

TÜRKİYE
KAMU BİNALARINDA ENERJİ
VERİMLİLİĞİ PROJESİ-2 (KABEV-2)
(EEP2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08)

YÜKLENİCİ

Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.

T.C. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET
BİNASI ENERJİ VERİMLİLİĞİ
UYGULAMALARI
YENİLEME/TADİLAT İŞİ

YÜKLENİCİ ÇEVRESEL VE SOSYAL
YÖNETİM PLANI

TEMMUZ 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
TABLOLAR.....	2
ŞEKİLLER	2
KISALTMALAR.....	3
1. GİRİŞ	4
2. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE	5
3. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ	6
3.1. Alt Proje Bilgileri.....	7
3.2. Saha/Konum Açıklaması.....	7
3.3. Alt Proje Tanımı ve Faaliyetleri.....	9
4. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI	10
5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	30
6. KAPASİTE GELİŞTİRME EĞİTİMİ	30
7. UYGULAMA TAKVİMİ VE MALİYET TAHMİNLERİ	31
8. FOTOĞRAFLAR VE HARİTALAR	31

TABLolar

Tablo 1. Alt Proje Bilgileri	7
Tablo 2. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Enerji Verimliliği Önlem Listesi.....	9
Tablo 3. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı	12
Tablo 4. Görev ve Sorumluluklar	30
Tablo 5. Eğitim ve Kapasite Geliştirme Planlaması	30
Tablo 6. Maliyet Takvimi	31

ŞEKİLLER

Şekil 1. T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü Uydu Görüntüsü	8
Şekil 2. T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü Blok Görünümleri ve Yerleşim Durumu	8
Şekil 3. Yerleşim Planı.....	31
Şekil 4. Güncel Uydu Görüntüsü	32
Şekil 5. Saha Fotoğrafları.....	32

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AYP	Atık Yönetim Planı
Cİ	Cinsel İstismar
CT	Cinsel Taciz
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
Ç&S	Çevresel ve Sosyal
ÇSÇ	Çevresel ve Sosyal Çerçeve
ÇSGK	Çevre Sağlığı ve Güvenliği Kılavuzları
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
ÇŞİDB	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
ÇŞİDİM	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
ÇSRÖ	Çevresel ve Sosyal Risk Özeti
ÇSS	Çevresel ve Sosyal Standartlar
ÇSTP	Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı
ÇSYÇ	Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi
ÇSYP	Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
DB	Dünya Bankası
EV	Enerji Verimliliği
FV	Fotovoltaik
İ&D	İzleme ve Değerlendirme
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
İSGP	İş Sağlığı ve Güvenliği Planı
İYP	İşgücü Yönetimi Prosedürleri
KABEV-2	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği
KÇF	Küresel Çevre Fonu
KÖP	Kirlilik Önleme Planı
ÖRD	Ölçüm, Raporlama ve Doğrulama
PTD	Proje Tanıtım Dosyası
PDD	Proje Değerlendirme Dokümanı
PGH	Proje Geliştirme Hedefi
PKP	Paydaş Katılım Planı
PUB	Proje Uygulama Birimi
TD	Teknik Destek
TGTYP	Toplum Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı
TTF	Temiz Teknoloji Fonu
SG	Sera Gazı
ŞM	Şikâyet Mekanizması
YE	Yenilenebilir Enerji
YİGM	Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
Y- ÇSYP	Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı
Y- İSGP	Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı

1. GİRİŞ

Bu Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (Y-ÇSYP), Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi (KABEV-2) kapsamında Dünya Bankası finansmanı ile yürütülen Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i için hazırlanmıştır.

Planın amacı; sözleşme kapsamındaki yenileme/tadilat faaliyetleri sırasında oluşabilecek çevresel ve sosyal riskleri, iş sağlığı ve güvenliği risklerini, toplum sağlığı ve güvenliği etkilerini ve paydaşlara yönelik olası etkileri belirlemek; bu risk ve etkilerin önlenmesi, azaltılması, izlenmesi ve yönetilmesine yönelik yüklenici tarafından uygulanacak tedbirleri tanımlamaktır.

Bu Y-ÇSYP, KABEV-2 Projesi Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ), Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC), Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS'ler), Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları ile Türkiye'de yürürlükte bulunan ulusal mevzuat hükümleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Proje faaliyetleri, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı / Yapı İşleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülmekte olup, saha uygulamaları sözleşme kapsamında Yüklenici firma Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından gerçekleştirilecektir. Çalışmalar; sözleşme dokümanları, teknik şartnameler, projeler, mahal listeleri, çevresel ve sosyal yönetim gerekleri ile İdare ve İdare adına görev yapan Yapı Denetim Heyetinin talimatları doğrultusunda yürütülecektir.

Proje kapsamında uygulanacak faaliyetler genel olarak enerji verimliliğinin artırılması, enerji tüketiminin azaltılması ve kamu binasında sürdürülebilir enerji kullanımının desteklenmesi amacıyla gerçekleştirilecek yenileme/tadilat işlerini kapsamaktadır. Bu kapsamda yapılacak çalışmalar sırasında oluşabilecek toz, gürültü, atık, trafik, iş sağlığı ve güvenliği, yüksekte çalışma, elektrik güvenliği, toplum sağlığı ve güvenliği, şikayet yönetimi ve acil durumlara ilişkin hususlar bu Y-ÇSYP kapsamında değerlendirilecek ve gerekli önleyici/düzeltilici tedbirler uygulanacaktır.

Bu Y-ÇSYP'de yer alan çevresel ve sosyal önlemler, yüklenicinin saha faaliyetleri boyunca uygulanacak olup; plan kapsamındaki uygulamalar düzenli olarak izlenecek, kayıt altına alınacak ve ilgili taraflara raporlanacaktır. Yüklenici, çalışma süresince ulusal mevzuata, Dünya Bankası gerekliliklerine, KABEV-2 ÇSYÇ hükümlerine, sözleşme şartlarına ve onaylı alt yönetim planlarına uygun hareket etmekle yükümlüdür.

2. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE

KABEV-2 Projesi'nin yasal ve kurumsal çerçevesi, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi'nin (ÇSYÇ) 3. Bölümünde kapsamlı olarak ele alınmaktadır. Söz konusu bölümde; Türkiye'nin çevresel ve sosyal mevzuat çerçevesi, izin süreçleri, ulusal çevresel ve sosyal değerlendirme gereklilikleri ile Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS) arasındaki temel gereklilikler ve varsa boşluklar açıklanmaktadır.

Bu Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nın (Y-ÇSYP) hazırlanmasında; KABEV-2 ÇSYÇ hükümleri, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC), Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS'ler), Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları ile Türkiye'de yürürlükte bulunan ilgili ulusal mevzuat dikkate alınmıştır.

Bu kapsamda, Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i kapsamında yürütülecek saha faaliyetlerinden kaynaklanabilecek çevresel, sosyal, iş sağlığı ve güvenliği ile toplum sağlığı ve güvenliği riskleri değerlendirilmiş; söz konusu risklerin önlenmesi, azaltılması, izlenmesi ve kontrol altında tutulmasına yönelik uygulanabilir önlemler bu Y-ÇSYP kapsamında tanımlanmıştır.

Proje faaliyetleri; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı / Yapı İşleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, sözleşme dokümanları, teknik şartnameler, uygulama projeleri, Yapı Denetim Heyeti talimatları, KABEV-2 ÇSYÇ gereklilikleri ve ilgili ulusal mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülecektir.

KABEV ÇSYÇ' sine (Türkçe ve İngilizce) aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

<https://www.kabev.org/kabev2-cevresel-sosyal/>

<https://www.kabev.org/cevresel-sosyal-yonetim/page/2/>

3. GENEL PROJE VE PROJE SAHASI BİLGİSİ

Ülkemizin enerji ihtiyacı; gelişen ekonomi, şehirleşme ve nüfus artışının etkisiyle her geçen gün artmaktadır. Artan enerji ihtiyacı dikkate alındığında, ülkemizde binalar enerji tüketiminde önemli bir paya sahiptir. KABEV-2 Projesi'nin genel hedefi; kamu binalarında enerji verimliliğinin artırılması yoluyla enerji tüketiminin azaltılması, kamu kaynaklarının daha verimli kullanılması ve kamu binalarının enerji verimliliği uygulamaları açısından sektöre örnek teşkil etmesidir.

KABEV-2 Projesi kapsamında gerçekleştirilecek enerji verimliliği uygulamaları ile enerji tüketiminin azaltılması, kamu bütçesinde tasarruf sağlanması, sera gazı emisyonlarının düşürülmesi ve toplumda enerji verimliliği bilincinin artırılması hedeflenmektedir. Proje, sağlayacağı çevresel ve sosyal olumlu etkiler ile sürdürülebilir kamu bina yönetimine katkı sunacaktır.

Proje kapsamında yürütülecek yenileme/tadilat faaliyetlerinin, mevcut bina ve proje sınırları içerisinde gerçekleştirilecek basit inşaat, montaj ve yenileme işleri niteliğinde olması nedeniyle, çevresel ve sosyal etkilerin geçici, sahaya özgü, öngörülebilir ve yönetilebilir nitelikte olacağı değerlendirilmektedir. Bu nedenle KABEV-2 Projesi, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC) gereklilikleri kapsamında, muhtemel geçici ve sınırlı etkileri dikkate alınarak Orta riskli proje kapsamında değerlendirilmektedir. Etkiler kritik düzeyde olmamakla birlikte, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS'ler), KABEV-2 ÇSYÇ hükümleri ve ulusal mevzuat gereklilikleri proje süresince uygulanacaktır.

KABEV-2 Projesi kapsamında yapılacak yenileme ve onarım çalışmaları, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında ÇED sürecine tabi faaliyetler arasında yer almamakta olup, proje kapsamında yürütülecek faaliyetler için ÇED süreci öngörülmemektedir.

Bu Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (Y-ÇSYP); yenileme/tadilat faaliyetleri sırasında oluşabilecek tehlikeli ve tehlikesiz atıklar, inşaat/yıkıntı atıkları, toz, gürültü, trafik etkileri, iş sağlığı ve güvenliği riskleri, yüksekte çalışma, elektrik güvenliği, toplum sağlığı ve güvenliği, kurumun günlük faaliyetleri ile inşaat çalışmalarının çakışması, paydaş bilgilendirmesi ve şikâyet mekanizması gibi çevresel ve sosyal hususların yönetilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Bu Y-ÇSYP, Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi (KABEV-2) kapsamında, Sakarya İli, 15 Temmuz Camili Mahallesi, Resmi Daireler Kampüsü, Adapazarı/Sakarya adresinde yer alan Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i kapsamında yürütülecek faaliyetlerden kaynaklanabilecek çevresel ve sosyal etkilerin kabul edilebilir düzeyde tutulması, mümkünse önlenmesi, mümkün olmadığı durumlarda ise azaltılması, izlenmesi ve kontrol altında tutulması amacıyla hazırlanmıştır.

Yüklenici, proje süresince bu Y-ÇSYP'de tanımlanan önlemleri uygulamak, kayıt altına almak, izlemek ve ilgili taraflara raporlamakla yükümlüdür. Çalışmalar; sözleşme dokümanları, teknik şartnameler, uygulama projeleri, mahal listeleri, onaylı alt yönetim planları, Yapı Denetim Heyeti talimatları, KABEV-2 ÇSYÇ gereklilikleri ve ilgili ulusal mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülecektir.

3.1. Alt Proje Bilgileri

Tablo 1. Alt Proje Bilgileri

Alt Proje Başlığı:	Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İşİ
Etki Azaltma ve Kapasite Geliştirme Tahmini Maliyet:	55.000,00 USD
Başlangıç/Bitiş Tarihi:	Sakarya Valiliği Hizmet Binası için çalışmalar, yer tesliminin yapılmasının ardından başlayacak olup, sözleşme kapsamında işin 210 günlük süre içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.
Yararlanıcı Sayısı (Kadın/Erkek):	Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü'nü günlük ortalama 1700 kişi kullanmaktadır. Kadın/erkek dağılımına ilişkin detaylı veri bulunmadığından, yararlanıcı sayısı toplam kullanıcı sayısı üzerinden değerlendirilmiştir.

3.2. Saha/Konum Açıklaması

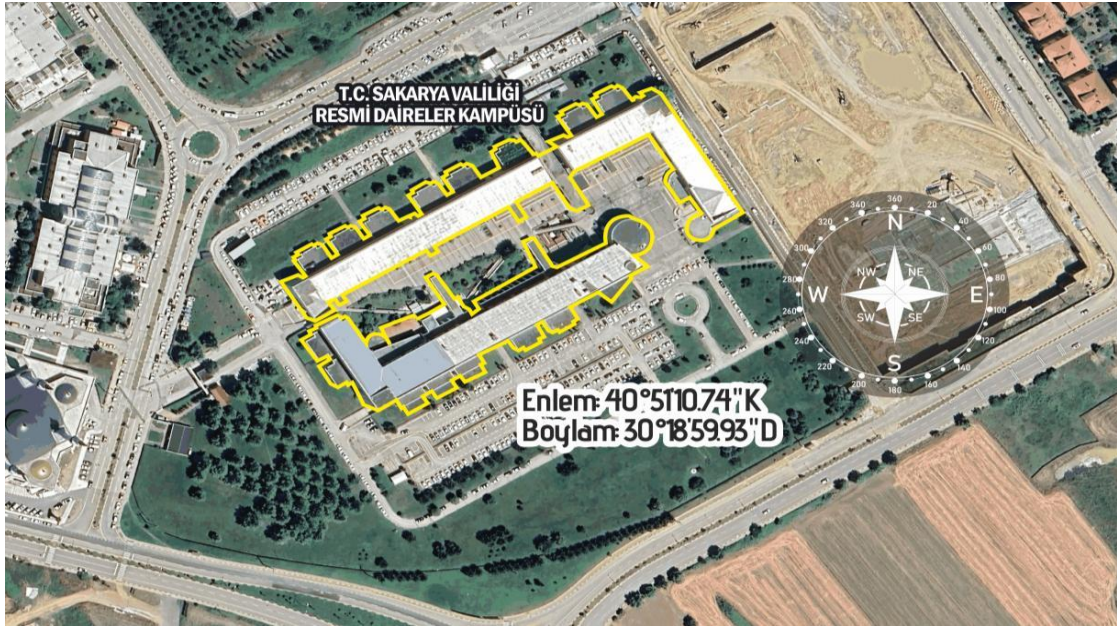
Sakarya ili, Marmara Bölgesi'nin doğusunda yer almakta olup; doğusunda Düzce ve Bolu, güneyinde Bilecik, batısında Kocaeli ve Bursa, kuzeyinde ise Karadeniz bulunmaktadır. İl; İstanbul, Kocaeli, Ankara ve Düzce gibi önemli merkezlere kara yolu bağlantılarıyla ulaşım açısından elverişli bir konumdadır. Sakarya'ya D-100 karayolu, Anadolu Otoyolu ve demiryolu bağlantıları ile ulaşım sağlanabilmektedir.

Proje sahası, Sakarya İli, Adapazarı İlçesi, 15 Temmuz Camili Mahallesi'nde yer alan Resmi Daireler Kampüsü içerisinde bulunmaktadır. Sakarya Valiliği Hizmet Binası, ilin kamu yönetimi ve resmi işlemleri açısından önemli bir idari merkez niteliğindedir. Proje alanına şehir içi toplu taşıma araçları ve özel araçlarla ulaşım sağlanabilmektedir.

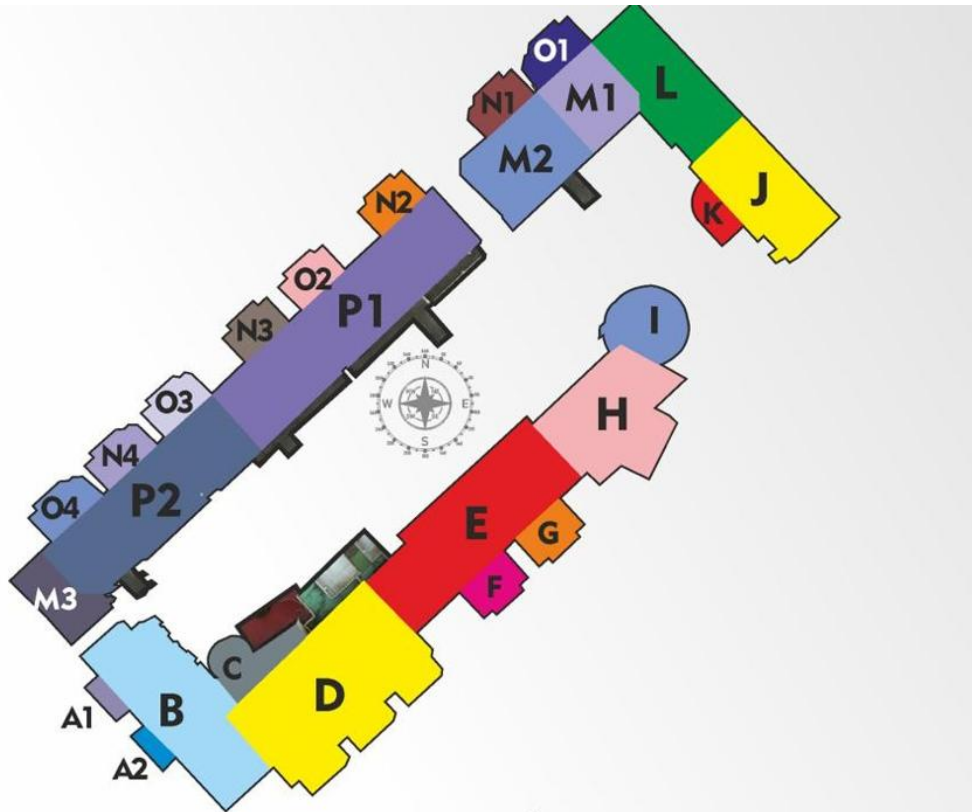
Proje sahasının yer aldığı Resmi Daireler Kampüsü içerisinde ve yakın çevresinde çeşitli kamu kurumları, idari hizmet birimleri, ulaşım yolları, otopark alanları ve yerleşim alanları bulunmaktadır. Bu nedenle proje alanı; kamu personeli, ziyaretçiler, vatandaşlar ve kampüs kullanıcıları açısından yoğun kullanıma sahip bir bölgede yer almaktadır. Yenileme/tadilat faaliyetleri sırasında kampüsün günlük işleyişi, bina kullanıcıları, ziyaretçiler ve yakın çevrede bulunan hassas alıcılar dikkate alınarak gerekli çevresel, sosyal, iş sağlığı ve güvenliği ile toplum sağlığı ve güvenliği önlemleri uygulanacaktır.

Proje kapsamında yürütülecek çalışmalar mevcut bina/proje sınırları içerisinde gerçekleştirilecek olup, ilave arazi edinimi veya kamulaştırma gerektirmemektedir. Çalışmalar sırasında oluşabilecek toz, gürültü, atık, trafik hareketliliği, yaya-araç sirkülasyonu ve iş sağlığı güvenliği risklerinin kontrol altında tutulması amacıyla bu Y-ÇSYP kapsamında belirlenen önlemler uygulanacaktır.

Proje sahasına ait uydu görüntüsü Şekil 1'de, bina/blok yerleşim durumu Şekil 2'de verilmiştir. Bina ve proje sahasına ilişkin mevcut durum fotoğrafları ise eklerde sunulmuştur.

Şekil 1.T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü Uydu Görüntüsü

Şekil 2. T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü Blok Görünümleri ve Yerleşim Durumu

3.3. Alt Proje Tanımı ve Faaliyetleri

Bu bölümde, ilişkili faaliyetler de dâhil olmak üzere alt proje kapsamında gerçekleştirilecek tüm faaliyetler tanımlanmaktadır.

KABEV-2 Projesi kapsamında yürütülecek yenileme/tadilat faaliyetleri, **Sakarya İli, Adapazarı İlçesi, 15 Temmuz Camili Mahallesi Resmi Daireler Kampüsü’nde yer alan Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş**i kapsamında gerçekleştirilecektir. Çalışmalar, sözleşme eki uygulama projeleri, teknik şartnameler ve mahal listelerinde belirtilen bina/bloklar üzerinde uygulanacaktır.

Proje sahası, kamu personeli, vatandaşlar ve ziyaretçiler tarafından aktif olarak kullanılan bir kamu hizmet alanı niteliğindedir. Mevcut ÇSYP dokümanında kampüsün günlük ortalama **1700 kişi** tarafından kullanıldığı belirtilmektedir. Bu nedenle, yenileme/tadilat faaliyetleri sırasında bina kullanıcılarının güvenliği, kamu hizmetlerinin sürekliliği, yaya ve araç sirkülasyonu, çalışma alanlarının ayrılması, bilgilendirme, toz, gürültü, atık yönetimi ve iş sağlığı ve güvenliği önlemleri özel olarak dikkate alınacaktır.

Proje kapsamında enerji verimliliği etüt çalışması yapılmış olup, bu çalışma ile tasarruf potansiyeli belirlenmiştir. Bu kapsamda Sakarya Valiliği Hizmet Binası/Resmi Daireler Kampüsü için enerji tüketiminin azaltılması, yenilenebilir enerji kullanımının desteklenmesi ve bina konfor şartlarının iyileştirilmesi amacıyla aşağıda özetlenen enerji verimliliği önlemlerinin uygulanması öngörülmektedir. Mevcut Sakarya ÇSYP dokümanında toplam enerji tasarrufu oranı **%47,92** olarak verilmiştir.

Tablo 2. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Enerji Verimliliği Önlem Listesi

Önlem No	Enerji Verimliliği Önlemi	Enerji Türü	Tahmini Yıllık Enerji Tasarrufu (kWh/Yıl)
1	Dış cephe duvarların (Traverten kaplı yüzeyler harici) kısımlarının 10 cm kalınlıkta taş yünü yalıtımı	Elektrik	212.698,81
		Doğalgaz	575.421,89
2	Aydınlatma armatürlerinin LED'e dönüşümü	Elektrik	175.087,12
3	467 kWp Çatı Güneş enerjisi santrali (GES) kurulumu önerisi	Elektrik	572.809,58
4	Otomasyon & Enerji İzleme sistemi kurulacaktır.	Elektrik	37.640,94
		Doğalgaz	29.834,05
TOPLAM:		Elektrik	998.236,45
		Doğalgaz	605.255,94
Toplam Enerji Tasarrufu (%)		47,92%	

Yenileme/tadilat faaliyetleri kapsamında dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi güneş enerjisi santrali kurulumu ile otomasyon ve enerji izleme sistemi uygulamalarının yapılması öngörülmektedir. Bu faaliyetler sırasında yüksekte çalışma, iskele kullanımı, elektrik işleri, çatı çalışmaları, malzeme taşıma, geçici depolama, atık oluşumu, toz ve gürültü oluşumu, yaya-arac trafiği ve toplum sağlığı güvenliği gibi çevresel, sosyal ve iş sağlığı güvenliği riskleri ortaya çıkabilecektir.

Yüklenici, söz konusu faaliyetleri onaylı iş programı, uygulama projeleri, teknik şartnameler, mahal listeleri, bu Y-ÇSYP, İş Sağlığı ve Güvenliği Planı, Atık Yönetim Planı, Kirlilik Önleme Planı, Toplum Sağlığı ve Güvenliği/Trafik Yönetim Planı, Acil Durum Planı ve Şikayet Mekanizması ile diğer alt yönetim planları doğrultusunda yürütecektir. Çalışmalar süresince kamu hizmetlerinin mümkün olduğunca kesintiye uğramaması, bina kullanıcılarının güvenliğinin sağlanması ve çevresel-sosyal etkilerin kabul edilebilir düzeyde tutulması için gerekli tüm önlemler uygulanacaktır.

4. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM PLANI

Bu Y-ÇSYP, proje faaliyetlerinde, iş programında, uygulama yöntemlerinde, saha koşullarında veya çevresel ve sosyal risk ve etkilerde önemli bir değişiklik meydana gelmesi halinde ve her durumda en az altı ayda bir gözden geçirilecek ve gerektiğinde güncellenecektir. Güncellenen Y-ÇSYP, uygulanmadan önce Yapı Denetim Heyetinin onayına sunulacaktır.

Aşağıda yer alan Tablo 3'te, Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından, Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i kapsamında yürütülecek faaliyetler süresince uygulanması gereken çevresel ve sosyal önlemleri tanımlayan Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nın (Y-ÇSYP) özetini sunmaktadır.

Bu plan; projeye özgü öngörülen çevresel ve sosyal riskler ile etkileri, bu risk ve etkilerin önlenmesi, azaltılması ve kontrol altında tutulmasına yönelik uygulanacak hafifletici önlemleri içermektedir. Ayrıca risk ve etkilerin ortaya çıkabileceği proje aşamaları, izleme göstergeleri, izleme sıklığı, uygulama ve izleme sorumlulukları ile tahmini maliyetlere ilişkin hususlar bu plan kapsamında tanımlanmaktadır.

Y-ÇSYP, proje süresi boyunca çevresel, sosyal, iş sağlığı ve güvenliği ile toplum sağlığı ve güvenliği risklerinin yönetilmesine yönelik uygulama stratejilerini ortaya koymaktadır. Plan kapsamında belirlenen önlemler; saha faaliyetlerinin başlangıcından işin tamamlanmasına kadar yüklenici tarafından uygulanacak, izlenecek, kayıt altına alınacak ve ilgili taraflara raporlanacaktır.

Belirtilen çevresel ve sosyal önlemlerin sahada etkin şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla; yüklenici tarafından uygulama sistemi, organizasyon yapısı, sahaya özel çevresel ve sosyal yönetim uygulamaları ile bu uygulamaların etkinliğini kapsayan izleme ve raporlama sistemi oluşturulacaktır. Bu süreç, yapı denetim heyeti ve ilgili kurumlar tarafından düzenli olarak denetlenecektir.

Yüklenici, sözleşme dokümanları kapsamında İdare tarafından sunulan Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı'nı (ÇSYP) incelemiş olup; KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ), Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları (ÇSS'ler), ulusal mevzuat, sözleşme hükümleri ve proje sahasına özgü koşullar dikkate alınarak bu Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (Y-ÇSYP) hazırlanmıştır.

Alt proje faaliyetleri kapsamında ortaya çıkabilecek çevresel ve sosyal risklerin etkin şekilde yönetilmesi amacıyla bu Y-ÇSYP'ye ek olarak aşağıdaki alt yönetim planları hazırlanmış olup, proje süresince uygulanacaktır:

- Atık Yönetim Planı – Ek-1
- Kirlilik Önleme Planı – Ek-2
- Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı – Ek-3
- Şikâyet Mekanizması Prosedürü – Ek-4
- Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı – Ek-5
- İş Gücü Yönetim Planı/Prosedürü – Ek-6
- Rastlantısal Bulgu Prosedürü – Ek-7
- Acil Durum Planı/Risk Değerlendirmesi – Ek-8
- Davranış Kuralları ile Cinsel İstismar/Cinsel Taciz (Cİ/CT) Hükümleri – Ek-9

Yüklenici, bu Y-ÇSYP ve eklerinde yer alan tüm önlemleri uygulamayı, çalışanlarını bilgilendirmeyi, gerekli eğitimleri vermeyi, saha kontrollerini gerçekleştirmeyi, uygunsuzlukları gidermeyi ve çevresel-sosyal performansı düzenli olarak raporlamayı taahhüt eder.

Tablo 3. Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
Tüm İnşaat İşleri için Genel									
Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Yönetim: Alt projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin yetersiz yönetimi	- Y-ÇSYP, KABEV-2 Projesi kapsamındaki Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i'nin olası çevresel ve sosyal risklerine uygun olarak hazırlanmıştır. - Y-ÇSYP; Atık Yönetim Planı, Kirlilik Önleme Planı, Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı, Şikâyet Mekanizması Prosedürü, Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı, İş Gücü Yönetim Planı/Prosedürü, Rastlantısal Bulgu Prosedürü, Acil Durum Planı/Risk Değerlendirmesi ve Davranış Kuralları ile Cİ/CT Hükümleri dokümanlarını içermektedir. - İnşaat faaliyetleri, ilgili plan ve prosedürlerin Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve onayından sonra yürütülecektir.	X	X		Tüm alt yönetim planları inşaat öncesinde onaylanır ve inşaat dönemi boyunca uygulanır.		X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)
Hava Kalitesi İnşaat, yalıtım, söküm, taşıma ve montaj faaliyetleri nedeniyle proje sahası çevresinde toz oluşumu ve araç/ makine kaynaklı emisyonlar	Toz oluşumu ve hava kalitesi üzerindeki olası etkilerin kontrol altında tutulması amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır: - Belirlenen toz azaltma önlemleri, iyi uygulama esasları ve onaylı yöntem beyanları doğrultusunda uygulanacaktır. - Kuru ve rüzgârlı dönemlerde, toz oluşumunu azaltmak amacıyla çalışma alanları, depolama alanları ve saha içi yollar gerekli durumlarda sulanacaktır. - İnşaat/yıkıntı atıkları, kontrollü ve belirlenmiş alanlarda geçici olarak depolanacak; toz oluşumunu azaltmak amacıyla gerekli hallerde üzerleri kapatılacak	X	X		Hava kalitesi kontrol önlemlerinin görsel denetimi Şikâyet kayıtları (varsa) Bakım kayıtları	X			Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	veya su püskürtme yöntemi uygulanacaktır. • Tozuma riski bulunan malzemeler açıkta bırakılmayacak; rüzgârlı havalarda ince parçacıkların savrulmasını ve başıboş hayvanların malzeme stoklarını dağıtmasını veya bu stoklardan etkilenmesini önlemek amacıyla üzerleri kapatılacaktır. • Çalışma alanları, saha içi yollar ve çevre alanlar düzenli olarak temiz tutulacak; toz ve partikül yayılımına neden olabilecek enkaz, moloz ve atık birikimine izin verilmeyecektir. • Sahada inşaat atıklarının, ambalaj atıklarının veya herhangi bir atık malzemenin açıkta yakılması kesinlikle yasaktır. • Şantiye araçları ve iş makinelerinin gereksiz rölantide çalıştırılması önlenecek; araç ve ekipmanların bakım ve kontrolleri düzenli olarak yapılacaktır. • Malzeme taşıyan kamyonların üzeri branda veya uygun örtü sistemi ile kapatılacak; taşıma sırasında malzeme dökülmesi ve toz yayılımı önlenecektir. • Saha içi ve kampüs içi araç hareketlerinde hız sınırlarına uyulacak; özellikle kamu personeli, vatandaşlar ve ziyaretçiler tarafından kullanılan güzergâhlarda araç trafiği kontrollü şekilde yürütülecektir. • Çalışanlara toza karşı uygun kişisel koruyucu donanım, özellikle maske, gözlük, eldiven ve iş kıyafeti temin edilecek ve kullanımı sağlanacaktır. • En yakın alıcılardan, bina kullanıcılarından, kamu personelinin veya vatandaşlardan toz								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	oluşumuna ilişkin herhangi bir şikâyet alınması hâlinde şikâyet kayıt altına alınacak; gerekli görülmesi durumunda yetkili laboratuvar tarafından toz ölçümü yapılacaktır. Ölçüm sonuçlarının sınır değerlerin üzerinde çıkması veya sahada yoğun toz oluşumu gözlenmesi hâlinde; sulama sıklığının artırılması, malzeme stoklarının kapatılması, araç hızlarının ve trafik yoğunluğunun azaltılması, çalışma yönteminin revize edilmesi ve teknik olarak uygun olması hâlinde toksik olmayan kimyasal toz bastırıcıların uygulanması dâhil ilave önlemler alınacaktır.								
Gürültü Araç ve ekipmanlardan kaynaklanan gürültü oluşumu	• Belirlenen gürültü azaltma önlemleri; çit, bariyer, akustik perde, yanmalı motorlar için susturucu ve benzeri teknik önlemler ile onaylı yöntem beyanları doğrultusunda uygulanacaktır. • İnşaat işlemleri mümkün olduğunca gündüz zaman dilimiyle sınırlı tutulacak ve ruhsat/izinlerde kararlaştırılan çalışma sürelerine uyulacaktır. • Faaliyetlerin akşam veya gece zaman diliminde gerçekleştirilmesinin zorunlu olması hâlinde, Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği ile Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzlarında belirtilen gündüz (07.00-22.00) 55 dBA ve gece (22.00-07.00) 45 dBA sınır değerleri sağlanacak; akşam ve gece çalışmalarına ilişkin İl Mahallî Çevre Kurulundan gerekli izin alınacaktır. • Tüm ekipmanlar üretici bakım prosedürlerine uygun ve iyi çalışır durumda tutulacak;	X	X		Ses kontrolleri Şikâyet kayıtları (varsa) Ekipman kayıtları	X			Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	jeneratörlerin çevresinde gerekli akustik muhafazalar kullanılacaktır. • Çalışmalar sırasında jeneratör, hava kompresörü ve diğer mekanik ekipmanların motor kapakları kapalı tutulacak; ekipmanlar bina kullanıcıları, paydaşlar ve diğer hassas alıcılardan mümkün olduğunca uzak noktalara yerleştirilecektir. • Gereksiz alarm, korna ve siren kullanımından kaçınılacaktır. • Teknik ve saha koşullarının elverdiği ölçüde proje sahası ile hassas alıcılar arasında açık alan, ağaç sırası veya bitki örtülü alan gibi tampon alanlar korunacaktır. • Şantiye faaliyetleri sonucunda oluşabilecek darbe gürültüsü, LCmax gürültü göstergesi cinsinden 100 dB(C) değerini aşmayacaktır. • Gürültü seviyesinde artış görülmesi hâlinde yüksek gürültü oluşturan iş makineleri ve ekipmanlar aynı anda çalıştırılmayacak; faaliyetler mümkün olduğunca farklı zaman dilimlerinde planlanacaktır. • En yakın alıcılardan gürültü oluşumuna ilişkin şikâyet alınması hâlinde gürültü ölçümü yapılacaktır. Ölçülen seviyelerin sınır değerlerin üzerinde olması hâlinde akustik bariyer kurulması, çalışma saatlerinin sınırlandırılması, ekipman yerinin veya çalışma yönteminin değiştirilmesi dâhil ilave azaltıcı önlemler uygulanacaktır.								
Sağlık ve Güvenlik. Yüksekte çalışma, iskele, dış cephe yalıtımı, GES	• Yüklenicinin tam zamanlı İSG Uzmanları bulunacak ve sürekli denetimleri gerçekleştirecektir. Sahada iş izin sistemleri		X		• Kontrol önlemlerinin görsel denetimi • İSG kayıtları	X			Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
montajı, elektrik işleri, LED dönüşümü, malzeme taşıma ve kaldırma ekipmanları vb. gibi çalışma sahalarındaki güvenli olmayan uygulamalar ve tehlikeler nedeniyle İSG ile ilgili riskler.	kurularak etkin bir şekilde yürütülecektir. İnşaat ve/veya rehabilitasyon için yasal olarak gerekli tüm izinler alınacaktır. Uygulanacak tüm inşaat faaliyetlerinin ulusal yasa ve yönetmeliklere ve DB standartlarının gerekliliklerine uygun olarak yürütülmesini izlemek ve sağlamak için Yapı Denetim Heyeti tarafından düzenli saha denetimi yapılacaktır. • Yüklenicinin sözleşmesinde Zorla Çalıştırmaya ilişkin güçlendirilmiş bir sözleşme maddesi bulunacaktır. Bir iş sağlığı ve güvenliği yönetim planı (Y-İSGP) hazırlanacaktır. Çalışanlar bu planın içeriği ve gereklilikleri konusunda eğitilecektir. • Yüklenici, risk değerlendirmesi bulgularını da dikkate alarak kaynak, yüksekte çalışma, kesme, iskele kurulumu ve kullanımı ve benzeri İSG açısından kritik işler için İSG çalışma prosedürleri/ talimatları hazırlayacak ve uygulayacaktır. İşçiler bu talimat ve prosedürlerin gereklilikleri konusunda eğitilecektir. • Yüklenici, çalışmaların tamamında yapılan işlere uygun diploma, mesleki yeterlilik, mesleki eğitim vb. belgeleri olan personel çalıştıracaktır. • İnşaat çalışmaları başlamadan önce, yapılacak tüm çalışmalar için bir Risk Değerlendirmesi ve Yöntem Beyanları hazırlanacak ve uygulanacaktır. İlgili prosedürler ve planlar: Risk değerlendirmesi, güvenlik, eğitim, izleme,				• Çalışan kayıtları • Olay istatistikleri ve kayıtları • Çalışan şikayetlerinin kayıtları • Çalışma araçlarının/ prosedürlerinin varlığı				(kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	olay inceleme ve raporlama prosedürlerini içeren Sağlık ve Güvenlik Planları ve ilgili prosedürleri içeren Acil Durum Planları Yüklenici tarafından uygulamaya konulacaktır. • Çalışma ortamında gerekli sağlık ve güvenlik işaretlemeleri yapılacak, çalışanlar uymaları gereken temel kurallar ve düzenlemeler konusunda bilgilendirecektir. • Çalışma sahası günlük olarak temiz tutulacak ve atıl malzemelerden arındırılacaktır. • Yasal gereklilikler doğrultusunda ilk yardım çantası ve diğer acil müdahale ekipmanları sağlanacaktır. • Kimyasallar, güvenlik bilgi formuna göre kullanılacak, depolanacak ve bertaraf edilecektir. • Yapısal açıklıkların yeterince örtüldüğünden/korunduğundan emin olunacaktır. • Çatılarda veya açık zeminlerde depolanan gevşek veya hafif malzemeler devrilmeye, düşmeye, savrulmaya karşı emniyete alınacaktır. • Hortumların, güç kablolarının, kaynak kablolarının vb. araç ve yaya yoluna döşenmesi önlenerek, kablolar ve hortumlar ezilmeye karşı korunacaktır. • Şiddetli yağışlar veya her türlü acil durum sırasında tüm çalışmalar askıya alınacaktır. • Çalışanlara, çalışma sahası ve yapılacak işle ilgili olası riskleri ve azaltıcı önlemleri belirten İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG)								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	eğitimleri, işe başlama eğitimleri verilecek, işbaşı konuşmaları yapılacaktır. - Yüklenici, çalışanlar için güvenli bir çalışma ortamı sağlayacak ve inşaat faaliyetlerinden önce uluslararası en iyi uygulamalar ve Türk Mevzuatı doğrultusunda standartlara uygun kişisel koruyucu donanım (KKD) tedarik edecektir. (Baret, koruyucu ayakkabı, reflektörlü iş elbisesi, tam vücut kemeri, koruyucu eldiven, solunum koruyucu maske, koruyucu gözlük vb.) - Tüm faaliyetler, hem İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (30 Haziran 2012 tarihli ve 28339 Sayılı Resmi Gazete) ve ilgili yönetmelikleri hem de Dünya Bankası Grubu ÇSG Kılavuzları doğrultusunda uygulanacaktır. Yüklenici, proje alanında veya proje ile ilgili olarak meydana gelen çevresel, iş sağlığı ve güvenliği veya toplum sağlığı ve güvenliğiyle ilgili herhangi bir kaza veya önemli olay hakkında Yapı Denetim Heyetini ve İdareyi derhal bilgilendirecektir. İdare tarafından Dünya Bankasına yapılacak bildirimler, ölümle sonuçlanan olaylarda 24 saat içinde, diğer olaylarda ise 3 gün içinde gerçekleştirilecektir. Olayın kök neden analizi, olay sonrasında alınan önlemler ve ilgili diğer bilgileri içeren detaylı inceleme raporu 30 gün içinde hazırlanarak ilgili taraflara sunulacaktır.								
Sağlık ve Güvenlik. İnşaat faaliyetleriyle ilişkili toplum sağlığı ve güvenliği riskleri	- İSG planındaki etki azaltma önlemleri uygulanacaktır. - Proje sahası aktif kamu hizmet alanı olduğundan, bina kullanıcıları, kamu		X		- Kontrol önlemlerinin görsel denetimi - Trafik kazası kayıtları			X	Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	personeli, vatandaşlar ve ziyaretçiler için güvenli geçiş güzergâhları oluşturulacaktır. • İnşaat alanını bariyer kapatılacak ve malzeme stoklarını/depolama alanlarını halktan koruyacak, sağlık ve güvenlik işaretleri tesis edilecektir. Yetkisiz kişilerin inşaat sahasına erişimi engellenecektir. • Çevredeki alan temiz tutulacak ve atıklar buraya atılmayacaktır. Atıkların toplanması ve inşaat sahasından uzaklaştırılması Atık Planına göre yapılacaktır. • Faaliyet sırasında kırılan cam derhal temizlenecektir. • Yanlış kullanım, dökülme ve insanların kazara maruz kalma potansiyelini en aza indirmeyi amaçlayan tehlikeli maddelerin depolanması, taşınması ve dağıtımı için güvenlik kurallarına uyulacaktır. • Ekipman arızası veya erken arızadan kaynaklanan potansiyel ciddi kazaları en aza indirmek için araçların düzenli bakımı yapılacaktır. • Kamuoyu, bulaşıcı hastalıklarla ilgili alınan önlemler de dahil olmak üzere yürütülecek çalışmalar hakkında, tüm paydaşların erişebileceği alanlarda (çalışma sahaları dahil) uygun iletişim araçları ve yöntemleri (ör. çevrimiçi/sanal ve/veya fiziksel olarak) kullanılarak bilgilendirilecektir. • Herhangi bir salgın veya pandemi / bulaşıcı hastalık durumunda Sağlık Bakanlığı, Aile				• Şikayet kayıtları				denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından sağlanacak rehber, kılavuz ve tavsiyelere uyulacak, iş sağlığı ve güvenliği açısından hem çalışanlar hem de işyerleri için ilgili tüm önlemler alınacaktır. • Tüm trafik yönlendirmelerinde engelli kişilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurulacaktır. • Yüklenici, inşaat sahasının uygun şekilde emniyete alınmasını ve inşaatla ilgili trafiğin uygun şekilde düzenlenmesini (uygun güzergah planlaması dahil) sağlayacaktır. Bu, aşağıdakileri içerecek ancak bunlarla sınırlı olmayacaktır: • Tabelalar, uyarılar, bariyerler ve trafik yönlendirmeleri: saha görünür olacak ve halk tüm potansiyel tehlikelere karşı uyarılacaktır. • Özellikle saha erişimi ve saha yakınındaki yoğun trafik için trafik yönetim sistemi ve personel eğitimi, İnşaat trafiğinin karıştığı yerlerde yayalar için güvenli geçişlerin ve yaya geçitlerinin sağlanacaktır. • Çalışma saatlerinin yerel trafik düzenine göre ayarlanması; örneğin, trafiğin yoğun olduğu saatlerde büyük nakliye faaliyetlerinden kaçınılacaktır. • Halkın güvenli ve rahat geçişi için gerekirse, sahada eğitimli ve görünür personel tarafından aktif trafik yönetimi gerçekleştirilecektir.								

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	Proje sahası, çalışma alanları, yaya geçişleri ve erişim noktaları gece boyunca toplum güvenliğini ve yetkisiz girişlerin önlenmesini sağlayacak yeterli seviyede aydınlatılacaktır.								
Atıksu Yönetimi: İnşaat sahasında oluşabilecek atık su, yıkama suyu, dökülme veya kontrolsüz atık bırakılması nedeniyle yüzey suları, yağmur suyu hatları, kanalizasyon sistemi veya alıcı ortamlar olumsuz etkilenebilir.	- Proje sahasında oluşabilecek atık suların kontrolsüz şekilde çevreye verilmesi önleneyecektir. - Şantiye faaliyetlerinden kaynaklanabilecek atık sular, mevcut altyapı ve kanalizasyon sistemi dışında herhangi bir alıcı ortama deşarj edilmeyecektir. - Yağmur suyu mazgalları, drenaj hatları ve yüzey akışı yollarına atık, kimyasal, beton artığı, boya, yağ veya benzeri kirlenici maddelerin karışması engellenecektir. - İnşaat araçları, iş makineleri ve ekipmanların sahada kontrolsüz şekilde yıkanmasına izin verilmeyecektir. - Araç ve ekipman yıkama ihtiyacı olması halinde, yıkama işlemleri yalnızca kirli suyun toplanabileceği ve çevreye yayılmayacağı uygun alanlarda gerçekleştirilecektir. - Tehlikeli atıklar, kimyasal kapları, kontamine bez/üstüğü, boya/solvent ambalajları ve hasarlı/kırık güneş paneli ekipmanları, sızdırmaz ve etiketli şekilde belirlenen geçici depolama alanında muhafaza edilecektir. - Herhangi bir dökülme durumunda dökülme kitleri kullanılacak, kirlenen alan derhal temizlenecek ve oluşan kontamine	X	X		Görsel saha kontrolleri, dökülme kayıtları, şikâyet kayıtları, atık su/deşarj uygunsuzluk kayıtları	X	X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	malzemeler tehlikeli atık olarak yönetilecektir.								
Toprak ve Yeraltı Suyu Kirliliği: İnşaat faaliyetleri, malzeme depolama, kimyasal kullanımı, yakıt/yağ sızıntısı, atıkların uygunsuz depolanması veya dökülmeler nedeniyle toprak ve yeraltı suyu kirliliği oluşabilir.	- Sahaya özgü Atık Yönetim Planı ve Kirlilik Önleme Planı uygulanacaktır. - Atıkların sahada kontrolsüz depolanması veya bertaraf edilmesi kesinlikle önleneyecektir. - İnşaat/yıkıntı atıkları, ambalaj atıkları, geri dönüştürülebilir atıklar, tehlikesiz atıklar ve tehlikeli atıklar ayrı olarak toplanacaktır. - Kimyasal maddeler, boya/solvent ambalajları, yağlı bezler, kontamine malzemeler ve benzeri tehlikeli atıklar sızdırmaz zemimli, etiketli ve kontrollü geçici depolama alanında muhafaza edilecektir. - Kimyasal ve tehlikeli madde kaplarının kapakları kapalı tutulacak, kullanılmadıkları zamanlarda açıkta bırakılmayacaktır. - Tehlikeli maddelerin depolandığı alanlarda dökülme kiti, emici malzeme ve uygun müdahale ekipmanı bulundurulacaktır. - Dökülme veya sızıntı meydana gelmesi durumunda yayılım önleneyecek, kirlenen malzeme uygun şekilde toplanacak ve tehlikeli atık olarak yönetilecektir. - Çalışanlara kimyasal kullanımı, dökülmeye müdahale ve atık ayrıştırma konularında eğitim verilecektir.		X		Görsel saha kontrolleri, dökülme/olay kayıtları, eğitim kayıtları, atık geçici depolama alanı kontrol kayıtları, şikâyet kayıtları.	X	X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)
Atık Yönetimi: İnşaat/yıkıntı atıkları, ambalaj atıkları,	Proje kapsamında oluşacak tüm atıklar, Atık Yönetim Planı'na uygun olarak yönetilecektir.		X		Atık üretim kayıtları, atık teslim/bertaraf belgeleri, geçici depolama alanı kontrolleri, görsel	X	X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
izolasyon malzemesi atıkları, eski aydınlatma armatürleri, kablo/elektrik ekipmanı atıkları, hasarlı veya kullanılmayan GES ekipmanları, tehlikeli ve tehlikesiz atıkların oluşması.	- Atıklar kaynağında ayrı toplanacak; tehlikeli atıklar, tehlikesiz atıklar ve geri dönüştürülebilir atıkların birbirine karışması önlenecektir. - İnşaat/yıkıntı atıkları, ambalaj atıkları, metal, plastik, karton, kablo, elektrik ekipmanı ve izolasyon malzemesi atıkları uygun konteynerlerde veya belirlenmiş alanlarda geçici olarak depolanacaktır. - Tehlikeli atık niteliğindeki kontamine ambalajlar, yağlı bezler, kimyasal kapları, boya/solvent kalıntıları ve benzeri atıklar etiketli, sızdırmaz ve kontrollü geçici depolama alanında tutulacaktır. - Hasarlı, kırık veya kullanılmayan güneş paneli ve ekipmanları diğer atıklardan ayrı olarak muhafaza edilecek ve mevzuata uygun şekilde geri kazanım/bertaraf sürecine yönlendirilecektir. - Sahada atık yakılması, kontrolsüz atık dökülmesi veya atıkların yağmur suyu/kanalizasyon hatlarına bırakılması kesinlikle yasaktır. - Söküm faaliyetleri sırasında ortaya çıkan ve İdare'ye teslim edilmeyecek atıkların geri kazanım veya bertaraf işlemleri yüklenici tarafından mevzuata uygun şekilde sağlanacaktır. - Atık teslimleri, lisanslı firmalar aracılığıyla yapılacak; taşıma, geri kazanım ve bertaraf belgeleri kayıt altında tutulacaktır. - Atıkların yönetimine ilişkin UÇBS kayıt ve bildirim süreçleri takip edilecek olup;				saha kontrolleri.				(kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	anlaşma sağlanan lisanslı geri kazanım ve/veya bertaraf tesislerine ait bilgiler, taşıma firması bilgileri, atık kodları, atık beyan/taşıma/teslim belgeleri ve ilgili izin-lisans dokümanları kayıt altına alınacaktır.								
Araç trafiği: Malzeme sevkiyatı, iş makineleri, kamyon giriş-çıkışları ve saha içi araç hareketleri nedeniyle kampüs kullanıcıları, kamu personeli, vatandaşlar, ziyaretçiler ve çalışanlar açısından trafik güvenliği riski oluşabilir.	• Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı uygulanacaktır. • Araç giriş-çıkışları, kampüsün günlük kullanımı ve kamu hizmetlerinin sürekliliği dikkate alınarak planlanacaktır. • Saha içi araç hız limitleri belirlenecek ve uygulanacaktır. • Malzeme sevkiyatları mümkün olduğunca yoğun giriş-çıkış saatleri dışında yapılacaktır. • Yaya yolları ve araç güzergâhları mümkün olduğunca birbirinden ayrılacaktır. • Gerekli alanlarda uyarı levhaları, yönlendirme tabelaları, bariyerler ve trafik yönlendirme personeli bulundurulacaktır. • Araç ve iş makinelerinin bakım kontrolleri düzenli olarak yapılacaktır. • Engelli bireylerin erişimi ve güvenli geçişleri dikkate alınacaktır. • Araç sürücüleri ve iş makinesi operatörleri, kullanılan araç veya ekipman sınıfına uygun geçerli belge ve yeterliliklere sahip olacaktır; yorgun, alkol, uyuşturucu veya dikkat azaltıcı madde etkisi altında araç kullanılmasına izin verilmeyecektir. • Araçta bulunan tüm sürücü ve yolcular emniyet kemeri kullanacak; sürüş sırasında cep telefonu, mobil iletişim cihazı ve diğer	X	X		Görsel saha kontrolleri, trafik kazası/ramak kala kayıtları, şikâyet kayıtları, araç bakım kayıtları.	X	X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	dikkat dağıtıcı unsurlar kullanılmayacaktır.								
Paydaş Katılımı ve Şikayet Mekanizması İnşaat faaliyetleri nedeniyle kamu personeli, bina kullanıcıları, vatandaşlar, ziyaretçiler ve yakın çevrede bulunan paydaşların geçici olarak rahatsız edilmesi; toz, gürültü, trafik, erişim kısıtı ve güvenlik kaynaklı şikâyetlerin oluşması.	• PKP' de önerilen ilgili önlemler uygulanacaktır. • Yüklenicinin çalışmalarından etkilenebilecek kişilerle erken irtibat kurulacak ve etkili iletişim sağlanacaktır. • Proje faaliyetlerinden etkilenebilecek bina kullanıcıları, kamu personeli, vatandaşlar, ziyaretçiler ve yakın çevredeki diğer paydaşlarla düzenli iletişim kurulacak; çalışma programı ve olası geçici etkiler hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır. • Yüklenici, uygun bilgileri sağlamak ve endişe duyulan konuları çözmek için ilk müdahale hattı olmak üzere toplumla ilişki kurmaya odaklanacak, toplum irtibatından sorumlu özel bir kişi/kişiler atayacaktır. • Proje Şikayet Mekanizması, formların ve şikayetlerin açılması ve kapatılması yoluyla uygulanacaktır. • Çalışmaların denetimi ve yönetiminden sorumlu olan tüm saha personelinin isimleri, irtibat telefon numaraları ve e-posta adresleri saha panosunda gösterilecektir. • Tüm çalışanlar, Sözleşme kapsamında yer alan "Yüklenici Personeli İçin Davranış Kuralları (ÇS) Formu"nu işe başlamadan önce imzalayacak/taahhüt edecek ve bu kurallar hakkında eğitim alacaktır. • Tüm şikayetler kaydedilecek, tam olarak araştırılacak ve ne tür bir işlem yapıldığını		X		• Şikayet kayıtları • Paydaş katılım kayıtları		X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	bildirerek hızlı bir şekilde yanıtlanacaktır. • Şikâyetler kaydedilecek; Yüklenici tarafından Yapı Denetim Heyetine sunulacak ve sözleşme ile proje dokümanlarında belirlenen raporlama zinciri doğrultusunda İdareye iletilecektir. • Saha girişlerinde, çevresel konular da dahil olmak üzere irtibattan sorumlu kişi(ler)in iletişim bilgilerini sağlayan kamu duyuru panoları oluşturulacaktır.								
Çalışanlar, kamu personeli, bina kullanıcıları ve ziyaretçiler arasında bulaşıcı hastalıkların yayılması riski.	• İşgücü Yönetim Planı ve İSG Planı kapsamında belirlenen sağlık önlemleri uygulanacaktır. • Herhangi bir salgın veya bulaşıcı hastalık durumunda Sağlık Bakanlığı ve ilgili kurumlar tarafından yayımlanan rehber, kılavuz ve tedbirlere uyulacaktır. • Çalışanlara hijyen, kişisel korunma ve bulaşıcı hastalık önlemleri konusunda bilgilendirme yapılacaktır. • Gerekli hallerde maske, dezenfektan, temizlik ve havalandırma önlemleri uygulanacaktır. • Hastalık belirtisi gösteren çalışanların çalışma alanına girişi kontrol edilecek ve gerekli yönlendirme yapılacaktır.		X		Sağlık kayıtları	X			Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)
Asbest Yönetimi: Söküm veya tadilat çalışmaları sırasında asbest veya asbest içeren malzemelerle karşılaşılması halinde çevre, sağlık ve güvenlik	• Binada söküm sırasında asbest ile karşılaşılması beklenmemektedir. Çalışma sahasındaki potansiyel asbest varlığı riski, çalışmaların başlamasından önce değerlendirilecektir. • Asbest varlığına ilişkin şüphe oluşması veya asbest içeren malzeme bulunduğu		X		• Kontrol önlemlerinin görsel denetimi • Asbest veya Asbest içeren malzeme söküm kayıtları	X			Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
riskleri oluşabilir.	doğrulanması halinde, çalışmalar durdurulacak ve yetkili/sertifikalı uzmanlarla iletişime geçilecektir. • Bir inşaat sahasında asbest veya asbest içeren malzemeler bulunursa, bunlar tehlikeli atık olarak açıkça işaretlenecektir. • Asbest, mevzuata uygun olarak sertifikalı uzmanlar tarafından maruziyeti en aza indirmek için uygun şekilde muhafaza edilecek ve mühürlenecektir. Diğer eylemler (sökme ve bertaraf) uzmanlar tarafından mevzuata uygun olarak tavsiye edilecektir. • Söküm öncesinde, söküm gerekliyse, asbest içeren malzemelerde asbest tozunu en aza indirmek için bir ıslatıcı madde ile muamele edilecektir. • Asbest içeren malzemeler geçici olarak depolanacaksa, kapalı kapların içine güvenli bir şekilde yerleştirilmeli ve açıkça etiketlenmelidir. • Çıkarılan asbest içeren malzemeler tekrar kullanılmayacaktır.								
Kültürel Miras ve Rastlantısal bulgu: İnşaat çalışmaları sırasında rastlantısal olarak kültürel varlık, tarihi eser, arkeolojik buluntu veya benzeri unsurlarla karşılaşılması	• Kültürel veya tarihi alanlara zarar verilmemesi. İnşaat çalışmaları sırasında herhangi bir kültürel miras/varlıkla karşılaşılması durumunda rastlantısal bulgu prosedürünün uygulanmasını sağlayacaktır.		X		Rastlantısal bulgu kayıtlar		X		Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt) Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)
İşgücü ve Çalışma Koşulları: Çalışma koşulları, çocuk	• İşçilere, ulusal iş ve istihdam hukuku (yürürlükteki toplu sözleşmeleri de içerecek		X		• Kontrol önlemlerinin görsel denetimi	X			Yüklenici (uygulama, iç izleme ve kayıt)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
işçiliği, zorla çalıştırma, ayrımcılık, işçi şikâyetleri, cinsel taciz/cinsel istismar, çalışan sağlığı ve güvenliği ile işçi haklarına ilişkin riskler.	şekilde) kapsamındaki hakları gibi istihdam şart ve koşullarına ilişkin açık ve anlaşılır bilgi ve belgeler sağlanacaktır. • Çalışanlara ulusal yasalar ve proje İYP'si uyarınca düzenli olarak ödeme yapılacaktır. • Çalışanlara ulusal yasalar ve proje İYP'sinin gerektirdiği şekilde haftada yeterli dinlenme süresi, yıllık tatil ve hastalık, doğum ve aile izni sağlanacaktır. • İşçiler, iş akitlerinin feshedildiğine dair yazılı bildirimi ve kıdem tazminatı ödemelerine ilişkin ayrıntıları zamanında alacaklardır. • Çalışanlar fırsat eşitliği ve adil muamele ilkesine göre istihdam edilecek ve istihdam ilişkisinin herhangi bir yönüyle ilgili olarak ayrımcılık yapılmayacaktır. • Kadınlar, engelliler, göçmen işçiler ve çalışma çağındaki çocuklar gibi belirli işçi grupları da dahil olmak üzere proje çalışanlarına, DB ÇSÇ'nin ÇSS2'si doğrultusunda uygun koruma ve yardım önlemleri sağlanacaktır. Bu süreç proje İYP'sine uygun olarak yürütülecektir. • İşçilerin, işçi örgütlerine, toplu pazarlığa veya alternatif mekanizmalara katılmalarına veya katılmak istemelerine izin verilir. • Asgari 18 yaşın altındaki çocuklar bu alt proje ile bağlantılı olarak Yüklenici tarafından istihdam edilmeyecek veya görevlendirilmeyecektir. • Gönüllü olarak yapılmayan ve bir kişiden güç veya ceza tehdidi altında alınan herhangi bir iş veya hizmetten oluşan zorla çalıştırma, bu alt proje ile bağlantılı olarak kullanılmayacaktır.				• Sağlık kayıtları • Çalışan kayıtları • Eğitim kayıtları • İşçi şikâyetlerinin kayıtları				Yapı Denetim Heyeti (kontrol, izleme ve denetim)

Potansiyel Riskler ve Etkiler	Önerilen Etki Azaltma Önlemleri	Aşama			İzleme için göstergeler	İzleme Sıklığı			Uygulama ve izleme sorumluluğu
		Planlama	İnşaat	Uygulama		Sürekli	Aylık	Üç Aylık	
	• Yüklenici tarafından şantiyede tüm işçilerin işyeriyle ilgili endişelerini dile getirmeleri için bir işçi ŞM'si kurulacaktır. İşçi ŞM' sinin iletişim bilgileri sağlanacaktır. • Tüm çalışanlar, ulusal iş ve istihdam hukuku kapsamındaki hakları ve ŞM ile ilgili olarak işe alım sırasında ve işin uygulanmasından önce eğitim alacaktır. • Davranış Kuralları işe alım sırasında proje çalışanlarıyla paylaşılacaktır. Tüm çalışanlar, işe alınırken Davranış Kurallarına uymak ve ilgili belgeleri imzalamakla yükümlüdür. • İnşaat sahasına giriş ve çıkışlar kontrol edilecek ve sahaya yetkisiz erişim engellenecektir. • Yüklenici, altta yatan sağlık sorunları olan veya başka bir şekilde risk altında olabilecek çalışanlara özel dikkat göstererek, çalışanların işe başlamadan önce işe uygun olduklarını teyit edecektir. • Yüklenici, işçilere bulaşıcı hastalıklar hakkında bilgi ve farkındalık sağlayacaktır. • Yüklenici, işçiler için güvenli içme suyu, yeterli tuvalet tesisleri, konaklama, dinlenme ve yemek alanları ayarlayacaktır. • Yüklenici, bandaj, antibiyotik krem vb. içeren ilk yardım çantası veya sağlık tesisi sağlayacak; tıbbi acil durumlar için yeterli sayıda çalışanı belirleyerek eğitecektir.								

5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Y-ÇSYP kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar ile tarafların görev ve sorumlulukları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Proje sözleşmesinde Yapı Denetim Heyeti, İdare adına Yüklenici faaliyetlerini kontrol etmek, izlemek ve raporlamakla görevli birim olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle ÇSYÇ taslaklarındaki saha kontrolü ve süpervizyon işlevleri, yükümlülüklerin kapsamı korunarak Yapı Denetim Heyetinin görevleri altında düzenlenmiştir.

Tablo 4.Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
İdare (ÇŞİDB / YİGM)	Sözleşmenin işveren tarafı olarak proje uygulamasına ilişkin sözleşmesel karar, talimat ve koordinasyon süreçlerini yürütmek; Yapı Denetim Heyetini görevlendirmek; önemli çevresel ve sosyal olaylar ile aylık raporları değerlendirmek; gerekli proje düzeyindeki bildirim ve raporlamaları sağlamak.
Proje Uygulama Birimi (PUB)	KABEV-2 kapsamında proje düzeyindeki çevresel ve sosyal koordinasyonu, kalite güvencesini ve Dünya Bankasına yönelik raporlama süreçlerini yürütmek; İdare tarafından iletilen rapor, önemli olay ve şikâyet bilgilerini değerlendirmek; gerekli proje düzeyindeki yönlendirmeleri İdare aracılığıyla bildirmek.
Yapı Denetim Heyeti	Sözleşme uyarınca İdare adına Yüklenici faaliyetlerini kontrol etmek, izlemek ve raporlamak; Y-ÇSYP ve alt yönetim planlarını incelemek ve onay süreçlerini yürütmek; saha uygulamalarını denetlemek; kayıt ve raporları kontrol etmek; uygunsuzlukları Yükleniciye bildirmek ve düzeltici faaliyetlerin tamamlanmasını takip etmek.
Yüklenici	İdare tarafından sunulan ÇSYP ile sözleşme dokümanlarını incelemek; sahaya özgü Y-ÇSYP ve alt yönetim planlarını hazırlamak, Yapı Denetim Heyetinin onayına sunmak ve uygulamak; yeterli personel, ekipman ve mali kaynağı sağlamak; çevresel, sosyal ve İSG risklerini önlemek veya azaltmak; saha izleme, kayıt ve aylık raporlamayı yürütmek; önemli olayları derhâl Yapı Denetim Heyetine ve İdareye bildirmek; alt yüklenicilerin uyumunu sağlamak.
Yüklenici Proje Yönetimi ile Çevresel, Sosyal ve İSG Personeli	Y-ÇSYP ve alt planların günlük saha uygulamasını koordine etmek; yöntem beyanları, risk değerlendirmeleri, eğitimler, saha kontrolleri, şikâyet kayıtları, olay incelemeleri ve düzeltici faaliyetleri yürütmek; aylık çevresel, sosyal ve İSG raporlarını hazırlamak; Yapı Denetim Heyeti tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri sunmak.

6. KAPASİTE GELİŞTİRME EĞİTİMİ

Projenin başarılı bir şekilde uygulanması, diğer hususların yanı sıra, Y-ÇSYP'de belirtilen çevresel ve sosyal risk yönetimi önlemlerinin etkili bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Y-ÇSYP'nin ve PKP'nin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için inşaat süresi boyunca tüm çalışanlara aşağıdaki konuları kapsayan eğitimler verilecektir.

Tablo 5. Eğitim ve Kapasite Geliştirme Planlaması

Sorumlu Taraf	İzleyici	Ele Alınabilecek Konular/Temalar
İdare/PUB veya görevlendirilen uzmanlar	Yüklenici yönetimi ve ilgili çevresel, sosyal ve İSG personeli	- Dünya Bankası ÇSYÇ'nin gereklilikleri - PKP'nin ve şikâyet mekanizmasının uygulanması - Davranış Kuralları, olay raporlama, Cİ/CT dahil olmak üzere İYP'nin uygulanması - İlgili Ç&S risk yönetimi önlemlerinin/araçlarının uygulanması - Acil durum hazırlığı ve müdahalesi dahil İSG konuları - Toplum sağlığı ve güvenliği - Kadın erkek eşitliği ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddet

Yükleniciler	Proje çalışanları	- Acil durumların önlenmesi ve acil durumlara hazırlıklı olma ve müdahale düzenlemeleri, araç güvenliği, alet, makine ve ekipmanların güvenli kullanımı, yüksekte çalışma dahil olmak üzere İSG konuları. - Sözleşmeye bağlı Ç&S gereklilikleri - Yüklenici ÇSYP/İSGP kapsamı - Cİ/CT konularını da kapsayan davranış kuralları - Bulaşıcı hastalıklar İYP önlemleri - Saha ŞM'sinin uygulanması
---------------------	-------------------	---

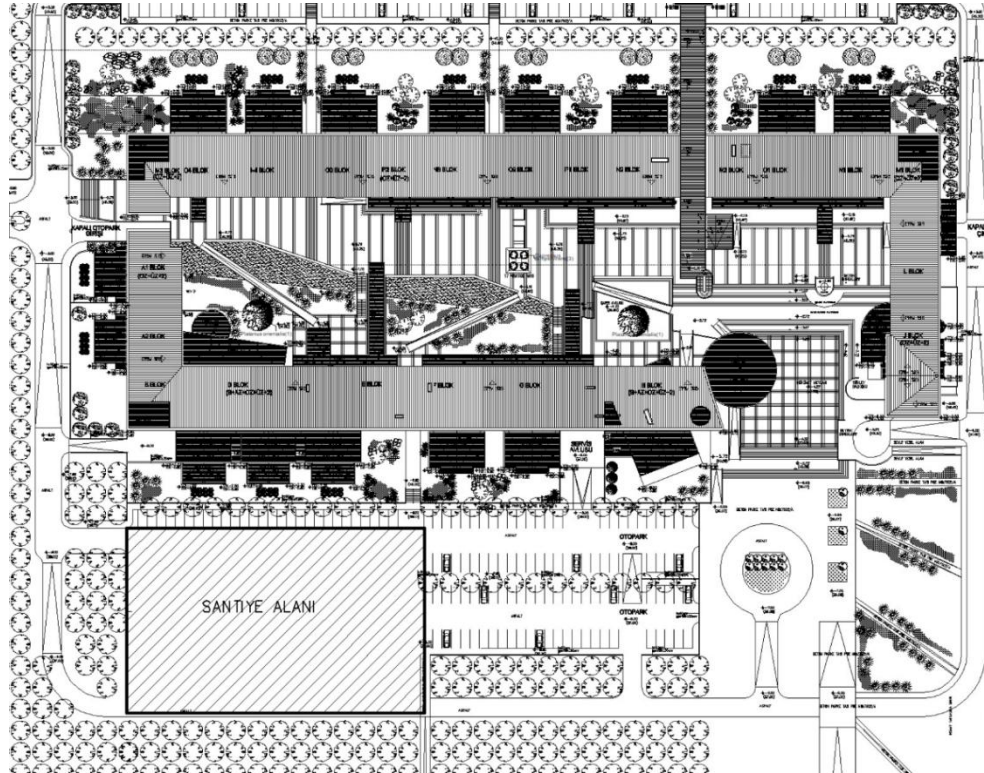
7. UYGULAMA TAKVİMİ VE MALİYET TAHMİNLERİ

Ana ÇSYP kapsamında öngörülen indikatif etki azaltma ve kapasite geliştirme maliyetleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 6. Maliyet Takvimi

Faaliyet / Maliyet Kalemi	Potansiyel Maliyet (USD)
Çevresel, sosyal ve iş sağlığı ve güvenliği uzmanlık hizmetleri	35.000
Saha izleme, ölçüm, kontrol ve raporlama faaliyetleri	
Y-ÇSYP ve alt yönetim planlarının hazırlanması, uygulanması ve güncellenmesi	
Çevresel, sosyal ve İSG eğitimleri, farkındalık ve bilgi paylaşımı	
Bariyer, işaretleme, kişisel koruyucu donanım, dökülme kiti ile toz ve gürültü kontrol önlemleri	10.000
Paydaş bilgilendirmesi, Şikâyet Mekanizması ve kayıt/raporlama uygulamaları	10.000
Bulaşıcı hastalık ve acil durum önlemleri	
TOPLAM	55.000 USD

8. FOTOĞRAFLAR VE HARİTALAR

Şekil 3. Yerleşim Planı

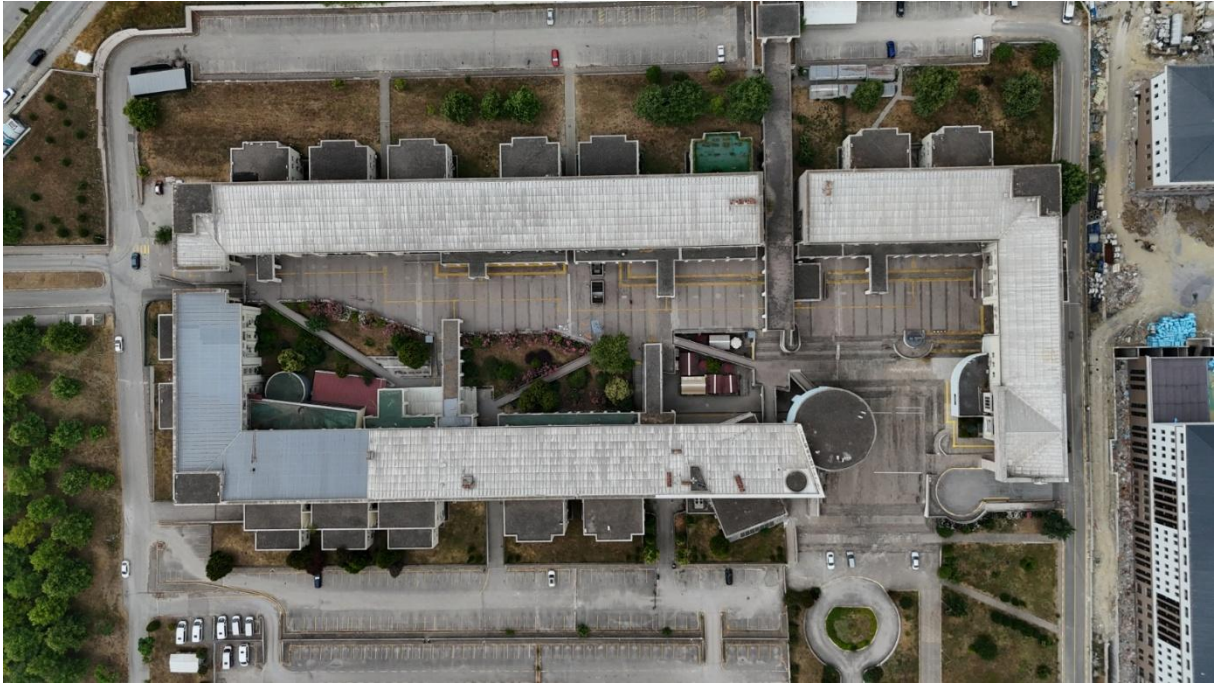
Şekil 4. Güncel Uydu Görüntüsü

Şekil 5. Saha Fotoğrafları

9. ÇEVRE EĞİTİMİ KATILIM TUTANAĞI

 HIZ İNŞAAT		EĞİTİM KATILIM FORMU			
Eğitimin Konusu	Çevre Eğitimi			Tarih	6.07.2026
Eğitimin Alt Başlıkları	Atık Yönetimi, Sıfır Atık ve Sürdürülebilirlik			Eğitim Yeri ve Saati	Yemekhane/11:00
Eğitim Veren Ad-Soyad	Sinan TAŞ	Unvan	Çevre Mühendisi	Süresi	1 Saat
Sıra No	Adı Soyadı	Unvanı	İmza		
1	Servet Sıvıncıoğlu	Proje Mad			
2	Tahya Albayrak	İSG			
3	Hakan Yurdağül	Personel			
4	Özcan Kızıldağ	Montalama + Baya			
5	Ömer Demirkaya	Montalama			
6	Murat Arlı	Montalama			
7	Kamal Güç	Montalama			
8	Ömer Arlı	Montalama + Baya			
9	Mehmet Arlı	Montalama			
10	Mahmut Saman	Montalama			
11	Semra Arlı	Montalama			
12	Savaş Arlı	Montalama			
13	Yusuf Arlı	Montalama			
14	Ömer Arlı	Montalama			
15	Yasir Arlı	Montalama			
16	Emre Arslan	Montalama			
17	ROHAT SAMAN	Montalama			
18	Uğur Saman	Montalama			
19	Regül Çiçek	Montalama			
20	Medim mator	''			
21	Ömer mator	''			
22	Burhan mator	''			
23	Ekrem mator	''			
24	Cevdet mator	''			
25	Cemal Gür	''			
26	Fazıl mator	''			
27	Yusuf Arlı	''			
28	Mehmet Arlı	''			
29	Fırat Yılmaz	''			
30	Berkem Demir	''			
31	Doğan Arslan	''			
32	Mehmet Saman	''			
33	Sinan Demir	''			
34	Yakup Çelik	''			
35					
36					
37					
38					
39					
40					

HIZ GAYRİMENKUL
İNŞAAT
SANAYİ TİCARET A.Ş.
İçkeçen Mah. Yeşilyayla Sok. Aps
No: 1/1 Kat: 1/1 İSTANBUL
Koz: 444 4 444 D: 462 086 6303

Eğitim Veren
Kaşe-İmza

SİNAN TAŞ

İNCELEME VE ONAY

İşlem	Adı Soyadı	Pozisyon	İmza / Tarih
Hazırlayan			
Değerlendiren			
Onaylayan			

EKLER-

EK-1. ATIK YÖNETİM PLANI

EK-2. KİRLİLİK ÖNLEME PLANI

EK-3. TOPLUM SAĞLIĞI, GÜVENLİĞİ VE TRAFİK YÖNETİM PLANI

EK-4. ŞİKAYET MEKANİZMASI PROSEDÜRÜ

EK-5. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETİM PLANI

EK-6. İŞ GÜCÜ YÖNETİM PLANI/PROSEDÜRÜ

EK-7. RASTLANTISAL BULGU PROSEDÜRÜ

EK-8. ACİL DURUM PLANI/RİSK DEĞERLENDİRMESİ

EK-9. DAVRANIŞ KURALLARI, Cİ/CT HÜKÜMLERİ

**TÜRKİYE
KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ
PROJESİ-2 (KABEV-2)**

(EEP2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08)

YÜKLENİCİ

Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.

**T.C. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI
ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARI
YENİLEME/TADİLAT İŞİ**

EK-1 ATIK YÖNETİMİ PLANI

TEMMUZ 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
TABLOLAR.....	2
ŞEKİLLER.....	2
1. AMAÇ VE KAPSAM	3
2. ULUSAL YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. İlgili Ulusal Mevzuat.....	4
2.2. Ulusal Çevresel ve Sosyal Değerlendirme ve İzin.....	5
3. DÜNYA BANKASI ÇEVRESEL VE SOSYAL STANDARTLARI	6
4. GÖREV VE SORUMLULUKLAR	8
5. ATIK YÖNETİMİ.....	10
5.1. Atık Yönetimi Yaklaşımı.....	10
5.2. Sahada Oluşması Muhtemel Atıkların Sınıflandırılması	11
5.2.1. Tehlikesiz Atıklar	11
5.2.2. Tehlikeli Atıklar	12
5.3. Uygulama.....	12
6. İZLEME VE RAPORLAMA	17
7. EĞİTİM	19
8. İNCELEME & GÜNCELLEME	20
EK-1: ATIK KODLARI.....	21
EK-2: ATIK KAYIT FORMU	23
EK-3: ATIK YÖNETİMİ DENETİMİ KONTROL LİSTESİ	24
EK-4: TEHLİKELİ VE TEHLİKESİZ ATIKLARIN BERTARAFI İÇİN LİSANSLI FİRMALAR İLE YAPILMIŞ ANLAŞMALAR	26

TABLÖLAR

Tablo 2. Atık Yönetim Planı ile İlgili Dünya Bankası ÇSS'leri ve Ulusal Çerçeve Arasındaki Temel Boşluklar	7
Tablo 3. Roller ve Sorumluluklar	8
Tablo 4. Atık Yönetimi İzleme Göstergeleri	18
Tablo 5. Proje Kapsamında Oluşması Muhtemel Atıklar ve Atık Kodları.....	21
Tablo 6. Atık Yönetimi Denetimi Kontrol Listesi	24

ŞEKİLLER

Şekil 1. Atık Yönetim Hiyerarşisi	10
Şekil 2. UÇBS ve MoTAT Sistem Kayıtlarına Ait Görseller	15
Şekil 3. Yerleşim Planı.....	16
Şekil 4. Atık Alanının Yerleşim Planı Üzerinde Gösterimi	16
Şekil 5. Atık Kayıt Formu	23

1. AMAÇ VE KAPSAM

Atık Yönetim Planı, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSC) kapsamında tanımlanan Çevresel ve Sosyal Standartlar (ÇSS'ler), KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi (ÇSYÇ) ve ulusal mevzuat ile uyumlu olarak, proje kapsamında uygulanacak atık yönetimine ilişkin temel gereklilikleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu Plan, Yüklenicinin sözleşme kapsamındaki yenileme/tadilat, söküm, montaj, test ve devreye alma faaliyetleri sırasında uygulanacaktır.

Proje kapsamındaki yenileme/tadilat faaliyetleri Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından gerçekleştirilecektir. Yüklenici firma; proje faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, kaynağında ayrı toplanması, uygun şekilde geçici olarak depolanması, kayıt altına alınması, taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesine ilişkin uygulamaların bu Plan doğrultusunda yürütülmesinden sorumludur.

Proje, Sakarya İli, Adapazarı İlçesi, 15 Temmuz Camili Mahallesi'nde bulunan T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü içerisinde gerçekleştirilecektir. KABEV-2 kapsamında yapılacak enerji verimliliği yenileme/tadilat çalışmaları, sözleşme eki uygulama projeleri, teknik şartnameler ve mahal listelerinde belirtilen bina/bloklar üzerinde uygulanacaktır. Kampüs günlük ortalama 1.700 kişi tarafından kullanılmaktadır.

Proje kapsamında;

- Traverten kaplı yüzeyler hariç olmak üzere dış cephe duvarlarına 10 cm kalınlığında taş yünü ısı yalıtımı uygulanması,
- Mevcut ve verimsiz aydınlatma armatürlerinin enerji verimli LED aydınlatma armatürleriyle değiştirilmesi,
- Çatı alanlarına toplam 467 kWp kurulu güce sahip çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulması,
- Bina otomasyon sisteminin kurulması,
- Enerji ölçüm ve izleme sisteminin kurulması çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Proje faaliyetleri sonucunda farklı türlerde tehlikeli ve tehlikesiz atıkların oluşması beklenmektedir. Bu Planın amacı; atık oluşumunun mümkün olduğunca önlenmesi ve azaltılması, yeniden kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir malzemelerin değerlendirilmesi ile oluşan atıkların insan sağlığı ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirecek şekilde kaynağında ayrı toplanması, geçici olarak depolanması, kayıt altına alınması, taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesini sağlamaktır.

Proje kapsamında gerçekleştirilecek dış cephe yalıtımı, söküm, montaj, elektrik, elektronik, otomasyon ve GES kurulum faaliyetleri sonucunda başlıca;

- Taş yünü kesim ve uygulama atıkları,
- Sökülen aydınlatma armatürleri, floresan lambalar ve ampuller,
- Elektrikli ve elektronik ekipman atıkları,
- Kablo, kablo kanalı, bağlantı elemanı ve pano ekipmanı atıkları,
- Metal, plastik, cam, ahşap, kâğıt ve karton atıkları,
- Ambalaj atıkları,
- Güneş paneli, panel bağlantı ekipmanı, profil ve montaj malzemesi atıkları,
- Boya, yapıştırıcı, mastik, solvent ve benzeri kimyasal ürünlere ait atıklar ve ambalajlar,
- Kimyasal maddelerle kirlenmiş bez, üstübu, emici malzeme ve kişisel koruyucu donanımlar,

- Atık yağlar ve yağla kirlenmiş malzemeler,
- Atık pil ve akümülatörler,
- İnşaat ve yıkıntı atıkları,
- Evsel nitelikli atıklar oluşması beklenmektedir.

Çalışmalar sırasında ortaya çıkan ve proje hazırlık aşamasında öngörülme­yen diğ­er atık türleri de bu Plan kapsamına alınacak; atıkların sınıflandırılması, atık kodlarının belirlenmesi ve yönetimi yürürlükteki ulusal mevzuat doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

Bu Plan;

- atık yönetimi ile ilgili yürürlükteki ulusal mevzuata,
- Dünya Bankası ÇSS3: Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi gerekliliklerine,
- KABEV-2 ÇSYÇ hükümlerine ve
- uygulanabilir İyi Uluslararası Endüstri Uygulamalarına

uygun olarak uygulanacaktır.

Plan; Y-ÇSYP, Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı, Kirlilik Önleme Planı, Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı, İşgücü Yönetimi Prosedürleri, Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Mekanizması ile diğ­er ilgili proje yönetim planları ve prosedürleriyle birlikte uygulanacaktır.

Yüklenici firma, Planın sahada uygulanmasını sağlamak, çalışanların ve varsa alt yüklenicilerin Plan hükümlerine uygun hareket etmesini temin etmek, atık yönetimi uygulamalarını düzenli olarak kontrol etmek, gerekli kayıtları tutmak ve tespit edilen uygunsuzluklara ilişkin düzeltici ve önleyici faaliyetleri gerçekleştirmekle sorumludur.

Bu Plan yaşayan bir doküman olup; proje faaliyetlerinde, kullanılan malzemelerde, oluşan atık türlerinde, atık yönetim yöntemlerinde, sorumluluklarda veya ilgili mevzuatta değişiklik meydana gelmesi hâlinde ve her durumda en az altı ayda bir gözden geçirilecek ve gerektiğinde güncellenecektir. Güncellenen Plan, uygulanmadan önce Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve onayına sunulacaktır.

2. ULUSAL YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE

2.1. İlgili Ulusal Mevzuat

Türk çevre mevzuatı; çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yönetilmesine ilişkin temel usul ve esasları düzenlemektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu, çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesine ilişkin temel yasal çerçeveyi oluşturmakta; bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik, tebliğ ve diğ­er ikincil düzenlemeler ile atıkların oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, kaynağında ayrı toplanması, geçici depolanması, taşınması, yeniden kullanımı, geri kazanımı ve bertarafına ilişkin yükümlülükler belirlenmektedir.

Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş­i kapsamında gerçekleştirilecek dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali

kurulumu, otomasyon ve enerji izleme sistemi faaliyetleri sırasında oluşabilecek tehlikeli ve tehlikesiz atıkların yönetiminde yürürlükteki ulusal mevzuat hükümleri esas alınacaktır.

Proje faaliyetleri kapsamında uygulanabilir olan başlıca ulusal mevzuat aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 1. Temel Kanunlar

KANUN	PROJE İLE İLGİSİ
2872 sayılı Çevre Kanunu	Proje kapsamında oluşacak tehlikeli ve tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yönetilmesi; atıkların kontrolsüz şekilde çevreye bırakılmasının önlenmesi ve çevre kirliliğinin engellenmesi bakımından temel yasal düzenlemedir.
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	Atıkların toplanması, taşınması ve geçici depolanması; tehlikeli atıklarla çalışma, floresan lambaların yönetimi, kimyasal maddelerle kirlenmiş malzemelerin elleçlenmesi ve benzeri faaliyetlerde çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması bakımından uygulanacaktır.
167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun	Atık, atık yağ, kimyasal madde veya diğer kirleticilerin kontrolsüz dökülmesi veya sızması sonucu yeraltı sularının kirlenme riskine karşı ilgili koruma hükümleri dikkate alınacaktır.
5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu	Atıkların, kimyasal maddelerin, yakıtların ve atık yağların toprağa kontrolsüz şekilde bırakılmasının önlenmesi ve toprak kalitesinin korunması bakımından uygulanabilir olduğu ölçüde dikkate alınacaktır.

Atık Yönetimine İlişkin Temel Düzenlemeler

- Atık Yönetimi Yönetmeliği
- Sıfır Atık Yönetmeliği
- Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik
- Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
- Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği
- Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği
- Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği
- Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Yönetimi Hakkında Yönetmelik
- Atık Ön İşlem ve Geri Kazanım Tesislerinin Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik
- Atıkların Karayolunda Taşınmasına İlişkin Tebliğ

Yukarıda belirtilen düzenlemeler; proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek inşaat ve yıkıntı atıkları, ambalaj atıkları, atık elektrikli ve elektronik eşyalar, floresan lambalar, kablolar, metal ve plastik atıklar, atık yağlar, kontamine ambalajlar, atık pil ve akümülatörler ile diğer tehlikeli ve tehlikesiz atıkların sınıflandırılması, kaynağında ayrı toplanması, geçici depolanması, taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi süreçlerinde esas alınacaktır.

2.2. Ulusal Çevresel ve Sosyal Değerlendirme ve İzin

Türkiye’de çevresel değerlendirme, çevre izin ve lisans süreçleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile ilgili merkez ve taşra teşkilatı tarafından yürütülmektedir. Proje faaliyetleri kapsamında gerekli olabilecek çevresel izin, onay, bildirim ve diğer idari süreçler yürürlükteki ulusal mevzuat, sözleşme hükümleri ve proje dokümanları doğrultusunda takip edilecektir.

Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş kapsamında; traverten kaplı yüzeyler hariç dış cephe duvarlarına 10 cm kalınlığında taş yünü ısı yalıtımı uygulanması, mevcut ve verimsiz aydınlatma armatürlerinin LED aydınlatma armatürleriyle değiştirilmesi, mevcut

bina çatıları üzerine toplam 467 kWp kurulu güce sahip çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulması ile bina otomasyonu ve enerji izleme sistemi uygulamalarının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Proje kapsamında gerçekleştirilecek söz konusu yenileme/tadilat faaliyetleri, mevcut kapsamı itibarıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmasını gerektiren faaliyetler arasında yer almamaktadır. Bununla birlikte projenin ÇED sürecine tabi olmaması; atık yönetimi, çevre kirliliğinin önlenmesi, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili diğer mevzuat hükümlerinden kaynaklanan yükümlülükleri ortadan kaldırmamaktadır.

Proje faaliyetleri sonucunda oluşacak tehlikeli ve tehlikesiz atıkların kaynağında ayrı toplanması, sınıflandırılması, uygun koşullarda geçici olarak depolanması, kayıt altına alınması, saha dışına taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesine ilişkin işlemler yürürlükteki ulusal mevzuat, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, sözleşme hükümleri ve bu Atık Yönetim Planı doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

Atıkların taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi süreçlerinde yalnızca ilgili mevzuat kapsamında yetkili taşıyıcılar ve çevre lisansına sahip atık işleme tesisleri kullanılacaktır. Atık kodları, miktarları, taşıma ve teslim belgeleri, kantar fişleri, geri kazanım veya bertaraf kayıtları ile lisanslı tesis bilgileri muhafaza edilecek ve ilgili raporlama süreçleri kapsamında Yapı Denetim Heyetine sunulacaktır.

Proje kapsamında gerekli olabilecek diğer teknik ve idari izin, onay ve bildirim süreçleri, ilgili mevzuat ve sözleşme hükümleri doğrultusunda yürütülecek; söz konusu süreçlerin durumu ve ilgili belgeler gerektiğinde Yapı Denetim Heyetinin inceleme ve kontrolüne sunulacaktır.

3. DÜNYA BANKASI ÇEVRESEL VE SOSYAL STANDARTLARI

KABEV-2 Projesi kapsamında yürütülecek faaliyetlerde, yürürlükteki ulusal mevzuatın yanı sıra Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi (ÇSÇ) kapsamında belirlenen uygulanabilir Çevresel ve Sosyal Standartların (ÇSS'ler) gereklilikleri de dikkate alınacaktır.

KABEV-2 Projesinin genel çevresel ve sosyal risk derecesi Orta Risk olarak değerlendirilmiştir. Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i kapsamında beklenen çevresel ve sosyal riskler; mevcut kamu binalarında gerçekleştirilecek dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulumu, otomasyon ve enerji izleme sistemi uygulamalarından kaynaklanabilecek, ağırlıklı olarak geçici, sahaya özgü, öngörülebilir ve uygun önlemlerle yönetilebilir nitelikteki risklerden oluşmaktadır.

Atık Yönetim Planı açısından temel olarak **ÇSS3: Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi** esas alınacaktır. ÇSS3; kaynakların verimli ve sürdürülebilir kullanımını, atık oluşumunun mümkün olduğunca önlenmesini ve azaltılmasını, yeniden kullanım ve geri kazanım olanaklarının değerlendirilmesini ve oluşan tehlikeli ve tehlikesiz atıkların insan sağlığı ile çevre üzerinde olumsuz etki oluşturmayacak şekilde yönetilmesini öngörmektedir.

Atık yönetimiyle bağlantılı olarak; proje faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal risklerin değerlendirilmesi ve yönetimi bakımından **ÇSS1**, atık yönetimi faaliyetlerinde görev alan çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması bakımından **ÇSS2**, kaynak verimliliği ve kirliliğin önlenmesi

bakımından ÇSS3 ve atıkların geçici depolanması, saha içinde taşınması ve saha dışına sevki sırasında üçüncü kişilerin sağlık ve güvenliğinin korunması bakımından ÇSS4 dikkate alınacaktır.

Tablo 2.Atık Yönetim Planı ile İlgili Dünya Bankası ÇSS'leri ve Ulusal Çerçeve Arasındaki Temel Boşluklar

Ç&S Standart	Proje ile İlgisi	Ulusal Çerçeve ile Temel Boşluklar
ÇSS1: Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi	ÇSS1, proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek çevresel ve sosyal risk ve etkilerin belirlenmesi, değerlendirilmesi, önlenmesi, azaltılması, izlenmesi ve yönetilmesi bakımından proje ile ilgilidir. Yenileme/tadilat faaliyetleri sırasında tehlikeli ve tehlikesiz atıkların oluşması, uygunsuz depolanması, dökülmesi, sızması veya kontrolsüz şekilde çevreye bırakılması; çevre, çalışanlar, bina kullanıcıları ve yakın çevre üzerinde olumsuz etkilere neden olabilir. Bu riskler, Y-ÇSYP, Atık Yönetim Planı, Kirlilik Önleme Planı ve ilgili diğer yönetim planları aracılığıyla yönetilecektir.	ÇSS1 kapsamında çevresel ve sosyal riskler proje yaşam döngüsü boyunca bütünsel biçimde değerlendirilmekte; doğrudan ve dolaylı etkiler, kümülatif etkiler, artık etkiler, toplum sağlığı ve güvenliği, iş sağlığı ve güvenliği ile hassas veya dezavantajlı gruplar üzerindeki etkiler dikkate alınmaktadır. Ulusal çevresel değerlendirme mevzuatında bu hususların kapsamı ve ayrıntı düzeyi ÇSS1'e göre daha sınırlı olabilmektedir. Bu farklılıklar, proje kapsamında hazırlanan çevresel ve sosyal yönetim planlarının uygulanmasıyla giderilecektir.
ÇSS2: İşgücü ve Çalışma Koşulları	ÇSS2, atıkların toplanması, ayrıştırılması, taşınması ve geçici depolanması ile tehlikeli atıkların, floresan lambaların, kimyasal ürün kalıntılarının ve kontamine malzemelerin elleçlenmesi sırasında çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması bakımından proje ile ilgilidir. Atık yönetimi faaliyetlerinde çalışanlara uygun eğitim verilecek, gerekli kişisel koruyucu donanımlar sağlanacak ve güvenli çalışma yöntemleri uygulanacaktır.	Türkiye'de iş ve iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı, ÇSS2 gerekliliklerinin önemli bir bölümünü karşılamaktadır. Bununla birlikte çalışanların güvenli, erişilebilir ve gizliliği gözetilen bir mekanizma aracılığıyla şikâyet ve endişelerini iletebilmesine yönelik çalışan şikâyet mekanizması, ÇSS2 kapsamında ulusal mevzuata göre daha ayrıntılı ele alınmaktadır.
ÇSS3: Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi	ÇSS3, bu Atık Yönetim Planının temel Dünya Bankası standardını oluşturmaktadır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulumu, otomasyon ve enerji izleme sistemi faaliyetleri sonucunda tehlikeli ve tehlikesiz atıkların oluşması beklenmektedir. Atık yönetimi hiyerarşisi esas alınarak atık oluşumu mümkün olduğunca önlenecek ve azaltılacak; yeniden kullanım ve geri kazanım olanakları değerlendirilecek; atıklar kaynağında ayrı toplanacak ve mevzuata uygun şekilde yönetilecektir.	Ulusal atık ve kirlilik kontrolü mevzuatı, ÇSS3 gereklilikleriyle büyük ölçüde uyumludur. Bununla birlikte kaynak verimliliği, yaşam döngüsü yaklaşımı, atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, yeniden kullanım ve geri kazanım öncelikleri ile ayrıntılı performans izleme göstergeleri, ulusal mevzuatta ÇSS3 kadar bütünsel biçimde ele alınmayabilir. Bu hususlar, Atık Yönetim Planı ve ilgili diğer proje yönetim planları aracılığıyla tamamlanacaktır.
ÇSS4: Toplum Sağlığı ve Güvenliği	ÇSS4, çalışmaların aktif olarak kullanılan bir kamu kampüsü içerisinde yürütülmesi nedeniyle proje ile ilgilidir. Atıkların uygunsuz depolanması, dökülmesi, saha içerisinde taşınması veya saha dışına sevki; kamu personeli, bina kullanıcıları, vatandaşlar,	Ulusal mevzuatta toplum sağlığı ve güvenliğine ilişkin çeşitli hükümler bulunmakla birlikte; bina kullanıcıları ve diğer paydaşlarla düzenli iletişim kurulması, hassas kullanıcıların dikkate alınması, toplum üzerindeki risklerin bütünsel biçimde izlenmesi ve

	ziyaretçiler ve diğer üçüncü kişiler açısından sağlık ve güvenlik riski oluşturabilir. Atık geçici depolama alanlarına yetkisiz erişim engellenecek ve atık yönetimi faaliyetleri üçüncü kişilerin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde yürütülecektir.	erişilebilir şikâyet mekanizmalarının uygulanması ÇSS4 kapsamında daha kapsamlı olarak ele alınmaktadır. Bu hususlar, Y-ÇSYP, Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı ile ilgili diğer proje dokümanları aracılığıyla yönetilecektir.
--	---	---

Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş., atık yönetimi faaliyetlerini yürürlükteki ulusal mevzuat, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, sözleşme hükümleri ve ilgili diğer yönetim planları doğrultusunda yürütecektir.

Atık yönetimine ilişkin önlemlerin sahada uygulanması, gerekli kayıtların tutulması, çalışanların bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, saha kontrollerinin gerçekleştirilmesi ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi Yüklenicinin sorumluluğundadır. Planın ve atık yönetimi uygulamalarının ilgili gerekliliklere uygunluğu Yapı Denetim Heyeti tarafından kontrol edilecek, izlenecek ve denetlenecektir.

4. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Projenin çevresel ve sosyal yönetimine ilişkin genel görev ve sorumluluklar; KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, alt projeye özgü Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, sözleşme dokümanları ve ilgili diğer proje yönetim planlarında tanımlanmıştır.

Proje kapsamında atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, atıkların kaynağında ayrı toplanması, sınıflandırılması, uygun koşullarda geçici olarak depolanması, kayıt altına alınması, yetkili taşıyıcılara ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilmesi ile ilgili belgelerin muhafaza edilmesi Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından gerçekleştirilecektir.

Atık yönetimi uygulamalarının sözleşme hükümlerine, yürürlükteki ulusal mevzuata, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartlarına, KABEV-2 ÇSYÇ'ye, Y-ÇSYP'ye ve onaylı diğer yönetim planlarına uygunluğu Yapı Denetim Heyeti tarafından kontrol edilecek, izlenecek ve denetlenecektir.

Bu kapsamda atık yönetimine ilişkin görev ve sorumluluklar aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 3. Roller ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
Proje Uygulama Birimi (PUB)	- Projenin genel çevresel ve sosyal yönetimi kapsamında gerekli idari ve kurumsal koordinasyonu sağlamak. - Proje uygulamalarının Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları, KABEV-2 ÇSYÇ ve ilgili proje dokümanlarına uygunluğunu izlemek. - Yapı Denetim Heyeti tarafından iletilen izleme, denetim ve raporlama sonuçlarını değerlendirmek ve gerekli düzeltici faaliyetlerin takibini sağlamak.
Yapı Denetim Heyeti	- Atık Yönetim Planının sahada uygulanmasını kontrol etmek, izlemek ve denetlemek. - Yüklenicinin atık yönetimine ilişkin eğitimleri gerçekleştirdiğini eğitim kayıtları ve ilgili belgeler üzerinden kontrol etmek. - Atıkların kaynağında ayrı toplanması, sınıflandırılması, etiketlenmesi, geçici depolanması ve yetkili taşıyıcılar aracılığıyla çevre lisanslı atık işleme tesislerine gönderilmesine ilişkin uygulamaları saha denetimleriyle kontrol etmek. - Günlük kontrol listelerini, aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarını, atık kayıtlarını, taşıma ve teslim belgelerini ve diğer ilgili kayıtları incelemek.

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
	- Tespit edilen uygunsuzlukları kayıt altına almak, Yükleniciye bildirmek ve düzeltici faaliyetlerin tamamlanmasını takip etmek. - Yüklenici tarafından hazırlanan veya güncellenen Atık Yönetim Planını incelemek ve sözleşmede öngörülen kontrol ve onay süreçlerini yürütmek.
Yüklenici	- Bu Planın yürürlükteki ulusal mevzuata, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartlarına, KABEV-2 ÇSYÇ'ye, Y-ÇSYP'ye ve sözleşme hükümlerine uygun şekilde uygulanmasını sağlamak. - Atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, atıkların kaynağında ayrı toplanması, sınıflandırılması, etiketlenmesi, geçici depolanması, taşınması, yeniden kullanılması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesine ilişkin uygulamaları yürütmek. - Geçici atık depolama alanlarını uygun şekilde oluşturmak ve bu alanlarda sızıntı, dökülme, yangın, dağılma ve çevre kirliliğine karşı gerekli tedbirleri almak. - Atıkları yalnızca ilgili mevzuat kapsamında yetkili taşıyıcılara ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim etmek. - Atık miktarları, atık kodları, oluşum ve teslim tarihleri, taşıma belgeleri, kantar fişleri, teslim makbuzları ve lisanslı tesis bilgileri dâhil olmak üzere gerekli kayıtları tutmak ve muhafaza etmek. - Atık yönetimi konusunda çalışanlara işe başlamadan önce ve gerektiğinde yenileme eğitimleri vermek ve eğitim kayıtlarını muhafaza etmek. - Günlük saha kontrolleri ve iç denetimler gerçekleştirmek; uygunsuzlukları kayıt altına almak ve gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetleri uygulamak. - Atık yönetimi uygulamalarını günlük kontrol listeleriyle izlemek ve atık miktarları, atık kodları, geçici depolama kontrolleri, taşıma ve teslim belgeleri, geri kazanım/bertaraf kayıtları, uygunsuzluklar ve düzeltici faaliyetleri Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanacak aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarına dâhil etmek. - Mevzuatta, proje faaliyetlerinde, kullanılan malzemelerde, oluşan atık türlerinde veya uygulama yöntemlerinde değişiklik meydana gelmesi hâlinde ve her durumda en az altı ayda bir Planı gözden geçirmek; gerektiğinde güncellemek ve güncellenen Planı uygulanmadan önce Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve onayına sunmak. - Varsa alt yüklenici ve taşeronların bu Plan hükümlerine uygun hareket etmesini sağlamak ve bunların faaliyetlerinden kaynaklanan atık yönetimi yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sorumlu olmak.
Çevre Uzmanı / Çevre Mühendisi	- Atık yönetimi faaliyetlerinin günlük koordinasyonunu sağlamak. - Atık biriktirme ekipmanlarını, geçici atık depolama alanlarını ve saha uygulamalarını düzenli olarak kontrol etmek. - Atık kayıtlarını, kontrol listelerini, eğitim belgelerini, taşıma ve teslim evraklarını güncel tutmak. • Atıkların uygun şekilde sınıflandırılmasını ve atık kodlarının ilgili mevzuat doğrultusunda belirlenmesini sağlamak. - Uygunsuzlukları Yüklenici yönetimine bildirmek ve düzeltici faaliyetlerin tamamlanmasını takip etmek. - Yapı Denetim Heyeti tarafından gerçekleştirilen kontrollerde gerekli bilgi ve belgeleri sunmak. - Aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarının atık yönetimine ilişkin bölümlerinin hazırlanmasına katkı sağlamak.
Tüm Personel	- Atık yönetimi konusunda düzenlenen eğitimlere katılmak. - Atıkları belirlenen atık türlerine göre kaynağında ayrı toplamak ve uygun biriktirme ekipmanlarına bırakmak. - Tehlikeli ve tehlikesiz atıkları birbirine karıştırmamak. - Atıkların yakılması, toprağa bırakılması, kanalizasyona veya yağmur suyu sistemine boşaltılması gibi yasak uygulamalarda bulunmamak. - Dökülme, sızıntı, uygunsuz depolama veya diğer çevresel uygunsuzlukları derhâl Çevre Uzmanına/Çevre Mühendisine veya Proje Yöneticisine bildirmek. - Bu Plan ve ilgili saha talimatları doğrultusunda hareket etmek.
Lisanslı atık taşıyıcıları ve	Atıkları yalnızca izin ve lisans kapsamındaki atık kodları doğrultusunda kabul etmek ve taşımak; taşıma, kabul, geri kazanım ve bertaraf işlemlerini yürürlükteki mevzuata

Sorumlu Taraf	Roller ve Sorumluluklar
çevre lisanslı atık işleme tesisleri	uygun yürütmek; taşıma lisansı, sürücü/araç belgeleri, tartım, kabul ve işlem kayıtlarını Yükleniciye sunmak; uygunsuz veya kabul kriterlerini karşılamayan atıklar hakkında Yükleniciyi bilgilendirmek.

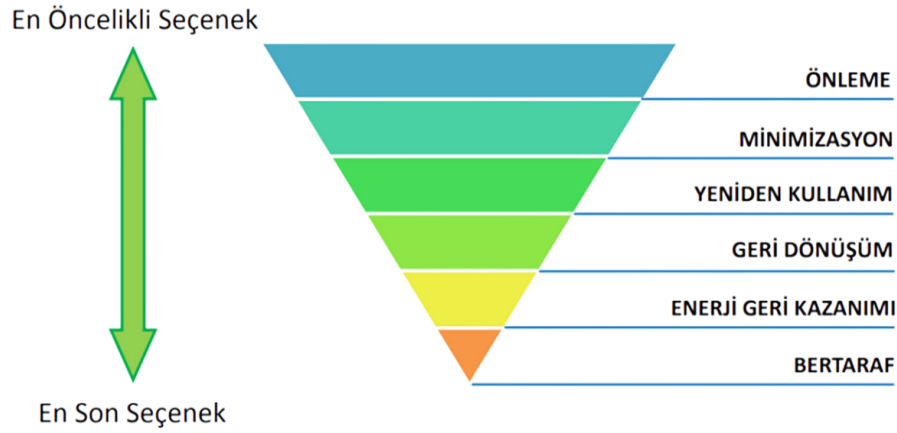
5. ATIK YÖNETİMİ

5.1. Atık Yönetimi Yaklaşımı

2 Nisan 2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliği, atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetilmesine ilişkin temel usul ve esasları belirlemekte ve atık yönetimi hiyerarşisini esas almaktadır. Dünya Bankası ÇSS3 gereklilikleri ve KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi de kaynakların verimli kullanılmasını, atık oluşumunun mümkün olduğunca önlenmesini ve azaltılmasını, yeniden kullanım ve geri kazanım olanaklarının değerlendirilmesini ve nihai bertarafın son seçenek olarak uygulanmasını öngörmektedir.

Bu kapsamda proje faaliyetleri sırasında atık yönetimi aşağıdaki öncelik sırasına göre uygulanacaktır:

1. Atık oluşumunun önlenmesi,
2. Atık oluşumunun azaltılması,
3. Yeniden kullanım,
4. Geri dönüşüm,
5. Diğer geri kazanım yöntemleri,
6. Bertaraf.

Şekil 6. Atık Yönetim Hiyerarşisi

Proje kapsamında oluşacak atıkların mümkün olduğunca önlenmesi ve azaltılması, yeniden kullanılabilir ve geri kazanılabilir malzemelerin değerlendirilmesi ve oluşan atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yönetilmesi amacıyla aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilecektir:

- Malzeme siparişleri ihtiyaç miktarları dikkate alınarak yapılacak ve gereğinden fazla malzeme temin edilmesinden kaçınılacaktır.
- Malzemelerin hasar görmeden depolanması, taşınması ve kullanılması sağlanarak atık oluşumu azaltılacaktır.
- Yeniden kullanılabilir malzeme, ekipman, ambalaj ve paletler mümkün olduğu ölçüde yeniden kullanılacaktır.

- Sökülen malzeme ve ekipmanların yeniden kullanılabilir nitelikte olması veya İdare tarafından muhafaza edilmesinin talep edilmesi hâlinde, söz konusu malzemeler atık olarak değerlendirilmeden önce İdarenin görüşü alınacaktır.
- Tehlikeli ve tehlikesiz atıklar birbirinden ayrı olarak toplanacaktır.
- Farklı atık türlerinin birbirleriyle karıştırılması önlenerek ve her atık türü uygun biriktirme ekipmanlarında ayrı olarak muhafaza edilecektir.
- Geri dönüştürülebilir ve geri kazanılabilir atıkların, ilgili mevzuat kapsamında yetkili taşıyıcılar aracılığıyla çevre lisanslı atık işleme tesislerine gönderilmesi esas alınacaktır.
- Kâğıt-karton, plastik, cam, metal, ahşap, elektrikli ve elektronik atıklar ile diğer geri dönüştürülebilir atıklar türlerine göre ayrı toplanacaktır.
- Tehlikeli madde kullanımı mümkün olan en düşük seviyede tutulacak; teknik olarak mümkün olması hâlinde daha az tehlikeli veya tehlikesiz alternatiflerin kullanımı değerlendirilecektir.
- Tehlikeli maddeler ve atıklarla çalışan personele, bu maddelerin güvenli kullanımı, elleçlenmesi, depolanması ve olası dökülme veya sızıntılara müdahale konusunda eğitim verilecektir.
- Kimyasal maddeler ve sıvı tehlikeli atıklar, atığın özelliklerine uygun, sızdırmaz, dayanıklı ve etiketli kaplarda muhafaza edilecek; gerekli durumlarda ikincil koruma sistemi kullanılacaktır.
- Geçici atık depolama alanları ve atık biriktirme ekipmanları düzenli olarak kontrol edilecek; hasarlı, sızdıran veya etiketi okunamayan kaplar derhâl değiştirilecektir.
- Olası dökülme ve sızıntılara müdahale amacıyla uygun dökülme kitleri ve emici malzemeler hazır bulundurulacaktır.
- Araç, iş makinesi ve ekipmanların bakım ve yağ değişimi mümkün olduğunca saha dışında, yetkili servislerde gerçekleştirilecektir.
- Atıklar hiçbir koşulda proje sahasında yakılmayacak, toprağa gömülmeyecek, kanalizasyona, yağmur suyu sistemine veya herhangi bir alıcı ortama bırakılmayacaktır.
- Proje sahasında atık bertarafı yapılmayacak; oluşan atıklar ilgili mevzuat, sözleşme hükümleri ve bu Plan doğrultusunda yetkili taşıyıcılara ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilecektir.
- Atıkların türleri, miktarları, atık kodları, oluşum ve teslim tarihleri, taşıma ve teslim belgeleri, geri kazanım ve/veya bertaraf kayıtları ile lisanslı tesis bilgileri kayıt altına alınacak ve muhafaza edilecektir.

5.2. Sahada Oluşması Muhtemel Atıkların Sınıflandırılması

Proje kapsamında gerçekleştirilecek dış cephe yalıtımı, aydınlatma dönüşümü, elektrik ve otomasyon işleri, GES kurulumu, söküm, montaj, malzeme taşıma ve diğer yenileme/tadilat faaliyetleri sonucunda çeşitli tehlikeli ve tehlikesiz atıkların oluşması beklenmektedir.

Oluşacak atıkların sınıflandırılması ve atık kodlarının belirlenmesinde; yürürlükteki Atık Yönetimi Yönetmeliği ve ekleri, kullanılan ürünlere ait Güvenlik Bilgi Formları, atığın kaynağı, bileşimi, fiziksel ve kimyasal özellikleri ile tehlikelilik özellikleri esas alınacaktır.

Atıkların kesin sınıflandırması, fiilen oluşan atığın niteliğine göre yapılacak; farklı atık kodlarına sahip veya birbirleriyle reaksiyona girme ihtimali bulunan atıklar birbirleriyle karıştırılmayacaktır. Atıkların sınıflandırılması, biriktirilmesi, geçici depolanması, taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi süreçlerinde yürürlükteki ulusal mevzuat ile bu Plan hükümleri uygulanacaktır.

5.2.1. Tehlikesiz Atıklar

Proje faaliyetleri sonucunda oluşması muhtemel tehlikesiz atıklar aşağıda belirtilmiştir:

- Çalışanlardan kaynaklanan evsel nitelikli atıklar,
- Kâğıt ve karton atıkları,
- Plastik atıklar,
- Cam atıkları,
- Metal ve hurda malzemeler,
- Ahşap atıkları ve paletler,
- Tehlikeli maddelerle kirlenmemiş ambalaj atıkları,
- Kablo, kablo kanalı, metal profil ve bağlantı elemanı artıkları,
- Tehlikeli bileşen içermeyen elektrikli ve elektronik ekipman atıkları,
- Taş yünü ve diğer tehlikeli bileşen içermeyen yalıtım malzemesi kesim ve uygulama artıkları,
- İnşaat, söküm ve tadilat faaliyetlerinden kaynaklanan tehlikesiz yapı atıkları,
- Oluşması hâlinde hafriyat toprağı ve benzeri inert atıklar.

Sökülen malzeme ve ekipmanların yeniden kullanılabilir nitelikte olması veya İdare tarafından muhafaza edilmesinin talep edilmesi hâlinde, söz konusu malzemeler atık olarak değerlendirilmeden önce İdarenin görüşü alınacaktır.

5.2.2. Tehlikeli Atıklar

Proje faaliyetleri sonucunda oluşması muhtemel tehlikeli atıklar aşağıda belirtilmiştir:

- Cıva içeren floresan lambalar ve diğer tehlikeli bileşen içeren aydınlatma ekipmanları,
- Atık pil ve akümülatörler,
- Tehlikeli bileşen içeren atık elektrikli ve elektronik eşyalar,
- Atık boya, vernik, yapıştırıcı, mastik, epoksi, solvent ve benzeri kimyasal ürün kalıntıları,
- Poliüretan köpük ve diğer kimyasal ürünlere ait atık ve kalıntılar,
- Tehlikeli madde kalıntısı içeren veya tehlikeli maddelerle kirlenmiş ambalajlar,
- Yağ, boya, solvent veya diğer tehlikeli maddelerle kirlenmiş bez, üstübu, emici malzeme, filtre ve kişisel koruyucu donanımlar,
- Saha içerisinde bakım yapılmasının zorunlu olması hâlinde oluşabilecek atık yağlar,
- Dökülme ve sızıntılara müdahale sonucunda oluşan kontamine temizlik ve emici malzemeler,
- Yapıda tespit edilmesi hâlinde asbest veya diğer tehlikeli bileşenleri içeren yapı malzemeleri.

Epoksi, poliüretan köpük, boya, yapıştırıcı, mastik, solvent ve benzeri ürünlere ait boş ambalajların tehlikeli atık olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğı; ambalaj içerisinde ürün kalıntısı bulunup bulunmadığı, ürünün Güvenlik Bilgi Formunda belirtilen tehlikelilik özellikleri ve yürürlükteki mevzuat hükümleri dikkate alınarak belirlenecektir.

Şüpheli veya asbest içirme ihtimali bulunan bir malzemeyle karşılaşılması hâlinde çalışmalar derhâl durdurulacak, ilgili alan sınırlandırılacak ve gerekli analiz ve değerlendirmeler tamamlanmadan söküm işlemine devam edilmeyecektir. Asbest içeren malzeme tespit edilmesi hâlinde söz konusu malzemeler yürürlükteki mevzuat, Y-ÇSYP, Y-İSGP ve ilgili prosedürler doğrultusunda yönetilecektir.

5.3. Uygulama

Proje sahasında oluşacak tehlikeli ve tehlikesiz atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden, birbirleriyle karıştırılmadan ve güvenli şekilde biriktirilmesi amacıyla geçici atık depolama alanı oluşturulmuştur. Geçici atık depolama alanına ait güncel fotoğraflar ekte sunulmuştur.

Geçici atık depolama alanında, proje faaliyetlerinden kaynaklanması muhtemel atıkların türlerine göre ayrı olarak biriktirilmesi amacıyla iki adet kırmızı, 120 litre hacimli ve iki adet yeşil, 120 litre hacimli sızdırmaz atık biriktirme kabı bulunmaktadır. Atıkların türü ve miktarına bağlı olarak biriktirme kaplarının sayısı ve kapasitesi gerektiğinde artırılacaktır.

Atıklar; tehlikeli ve tehlikesiz olma durumları, fiziksel ve kimyasal özellikleri ile atık kodları dikkate alınarak birbirinden ayrı biriktirilecektir. Farklı atık kodlarına sahip veya birbirleriyle reaksiyona girme ihtimali bulunan atıkların aynı kap içerisinde biriktirilmesine izin verilmeyecektir. Atık kapları; atığın adı, atık kodu, tehlikelilik durumu ve biriktirmeye başlama tarihini gösterecek şekilde etiketlenecektir.

Tehlikeli atıklar; sızdırmaz, dayanıklı, kapalı ve atığın fiziksel ve kimyasal özelliklerine uygun kaplarda muhafaza edilecektir. Sıvı tehlikeli atıkların depolanmasında gerekli hâllerde ikincil muhafaza veya sızıntı tepsileri kullanılacak; farklı özellikteki ve birbirleriyle reaksiyona girebilecek atıkların bir arada depolanmasına izin verilmeyecektir. Geçici atık depolama alanına yetkisiz kişilerin erişimi engellenecek ve gerekli uyarı ve işaretlemeler yapılacaktır.

Proje kapsamında sağlık hizmeti sunulmadığından tıbbi atık oluşması beklenmemektedir. Bununla birlikte ilk yardım veya benzeri öngörülmeyen bir durum sonucunda tıbbi atık oluşması hâlinde, atıklar işyeri hekiminin gözetiminde ayrı ve uygun kaplarda biriktirilecek; ilgili sağlık tesisine veya yetkili tıbbi atık bertaraf kuruluşuna teslim edilecektir. Çalışanlardan kaynaklanan evsel nitelikli atıklar, kapaklı ve sızdırmaz çöp kutularında toplanarak ilgili belediyenin atık toplama sistemine verilecektir.

Proje faaliyetleri kapsamında bitkisel atık yağ oluşması beklenmemektedir. Oluşması hâlinde özel ve sızdırmaz kaplarda ayrı toplanacak ve yeniden kullanım/geri kazanım amacıyla yetkili veya çevre lisanslı firmalara teslim edilecektir.

Pestisit ve pestisit ambalajı oluşması beklenmemektedir. Öngörülmeyen bir nedenle oluşması hâlinde söz konusu atıklar diğer atıklardan ayrı, kapalı ve etiketli şekilde muhafaza edilecek ve ilgili mevzuata uygun yetkili tesislere teslim edilecektir.

Proje kapsamında patlayıcı madde veya patlayıcı atık kullanılmayacak ve oluşması beklenmemektedir. Öngörülmeyen bir şekilde bu nitelikte bir malzeme ile karşılaşılması hâlinde faaliyet derhâl durdurulacak, alan güvenliği sağlanacak ve yetkili kurumların talimatları doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Kâğıt-karton, plastik, cam, metal, ahşap ve tehlikeli maddelerle kirlenmemiş ambalajlar gibi geri dönüştürülebilir tehlikesiz atıklar türlerine göre ayrı olarak biriktirilecek ve ilgili mevzuat kapsamında yetkili kuruluşlara ve/veya çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilecektir. Geri kazanılması mümkün olmayan tehlikesiz atıklar ise atığın niteliğine uygun ve mevzuata uygun atık yönetim sistemine yönlendirilecektir.

İnşaat, söküm ve tadilat faaliyetlerinden kaynaklanan taş yünü artıkları, metal, plastik, karton, kablo, elektrik ekipmanı, ambalaj malzemeleri ve diğer atıklar türlerine göre ayrı olarak toplanacak ve uygun konteynerlerde veya belirlenmiş alanlarda geçici olarak muhafaza edilecektir.

Hasarlı, kırık veya kullanılamaz hâle gelen güneş panelleri ve bunlara ait elektrikli ve elektronik ekipmanlar diğer atıklardan ayrı olarak muhafaza edilecek ve atığın niteliğine göre ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda yeniden kullanım, geri kazanım ve/veya bertaraf sürecine yönlendirilecektir.

Boya, yapıştırıcı, mastik, epoksi, poliüretan köpük ve benzeri kimyasal ürün kalıntıları; bu maddelerle kirlenmiş ambalajlar, bezler, üstübüler, emici malzemeler, filtreler ve kişisel koruyucu donanımlar ile proje faaliyetleri sırasında oluşabilecek diğer tehlikeli atıklar, geçici atık depolama alanında uygun, sızdırmaz, kapalı ve etiketli kaplar içerisinde ayrı olarak biriktirilecektir.

Tehlikeli atıkların saha dışına taşınması ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilmesi sırasında, yürürlükteki mevzuat kapsamında uygulanabilir UÇBS ve Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) kayıt ve bildirim süreçleri takip edilecektir. Atıklar yalnızca ilgili atık kodunu kabul etme yetkisine sahip tesislere teslim edilecek; taşıma, teslim, geri kazanım ve/veya bertaraf işlemlerine ilişkin belgeler kayıt altına alınacaktır.

Atıkların türü, atık kodu, miktarı, oluşum tarihi, geçici depolama süresi, teslim edildiği firma veya tesis ile teslim tarihi **Ek-2 Atık Kayıt Formuna** işlenecektir. Atık taşıma ve teslim belgeleri, kantar fişleri, makbuzlar, geri kazanım ve/veya bertaraf belgeleri, lisanslı tesis kabul belgeleri ve ilgili diğer kayıtlar muhafaza edilecek ve aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporları kapsamında Yapı Denetim Heyetine sunulacaktır.

Proje kapsamında mevcut aydınlatma sisteminden sökülecek floresan lambalar, kırılmalarını önleyecek şekilde dikkatli olarak sökülecek ve diğer atıklardan ayrı, uygun kapalı ambalajlarda muhafaza edilecektir. İdare tarafından muhafaza edilmesinin talep edilmesi hâlinde sökülen floresan lambalar tutanak karşılığında İdareye teslim edilecek ve teslim tutanakları kayıt altına alınacaktır. İdareye teslim edilmeyecek, kırılmış veya atık olarak değerlendirilmesine karar verilmiş floresan lambalar ise tehlikeli atık olarak ayrı biriktirilecek ve ilgili mevzuata uygun şekilde çevre lisanslı atık işleme tesisine gönderilecektir.

Söküm faaliyetleri sırasında ortaya çıkan diğer malzeme ve ekipmanlardan İdare tarafından muhafaza edilmesi veya yeniden kullanılması talep edilenler tutanakla teslim edilecektir. İdareye teslim edilmeyecek ve atık niteliği kazanmış malzeme ve ekipmanların geri kazanım ve/veya bertaraf işlemleri Yüklenici tarafından yürürlükteki mevzuat ve bu Plan doğrultusunda gerçekleştirilecektir.

Proje faaliyetleri sonucunda hafriyat toprağı, inşaat veya yıkıntı atığı oluşması hâlinde, söz konusu atıklar diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilecek ve ilgili mevzuat ile yetkili idarenin belirlediği usul ve esaslar doğrultusunda uygun döküm, geri kazanım veya depolama alanına gönderilecektir. Bu atıklar hiçbir şekilde kontrolsüz alanlara, boş arazilere, yol kenarlarına veya izin verilmeyen alanlara bırakılmayacaktır. Atıkların teslimine ilişkin belgeler kayıt altına alınacaktır.

Araç, iş makinesi ve ekipmanların yağ değişimi, akü değişimi, lastik değişimi ve bakım işlemleri mümkün olduğunca saha dışında, uygun servislerde gerçekleştirilecektir. Saha içerisinde bakım yapılmasının zorunlu olması hâlinde işlemler geçirimsiz zemin üzerinde ve gerekli hâllerde damlama veya sızıntı tavaşı kullanılarak gerçekleştirilecek; alanda yeterli miktarda yağ emici malzeme ve dökülme kiti bulundurulacaktır. Bu işlemlerden kaynaklanan atık yağlar, aküler, filtreler, atık lastikler ve kontamine malzemeler ayrı olarak biriktirilerek atığın niteliğine uygun şekilde yetkili kuruluşlara ve/veya çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilecektir.

Geçici atık depolama alanı ve atık biriktirme kapları düzenli olarak kontrol edilecek; hasarlı, sızdıran veya etiketi okunamayan kaplar derhâl değiştirilecektir. Dökülme veya sızıntı meydana gelmesi hâlinde yayılım derhâl kontrol altına alınacak, ilgili alan uygun emici malzemeler kullanılarak temizlenecek ve

oluşan kontamine malzemeler tehlikeli atık olarak yönetilecektir. Atık yönetimi faaliyetleri kapsamında meydana gelen önemli dökülme, sızıntı, çevre kirliliği olayı veya diğer önemli çevresel olaylar, Y-ÇSYP'de ve sözleşmede belirlenen olay bildirim ve raporlama prosedürleri doğrultusunda derhâl Yapı Denetim Heyetine ve İdareye bildirilecektir.

Atıklar hiçbir koşulda proje sahasında yakılmayacak, toprağa gömülmeyecek, kanalizasyona veya yağmur suyu sistemine boşaltılmayacak ve çevreye kontrolsüz şekilde bırakılmayacaktır. Atık yönetimi uygulamalarının bu Plana, yürürlükteki ulusal mevzuata, KABEV-2 ÇSYÇ'ye, Y-ÇSYP'ye ve sözleşme hükümlerine uygunluğu Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından sağlanacak ve Yapı Denetim Heyeti tarafından kontrol edilerek izlenecektir.

Tesis/Şube Detay

Tesis/Şube Bilgileri	Konu/Alt Birim	Yetkili Listesi	Uygulama Listesi	İşlem Geçmişi	Bölge Listesi
HIZ GAYRİMENKUL VE İNŞAAT SAN. TİC. A.Ş. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI KABEV-2 Çevre Kimlik No: 10000021164 UÇBS Kayıt Tarihi: 16.07.2026 11:23 Merkez Tesis/Şube: Hayır Vergi Dairesi: KIZYATAĞI VERGİ DAİRESİ MÜD. Vergi No: 462086303 SGK İlgili Sicil No: 441000101118299540171000 MERSİS No: Yok E-SBİS No: Yok Hesap Durumu: Aktif					
HIZ GAYRİMENKUL VE İNŞAAT SANAYİ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ Çevre Kimlik No: 162561022 UÇBS Kayıt Tarihi: 31.08.2023 16:30 Vergi Dairesi: KIZYATAĞI VERGİ DAİRESİ MÜD. Vergi No: 462086303 Hesap Tipi: Tüzel Kip-Vergi Numarası Hesap Alt Tipi: Diğer SGK İlgili Sicil No: 00000000000000000000000000000000 MERSİS No: 00000000000000000000000000000000 E-SBİS No: 00000000000000000000000000000000 Hesap Durumu: Aktif					
Telefon Bilgisi Telefon numarası yok.					
E-Posta Bilgisi E-posta (varsa): cevretabat@gmail.com					
Kep Adresi Bilgisi Kep adresi yok.					
Adres 15 Temmuz Camii Mahallesi Resmi Daireler Kampüsü 54290 ADAPAZARI / Sakarya, UAYT Kodu: YOK					
Faaliyet Kodu 41.20.02 - Tanım: İkanet amaçlı binaların inşaatı (müstakil konutlar, birden çok alana oturtulmuş binalar, gökdelenler vb. nin inşaatı) (ahşap binaların inşaatı hariç) (Maliye)					

Faaliyet Son Verme Başvurusu Unvan Değişikliği Başvurusu
Adres Değişikliği Başvurusu Tesis/Şube Devle Başvurusu
Hatta Alt Birim Değişikliği Başvurusu

 **TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI**

Atık Yönetim Uygulaması

Kullanıcı Adı : 38038406754

Anasayfa

Atık Beyan Sistemi (TABS) ▼

Atık Gönderim İşlemleri ▼

Raporlar ▼

Duyurular

Sıkça Sorulan Sorular

Yardım Dokümanları

Tesis Ayarları

İletişim

Tesis Bilgileri

Tesis: HIZ GAYRİMENKUL VE İNŞAAT SAN. TİC. A.Ş. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI KABEV-2

Tesis Kodu: 1284307

Tesis Çevre Kimlik Numarası (ÇKN): 10000021164

Vergi No: 462086303

Adres: 15 Temmuz Camii Mahallesi Resmi Daireler Kampüsü 54290 ADAPAZARI / Sakarya

İl / İlçe: SAKARYA / ADAPAZARI

Tel: ---

E-posta: cevretabat@gmail.com

Bildirilen Sorunlar

Tarih Bildiren Tesis Kaynak Konu Cevap Tar. Cevaplayan Dosya

Görüntülenecek bir kayıt bulunamadı

1 / 1

Yeni Sorun Bildir **Detay**

Duyurular

Tarih Duyuru Konusu

22.08.2025 10:00 KÜTLE DENGİSİSİSİ (KDS) GİRİŞLERİ HAKKINDA GÜNCELLEME

21.03.2025 16:03 2024 YILI ATIK BEYAN İŞLEMLERİNDE İŞLEME TESİSİNİN BULUNAMAMASI

06.12.2024 09:36 ÖNEMLİ VERİ MERKEZİ AĞ ALTYAPISI MODERNİZASYONU ÇALIŞMASI

Tümünü Gör

Uyarılar

Atık Üreticisi - Bekleyen Transfer Talepleri (0 adet)

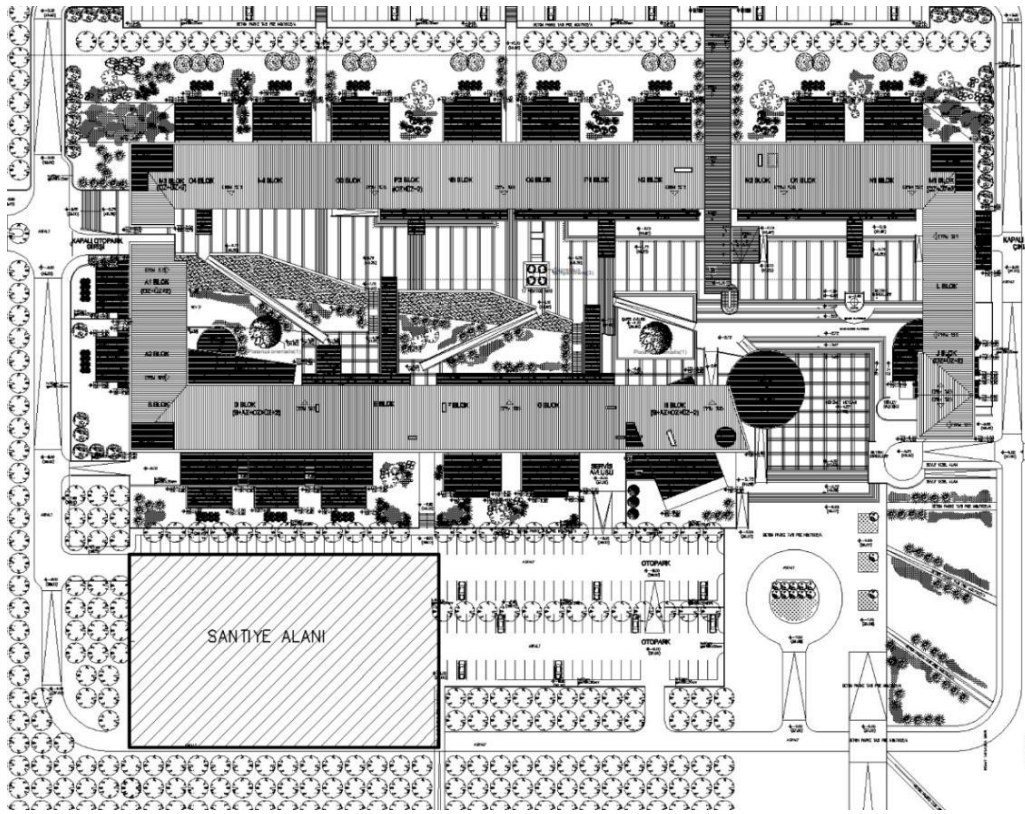
Atık Üreticisi - Kayıtlı Tıbbi Atık Transfer Talepleri (0 adet)

Atık Üreticisi - Yoldaki Transferler (0 adet)

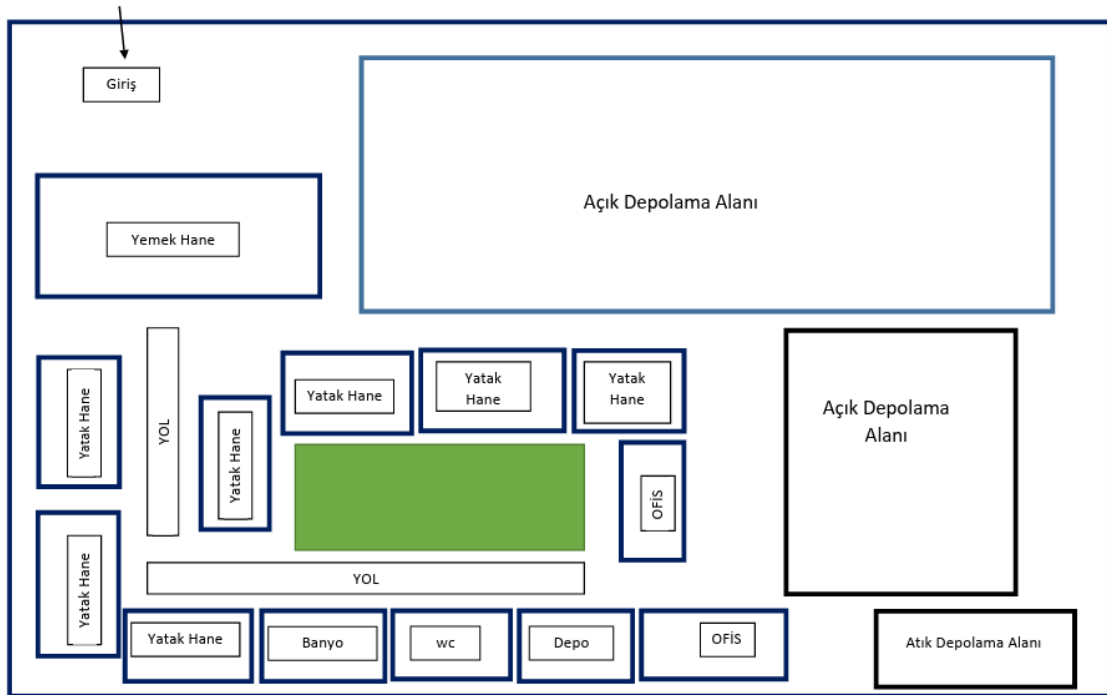
Atık Üreticisi - Kabul Bekleyen Transferler (0 adet)

v 1.3.8 (14/07/2026 10:18:00)

Şekil 7. UÇBS ve MoTAT Sistem Kayıtlarına Ait Görseller

Şekil 8. Yerleşim Planı

Şekil 9. Atık Alanının Yerleşim Planı Üzerinde Gösterimi

6. İZLEME VE RAPORLAMA

Atık yönetimi uygulamalarının bu Plan, yürürlükteki ulusal mevzuat, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı ve sözleşme hükümlerine uygunluğunun sağlanması amacıyla düzenli izleme, kontrol ve raporlama faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İzleme faaliyetleri; atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, atıkların kaynağında ayrı toplanması, sınıflandırılması, etiketlenmesi, geçici depolanması, taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi süreçlerinin tamamını kapsayacaktır.

Atık yönetimi uygulamalarının günlük takibi Yüklenici tarafından gerçekleştirilecek; geçici atık depolama alanları, atık biriktirme ekipmanları, etiketlemeler, dökülme ve sızıntı riskleri ile saha içerisindeki genel atık yönetimi uygulamaları düzenli olarak kontrol edilecektir.

Yapı Denetim Heyeti, atık yönetimi uygulamalarının bu Plana, sözleşme hükümlerine ve ilgili proje dokümanlarına uygunluğunu saha denetimleri ve kayıt kontrolleri yoluyla izleyecek ve denetleyecektir.

Atık yönetimi kapsamında aşağıdaki hususlar izlenecek ve kayıt altına alınacaktır:

- Oluşan atıkların türü ve atık kodu,
- Tehlikeli ve tehlikesiz atık miktarları,
- Atıkların oluşum ve geçici depolamaya alınma tarihleri,
- Atıkların kaynağında ayrı toplanma durumu,
- Atık biriktirme kaplarının uygunluğu, sızdırmazlığı ve etiketlenme durumu,
- Geçici atık depolama alanının fiziksel koşulları ve güvenliği,
- Atıkların saha dışına gönderilme tarihleri ve miktarları,
- Atıkların teslim edildiği yetkili taşıyıcı ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine ilişkin bilgiler,
- Taşıma, teslim, geri kazanım ve/veya bertaraf belgeleri,
- UÇBS ve uygulanabilir olduğu durumlarda MoTAT kayıtları,
- Atık yönetimine ilişkin eğitimler ve katılım kayıtları,
- Dökülme, sızıntı veya diğer çevresel olaylar,
- Tespit edilen uygunsuzluklar ile uygulanan düzeltici ve önleyici faaliyetler.

Atıklara ilişkin tür, atık kodu, miktar, oluşum tarihi, teslim tarihi, teslim edilen firma veya tesis ve ilgili diğer bilgiler Ek-2 Atık Kayıt Formuna işlenecektir. Taşıma belgeleri, teslim tutanakları, kantar fişleri, makbuzlar, UÇBS/MoTAT kayıtları, geri kazanım ve/veya bertaraf belgeleri ile çevre lisanslı tesis bilgileri düzenli olarak muhafaza edilecek; yıllık atık beyanları ve UÇBS/MoTAT kayıtları asgari beş yıl süreyle saklanacaktır.

Atık yönetimine ilişkin izleme sonuçları; Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanacak aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında sunulacaktır.

Aylık raporlarda asgari olarak;

- raporlama döneminde oluşan atık türleri ve miktarları,
- atık kodları,
- geçici depolama alanına ilişkin kontrol sonuçları,
- saha dışına gönderilen atıkların miktarları ve teslim edildiği tesisler,

- taşıma, teslim, geri kazanım ve/veya bertaraf kayıtları,
- atık yönetimi kapsamında gerçekleştirilen eğitimler,
- meydana gelen çevresel olaylar,
- tespit edilen uygunsuzluklar,
- uygulanan düzeltici ve önleyici faaliyetler hakkında bilgi verilecektir.

Aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporları ile ilgili destekleyici belgeler Yapı Denetim Heyetine sunulacak; Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve değerlendirmeleri doğrultusunda gerekli düzeltme ve iyileştirmeler gerçekleştirilecektir.

Günlük ve haftalık saha kontrollerine ilave olarak, inşaat aşamasında üç ayda bir iç atık yönetimi denetimi gerçekleştirilecek; denetim sonuçları, uygunsuzluklar ve düzeltici faaliyetler aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarına yansıtılacaktır.

Saha denetimleri sırasında tespit edilen uygunsuzluklar kayıt altına alınacak ve uygunsuzluğun niteliğine göre gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler belirlenecektir. Çevre veya insan sağlığı açısından acil risk oluşturan durumlara derhâl müdahale edilecek; diğer uygunsuzluklar ise belirlenen süre içerisinde giderilecek ve gerçekleştirilen faaliyetler kayıt altına alınacaktır.

Atık yönetimi faaliyetleri kapsamında önemli bir dökülme, sızıntı, çevre kirliliği olayı veya çevresel açıdan önemli başka bir olay meydana gelmesi hâlinde Yüklenici, Yapı Denetim Heyetini ve İdareyi derhâl bilgilendirecektir. Olayların bildirilmesi, incelenmesi, kök neden analizinin yapılması ve gerekli düzeltici faaliyetlerin belirlenmesi süreçleri Y-ÇSYP ve sözleşmede tanımlanan olay bildirim ve raporlama prosedürleri doğrultusunda yürütülecektir. Atık yönetimi performansının izlenmesinde kullanılacak temel göstergeler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4. Atık Yönetimi İzleme Göstergeleri

İzlenecek Husus	İzleme Yöntemi	İzleme Sıklığı	Sorumlu
Atıkların kaynağında ayrı toplanması	Saha kontrolü	Günlük	Yüklenici / Çevre Uzmanı
Atık kaplarının uygunluğu ve etiketlenmesi	Görsel kontrol	Günlük	Yüklenici / Çevre Uzmanı
Geçici atık depolama alanının uygunluğu	Saha kontrolü ve kontrol listesi	Haftalık ve gerektiğinde	Yüklenici / Çevre Uzmanı
Oluşan atık türleri ve miktarları	Atık Kayıt Formu ve saha kayıtları	Oluştukça / Aylık değerlendirme	Yüklenici / Çevre Uzmanı
Atıkların yetkili taşıyıcı ve çevre lisanslı tesislere teslimi	Taşıma ve teslim belgelerinin kontrolü	Her atık çıkışında	Yüklenici / Çevre Uzmanı
UÇBS ve uygulanabilir MoTAT kayıtları	Sistem ve belge kontrolü	Her atık sevkiyatında / Gerektiğinde	Yüklenici / Çevre Uzmanı
Dökülme ve sızıntılar	Saha gözlemi ve olay kayıtları	Sürekli	Tüm Personel / Çevre Uzmanı
Eğitimler	Eğitim kayıtlarının kontrolü	İşe girişte ve gerektiğinde	Yüklenici
Uygunsuzluklar ve düzeltici faaliyetler	Denetim ve kayıt kontrolü	Tespit edildiğinde ve kapanışa kadar	Yüklenici / Yapı Denetim Heyeti
Atık yönetimi performansının raporlanması	Aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporu	Aylık	Yüklenici
Atık yönetimi iç denetimi	Kontrol listesi, kayıt ve belge incelemesi	Üç ayda bir	Yüklenici / Çevre Uzmanı; Yapı Denetim Heyeti kontrolü

7. EĞİTİM

Atık Yönetim Planının etkin şekilde uygulanabilmesi amacıyla, proje faaliyetlerinde görev alan çalışanlara işe başlamadan önce ve gerektiğinde yenileme eğitimleri verilecektir. Eğitimlerin kapsamı, çalışanların görev ve sorumlulukları ile maruz kalabilecekleri çevresel ve iş sağlığı ve güvenliği riskleri dikkate alınarak belirlenecektir.

Atık yönetimi eğitimleri asgari olarak aşağıdaki konuları kapsayacaktır:

- Atık Yönetim Planının amacı ve temel hükümleri,
- Atık yönetimi hiyerarşisi ve atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması,
- Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların sınıflandırılması,
- Atıkların kaynağında ayrı toplanması ve farklı atık türlerinin birbirine karıştırılmaması,
- Atık biriktirme ekipmanlarının doğru kullanımı,
- Atıkların etiketlenmesi ve geçici depolanması,
- Geri dönüştürülebilir ve geri kazanılabilir atıkların ayrı toplanması,
- Floresan lambalar, elektrikli ve elektronik atıklar, pil ve akümülatörler, kimyasal ürün kalıntıları, kontamine ambalajlar ve diğer tehlikeli atıkların güvenli yönetimi,
- Atıkların kontrolsüz şekilde çevreye bırakılmasının, yakılmasının, toprağa gömülmesinin veya kanalizasyon ve yağmur suyu sistemlerine boşaltılmasının yasak olduğu,
- Dökülme ve sızıntıların önlenmesi ve meydana gelmesi hâlinde uygulanacak müdahale yöntemleri,
- Uygunsuzlukların, dökülmelerin, sızıntıların ve diğer çevresel olayların bildirilmesi,
- Atık yönetimi faaliyetlerinde kullanılacak uygun kişisel koruyucu donanımlar,
- Atıkların taşınması, teslimi, geri kazanımı ve/veya bertarafına ilişkin temel uygulamalar.

Tehlikeli atıkların ve tehlikeli maddelerin toplanması, taşınması, ayrıştırılması, etiketlenmesi veya geçici depolanmasında görev alan personele; ilgili atıkların özellikleri, güvenli elleçleme yöntemleri, kullanılacak kişisel koruyucu donanımlar, dökülme ve sızıntılara müdahale yöntemleri ile acil durum uygulamalarını kapsayan ilave eğitimler verilecektir.

Eğitimler, çalışanların anlayabileceği dilde ve görevlerine uygun içerikte gerçekleştirilecektir. Yeni işe başlayan çalışanlara işe başlamadan önce gerekli bilgilendirme ve eğitim verilecek; saha uygulamalarında uygunsuzluk tespit edilmesi, atık türlerinde veya yönetim yöntemlerinde değişiklik meydana gelmesi, önemli bir çevresel olay yaşanması veya eğitimlerin yenilenmesine ihtiyaç duyulması hâlinde ilave veya yenileme eğitimleri düzenlenecektir.

Gerçekleştirilen eğitimlere ilişkin eğitim tarihi, eğitimin konusu ve süresi, eğitimi veren kişi, katılımcıların ad-soyad bilgileri ve imzalarını içeren kayıtlar tutulacak ve proje süresince muhafaza edilecektir. Eğitim kayıtları, Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve incelemesine sunulacak ve aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında gerçekleştirilen eğitimler hakkında bilgi verilecektir.

Atık yönetimi eğitimlerinin etkinliği; saha gözlemleri, günlük kontroller, denetimler, tespit edilen uygunsuzluklar ve çalışanların uygulama performansı dikkate alınarak değerlendirilecek; gerekli görülmesi hâlinde eğitim içerikleri güncellenecek veya ilave eğitimler gerçekleştirilecektir.

8. İNCELEME & GÜNCELLEME

Bu Atık Yönetim Planı yaşayan bir doküman olup; proje faaliyetlerinde, iş programında, uygulama yöntemlerinde, kullanılan malzemelerde, oluşan atık türlerinde, atık miktarlarında, atık yönetim yöntemlerinde, görev ve sorumluluklarda, saha koşullarında, ilgili mevzuatta veya çevresel ve sosyal risk ve etkilerde değişiklik meydana gelmesi hâlinde gözden geçirilecek ve gerektiğinde güncellenecektir.

Plan ayrıca, herhangi bir değişiklik meydana gelmemiş olsa dahi, her durumda en az altı ayda bir Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından gözden geçirilecektir.

Planın gözden geçirilmesi sırasında asgari olarak aşağıdaki hususlar değerlendirilecektir:

- Plan hükümlerinin sahadaki uygulanabilirliği ve etkinliği,
- Oluşan atık türleri ve miktarlarındaki değişiklikler,
- Yeni atık türlerinin ortaya çıkması,
- Atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geçici depolanmasına ilişkin uygulamalar,
- Yetkili taşıyıcılar ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine ilişkin değişiklikler,
- Atık taşıma, teslim, geri kazanım ve/veya bertaraf süreçleri,
- İzleme, denetim ve kontrol sonuçları,
- Tespit edilen uygunsuzluklar ve uygulanan düzeltici ve önleyici faaliyetler,
- Dökülme, sızıntı, çevre kirliliği olayı veya diğer önemli çevresel olaylardan edinilen deneyimler,
- Yapı Denetim Heyetinin tespit, görüş ve önerileri,
- İlgili ulusal mevzuatta, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartlarında ve proje dokümanlarında meydana gelen değişiklikler.

Planın güncellenmesini gerektiren bir durumun ortaya çıkması hâlinde gerekli revizyonlar Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş. tarafından hazırlanacaktır. Güncellenen Atık Yönetim Planı, uygulanmadan önce Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve onayına sunulacaktır.

Onaylanan güncel Planın ilgili personele duyurulması sağlanacak; yapılan değişikliklerin çalışanların görev, sorumluluk veya uygulamalarını etkilemesi hâlinde gerekli bilgilendirme ve eğitimler gerçekleştirilecektir.

Planın revizyon geçmişinin izlenebilirliğinin sağlanması amacıyla revizyon tarihi, revizyon numarası, değişiklik yapılan bölüm ve değişikliğin kısa açıklamasını içeren revizyon kayıtları muhafaza edilecektir.

EKLER:

EK-1: Atık Kodları

EK-2: Atık Kayıt Formu

EK-3: Atık Yönetimi Denetimi Kontrol Listesi

EK-4: Tehlikeli Ve Tehlikesiz Atıkların Bertarafı İçin Yetkili Firmalar İle Yapılmış Anlaşmalar

EK-1: ATIK KODLARI

Proje faaliyetleri kapsamında oluşması muhtemel atık türleri ve bunlara ilişkin atık kodları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Atık kodları, yürürlükteki Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ilgili ekleri doğrultusunda belirlenmiştir.

Aşağıda belirtilen atık kodları proje kapsamında oluşması muhtemel atıkları göstermekte olup, fiilen oluşan atığın kaynağı, bileşimi, fiziksel ve kimyasal özellikleri, tehlikelilik özellikleri ve kullanılan ürünlere ait Güvenlik Bilgi Formları dikkate alınarak kesinleştirilecektir. Proje hazırlık aşamasında öngörülmeyen farklı bir atık türünün oluşması hâlinde, söz konusu atık yürürlükteki mevzuat doğrultusunda sınıflandırılacak ve uygun atık kodu belirlenecektir.

Tablo 5. Proje Kapsamında Oluşması Muhtemel Atıklar ve Atık Kodları

Atık Kodu	Atık Tanımı	Tehlikelilik Durumu	Projedeki Muhtemel Kaynağı
15 01 01	Kâğıt ve karton ambalajlar	Tehlikesiz	Malzeme ve ekipman ambalajları
15 01 02	Plastik ambalajlar	Tehlikesiz	Yalıtım, elektrik, GES ve diğer malzeme ambalajları
15 01 03	Ahşap ambalajlar	Tehlikesiz	Paletler ve ahşap taşıma ambalajları
15 01 04	Metalik ambalajlar	Tehlikesiz	Tehlikeli madde ile kirlenmemiş metal ambalajlar
15 01 06	Karışık ambalajlar	Tehlikesiz	Ayrıştırılması mümkün olmayan tehlikesiz karışık ambalajlar
15 01 07	Cam ambalajlar	Tehlikesiz	Tehlikeli madde ile kirlenmemiş cam ambalajlar
15 01 10*	Tehlikeli maddelerin kalıntılarını içeren veya tehlikeli maddelerle kontamine olmuş ambalajlar	Tehlikeli	Boya, yapıştırıcı, mastik, epoksi, poliüretan köpük, solvent ve benzeri kimyasal ürün ambalajları
15 02 02*	Tehlikeli maddelerle kirlenmiş emiciler, filtre malzemeleri, temizleme bezleri ve koruyucu giysiler	Tehlikeli	Dökülme ve sızıntı müdahaleleri, boya ve kimyasal madde kullanımı sonucunda oluşan kontamine bez, üstübu, emici malzeme ve KKD
17 02 01	Ahşap	Tehlikesiz	Söküm ve tadilat faaliyetlerinden kaynaklanan ahşap malzemeler
17 02 02	Cam	Tehlikesiz	Söküm ve tadilat faaliyetlerinden kaynaklanan cam atıkları
17 02 03	Plastik	Tehlikesiz	Plastik yapı malzemeleri, kablo kanalları ve benzeri atıklar
17 04 01	Bakır, bronz, pirinç	Tehlikesiz	Elektrik tesisatı ve kablolama faaliyetleri
17 04 02	Alüminyum	Tehlikesiz	GES montaj profilleri ve diğer alüminyum parçalar
17 04 05	Demir ve çelik	Tehlikesiz	Metal profil, bağlantı elemanları ve söküm atıkları
17 04 07	Karışık metaller	Tehlikesiz	Farklı metal türlerinin ayrıştırılmadığı durumlar
17 04 11	17 04 10 dışındaki kablolar	Tehlikesiz	Elektrik, otomasyon, enerji izleme ve GES kurulum faaliyetleri
17 06 04	17 06 01 ve 17 06 03 dışındaki yalıtım malzemeleri	Tehlikesiz	Taş yünü kesim ve uygulama artıkları
17 09 04	17 09 01, 17 09 02 ve 17 09 03 dışındaki karışık inşaat ve yıkıntı atıkları	Tehlikesiz	Yenileme, söküm ve tadilat faaliyetleri
20 01 21*	Floresan tüpler ve diğer cıva içeren atıklar	Tehlikeli	Mevcut aydınlatma sisteminden sökülen floresan lambalar

16 02 13*	16 02 09 ila 16 02 12 dışındaki tehlikeli bileşenler içeren ıskarta ekipmanlar	Tehlikeli	Tehlikeli bileşen içeren elektrikli ve elektronik ekipmanlar
16 02 14	16 02 09 ila 16 02 13 dışındaki ıskarta ekipmanlar	Tehlikesiz	Tehlikeli bileşen içermeyen elektrikli ve elektronik ekipmanlar ile uygun olması hâlinde hasarlı veya kullanılamaz güneş panelleri
08 01 11*	Organik çözücüler veya diğer tehlikeli maddeler içeren atık boya ve vernikler	Tehlikeli	Boya ve benzeri kaplama uygulamaları
08 01 12	08 01 11 dışındaki atık boya ve vernikler	Tehlikesiz	Tehlikeli özellik göstermeyen boya ve vernik atıkları
08 04 09*	Organik çözücüler veya diğer tehlikeli maddeler içeren atık yapışkanlar ve dolgu macunları	Tehlikeli	Yapıştırıcı, mastik ve benzeri kimyasal ürün kalıntıları
08 04 10	08 04 09 dışındaki atık yapışkanlar ve dolgu macunları	Tehlikesiz	Tehlikeli özellik göstermeyen yapıştırıcı ve dolgu macunu kalıntıları
16 06 01*	Kurşunlu piller	Tehlikeli	Araç, ekipman veya sistemlerden kaynaklanması hâlinde atık aküler
20 01 33*	16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03 kapsamındaki piller ve akümülatörler ile bu pilleri içeren ayrılmamış karışık piller ve akümülatörler	Tehlikeli	Proje faaliyetlerinden kaynaklanması hâlinde atık pil ve akümülatörler
20 01 34	20 01 33 dışındaki piller ve akümülatörler	Tehlikesiz	Tehlikeli özellik göstermeyen pil ve akümülatörler
20 03 01	Karışık belediye atıkları	Tehlikesiz	Çalışanlardan kaynaklanan evsel nitelikli atıklar

Not: “*” işareti ile gösterilen atık kodları tehlikeli atıkları ifade etmektedir.

Atık yağların proje sahasında oluşması beklenmemekle birlikte, araç veya ekipman bakımının zorunlu olarak sahada gerçekleştirilmesi sonucunda atık yağ oluşması hâlinde, atığın niteliğine ve özelliklerine uygun atık kodu ayrıca belirlenecek ve söz konusu atık yürürlükteki mevzuat hükümleri doğrultusunda yönetilecektir.

Hasarlı, kırık veya kullanılamaz hâle gelen güneş panellerinin atık kodu; panelin bileşimi, tehlikeli bileşen içerip içermediği, üretici bilgileri ve gerektiğinde ilgili teknik belgeler dikkate alınarak kesinleştirilecektir.

EK-2: ATIK KAYIT FORMU

Proje kapsamında oluşan tüm tehlikeli ve tehlikesiz atıklar, atığın oluşumundan saha dışına gönderilmesine kadar izlenebilirliğin sağlanması amacıyla aşağıdaki Atık Kayıt Formuna kaydedilecektir.

Sıra No	Atık Türü	Atık Kodu	Tehlikelilik Durumu	Atığın Kaynağı / Faaliyet	Miktar	Birim	Oluşum / Biriktirmeye Başlama Tarihi	Saha Dışına Çıkış Tarihi	Teslim Edilen Taahhüt / Firma	Teslim Edilen Tesis	Geri Kazanım / Bertaraf İşlemi	Belge / Kayıt Referansı	Açıklama
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

Şekil 10. Atık Kayıt Formu

Notlar:

- Atık kodları, yürürlükteki Atık Yönetimi Yönetmeliği ve ekleri doğrultusunda belirlenecektir.
- Tehlikeli atıklar, ilgili atık kodunun yanında “*” işaretiyle gösterilecektir.
- Atık miktarları, mümkün olduğu ölçüde tartım sonucu elde edilen gerçek miktarlar üzerinden kaydedilecektir. Tartım yapılamaması hâlinde kullanılan tahmin yöntemi açıklama bölümünde belirtilecektir.
- Atığın kaynağı/faaliyet bölümünde; dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, GES kurulumu, elektrik ve otomasyon işleri, söküm faaliyetleri, malzeme kullanımı, bakım faaliyeti veya çalışanlardan kaynaklanan evsel atık gibi ilgili kaynak belirtilecektir.
- Atıkların saha dışına gönderilmesi hâlinde taşıyıcıya ve teslim edilen tesise ilişkin bilgiler ile uygulanabilir UÇBS/MoTAT kayıtları, taşıma belgeleri, teslim tutanakları, kantar fişleri, makbuzlar, geri kazanım ve/veya bertaraf belgeleri kayıt altına alınarak muhafaza edilecektir.
- Sökülen malzeme veya ekipmanın İdareye teslim edilmesi hâlinde, ilgili teslim tutanağının tarih ve numarası “Belge / Kayıt Referansı” bölümüne işlenecektir.
- Atık Kayıt Formu güncel tutulacak ve aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarının hazırlanmasında esas alınacaktır.

EK-3: ATIK YÖNETİMİ DENETİMİ KONTROL LİSTESİ

Atık yönetimi uygulamalarının bu Plan, yürürlükteki ulusal mevzuat, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı ve sözleşme hükümlerine uygunluğunun izlenmesi amacıyla aşağıdaki kontrol listesi kullanılacaktır.

Tablo 6.Atık Yönetimi Denetimi Kontrol Listesi

Sıra No	Kontrol Edilecek Husus	Uygun	Uygun Değil	Uygulanamaz	Açıklama / Düzeltici Faaliyet
1	Atıklar kaynağında türlerine göre ayrı olarak toplanıyor mu?	☐	☐	☐	
2	Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların birbirine karışması önleniyor mu?	☐	☐	☐	
3	Farklı atık kodlarına sahip veya birbirleriyle reaksiyona girebilecek atıklar ayrı olarak biriktiriliyor mu?	☐	☐	☐	
4	Atık biriktirme kapları atığın fiziksel ve kimyasal özelliklerine uygun mu?	☐	☐	☐	
5	Atık biriktirme kapları sağlam, kapalı ve sızdırmaz durumda mı?	☐	☐	☐	
6	Atık kaplarında atığın adı, atık kodu, tehlikelilik durumu ve biriktirmeye başlama tarihi bulunuyor mu?	☐	☐	☐	
7	Geçici atık depolama alanı düzenli ve temiz tutuluyor mu?	☐	☐	☐	
8	Geçici atık depolama alanında farklı atık türlerinin birbirine karışması önleniyor mu?	☐	☐	☐	
9	Geçici atık depolama alanına yetkisiz kişilerin erişimi engelleniyor mu?	☐	☐	☐	
10	Geçici atık depolama alanında gerekli uyarı ve işaretlemeler mevcut mu?	☐	☐	☐	
11	Sıvı tehlikeli atıklar için gerekli hâllerde ikincil muhafaza veya sızıntı tepsileri kullanılıyor mu?	☐	☐	☐	
12	Dökülme ve sızıntılara müdahale amacıyla uygun dökülme kiti ve emici malzeme mevcut mu?	☐	☐	☐	
13	Atıkların toprağa, kanalizasyona, yağmur suyu sistemine veya diğer alıcı ortamlara bırakılması önleniyor mu?	☐	☐	☐	
14	Atıkların proje sahasında yakılması veya gömülmesi önleniyor mu?	☐	☐	☐	
15	Geri dönüştürülebilir atıklar türlerine göre ayrı olarak toplanıyor mu?	☐	☐	☐	
16	Floresan lambalar kırılmayı önleyecek şekilde diğer atıklardan ayrı olarak muhafaza ediliyor mu?	☐	☐	☐	
17	Elektrikli ve elektronik atıklar diğer atıklardan ayrı olarak biriktiriliyor mu?	☐	☐	☐	
18	Kimyasal ürün kalıntıları ve kontamine ambalajlar uygun şekilde ayrı toplanıyor mu?	☐	☐	☐	
19	Kontamine bez, üstübu, emici malzeme, filtre ve benzeri atıklar tehlikeli atık olarak ayrı biriktiriliyor mu?	☐	☐	☐	
20	Taş yünü ve diğer yalıtım malzemesi atıkları uygun şekilde ayrı olarak toplanıyor mu?	☐	☐	☐	

21	İnşaat ve yıkıntı atıkları diğer atıklardan ayrı olarak biriktiriliyor mu?	☐	☐	☐	
22	Atıkların yalnızca yetkili taşıyıcılara ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilmesi sağlanıyor mu?	☐	☐	☐	
23	Atıkların teslim edildiği tesislerin ilgili atık kodlarını kabul etme yetkisi kontrol ediliyor mu?	☐	☐	☐	
24	Uygulanabilir UÇBS ve MoTAT kayıtları gerçekleştiriliyor mu?	☐	☐	☐	
25	Atık taşıma, teslim, geri kazanım ve/veya bertaraf belgeleri muhafaza ediliyor mu?	☐	☐	☐	
26	Atık Kayıt Formu güncel olarak tutuluyor mu?	☐	☐	☐	
27	Atık miktarları ve atık kodları düzenli olarak kayıt altına alınıyor mu?	☐	☐	☐	
28	Atık yönetimi kapsamında çalışanlara gerekli eğitimler verilmiş mi?	☐	☐	☐	
29	Eğitimlere ilişkin katılım ve eğitim kayıtları muhafaza ediliyor mu?	☐	☐	☐	
30	Tespit edilen uygunsuzluklar kayıt altına alınıyor ve düzeltici faaliyetler takip ediliyor mu?	☐	☐	☐	
31	Dökülme, sızıntı veya önemli çevresel olaylar ilgili prosedürler doğrultusunda bildiriliyor ve kayıt altına alınıyor mu?	☐	☐	☐	
32	Atık yönetimine ilişkin bilgiler aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarına dâhil ediliyor mu?	☐	☐	☐	

Denetim Bilgileri

Bilgi	Açıklama
Denetim Tarihi	
Denetimi Gerçekleştiren	
Görevi / Unvanı	
Denetim Yapılan Alan	
Tespit Edilen Uygunsuzluk Sayısı	
Açılan Düzeltici Faaliyet Sayısı	
Genel Değerlendirme	
İmza	

Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Takibi

Sıra No	Tespit Edilen Uygunsuzluk	Gerekli Düzeltici Faaliyet	Sorumlu	Tamamlanma Süresi	Kapanış Tarihi	Durum
1						
2						
3						

EK-4: TEHLİKELİ VE TEHLİKESİZ ATIKLARIN BERTARAFI İÇİN LİSANSLI FİRMALAR İLE YAPILMIŞ ANLAŞMALAR

	KARÇEVRE ENERJİ ENDÜSTRİYEL ATIK YÖNETİMİ LOJİSTİK İNŞ.İTH.İHR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	SOZLESME NO : 00002869 REVİZE T.NO : S. TARİHİ : 17.07.2026 S.G.TARİHİ : 12.02.2027
---	--	--

ATIK YÖNETİMİ SÖZLEŞME

FİRMA ADI : HIZ GAYRİMENKUL VE İNŞAAT SAN.TİC.A.Ş. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET
ADRES : 15 TEMMUZ CAMİLİ MAH. RESMİ DAİRELER KAMPÜSÜ
SAKARYA \ADAPAZARI

YETKİLİ :
TEL :
E-MAİL :

TEL/FAX :

Sayın Yetkili

İş bu sözleşme, faaliyetleriniz neticesinde oluşan Tehlikeli/Tehlikesiz Atıklarınızın Atık Yönetimi Yönetmeliği ve ilgili mevzuatlara uygun, atık kabul kriterlerimiz kapsamında atıkların taşınması, geri kazanımı, ara depolanması ve bertarafı atık yönetimi hizmet bedelimizi içeren sözleşmeniz hazırlanmıştır

Şirketimize gösterilen ilgi ve bilgi paylaşımından dolayı teşekkür eder, sözleşmemizin kabulü hususunu onayınıza sunarız.

ATIK YÖNETİMİ VE HİZMET BEDELLERİ

ATIK KOD	ATIK ADI	BİRİM FİYATI	KG/TON-SEFER
TAHB-01	TEHLİKELİ ATIK HİZMET BEDELİ	0-1000 KG 0,00 TL	KG
TAHB-02	Tehlikesiz Atık Hizmet Bedeli	0-1000 KG 0,00 TL	KG

- § Fiyatlara KDV dahil değildir.
- § Sözleşmeden doğacak damga vergisi atık üreticisi firmaya aittir.
- § Atık tonajının hesap edilmesinde Karçevre Enerji Atık Yönetimi San Tic Ltd Şti kantar değeri esas alınacaktır.
- § Fiyatlar yükselme veya düşme durumunda karşılıklı mutabık kalınarak güncelleme yapılır
- § Karçevre bilgisi dahilinde mutabık kalması sonucunda yukarıda belirtilen atık türleri Karçevre Atık Yönetimi ve Geri Kazanımı firmasının lisansı kapsamında olmayan atık kodları çözüm ortaklarımız arasında bulunan lisanslı diğer firmalara gönderilecektir.
- § Sözleşme imzalanma tarihi itibarı ile Petrol Ofisi Pompa Fiyatı referans alınacak olup Akaryakıtta gelen artış oranı kadar Atık Kalemleri/Nakliye fiyatlarına yansıtma hakkı Bertarafçı firmada saklıdır.
- § Bildirilen Atık Ambalajlama tipi (paletli, dökme, bigbag, küçük çuval,varil, v.b.) dışında gelen ambalajlama durumunda ön işlem bedeli 1.500,00 TL/TON + KDV bedel fatura edilecektir.
- § Karçevre bilgisi dahilinde mutabık kalması sonucunda yukarıda belirtilen atık türleri Karçevre Atık Yönetimi ve Geri Kazanımı firmasının lisansı kapsamında olmayan atık kodları çözüm ortaklarımız arasında bulunan lisanslı diğer firmalara gönderilecektir.
- § 0-50 KG Altında atık gönderimlerinde Nakliye ve Kargo vb. bedelleri Atık Üretici firmaya aittir.
- § Atık kodları ve ücretlendirmesi atık çıkışı olacağı zaman, karşılıklı mutabık kalınarak belirlenecektir.
- § Sözleşme geçerlilik süresi imzalanma tarihi itibarıyla ilgili yıl sonuna kadar geçerlidir. İlgili yıl bitime 1 ay öncesinden yazılı feshih inbarında bulunulmadığı takdirde birim fiyatlarda TEFE-TÜFE oranında artış yapılarak diğer tüm maddeler geçerli olup sözleşme takip eden yılın sonuna kadar geçerlidir.
- § Sözleşme geçerlilik süresi boyunca atık verilmemesi durumunda tarafınıza 9.000,00 TL+KDV sözleşme bedeli tarafınıza fatura edilecektir.
- § Mazot fiyatları %3 üzerine çıkması durumunda,nakliye fiyatı artış oranında güncelleme yapılarak faturalandırılacaktır.

Merkez:İstiklal Mah. Suoğlu Cad.No:38/A Tekkeköy/Samsun
Şube:Toybelen Mah. 1810 Sk. No:11A İlkadım/Samsun
0362 266 66 61
www.karcevre.com.tr

SAYFA 1/2

KARÇEVRE ENERJİ ENDÜSTRİYEL ATIK YÖNETİMİ
LOJİSTİK İNŞAAT İTH. İAT İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
MERKEZ: İstiklal Mah. Suoğlu Cad. No:38/A Tekkeköy/SAMSUN
ŞUBE: Toybelen Mah. 1810 Sk. No:11A İlkadım/SAMSUN
Mersis No: 0523 0949 8220 0001
19 Mayıs Y.D. 523 094 9822 Tic.Sic.No:2630

	KARÇEVRE ENERJİ ENDÜSTRİYEL ATIK YÖNETİMİ LOJİSTİK İNŞ.İTH.İHR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	TEKLİF NO : 00002869 REVİZE T.NO : TEKLİF TARİHİ : 17.07.2026 T.G.TARİHİ : 12.02.2027
---	--	--

GENEL ŞARTLAR VE TARFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Ş Atık üreticisi atıklarını göndermeden önce "Çevre ve İzin Lisansı" ekindeki atık kodları içerisinde yer alıp almadığını kontrol etmek ve sadece bu kodlar dahilinde gönderim yapmak zorundadır. Beyan edilen kodlar haricindeki gönderim durumlarındaki tesise kabul edilmeyecek ve nakliye bedeli atık üretici firmadan alınarak geri gönderilecektir.

Ş Atık gönderimi yapacak firma Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı online sisteme kayıtlı olması. Sisteme kayıtlı firmanın <https://ecbs.cevre.gov.tr/> adresine giriş yaparak Atık Yönetim Uygulaması> Atık Gönderim İşlemleri> Taşıma Talebi Ekleme" yolunu izleyerek atık gönderim talebinde bulunmalıdır.

Ş Atık gönderim öncesi en az 1 gün önceden bildirilmelidir. Atık kabulü hafta içi, 08.00–17.30 saatleri arasında yapılmaktadır. Bunun dışındaki olacak talepler KARÇEVRE' nin onayı ile olabilecektir.

Ş Sevk irsalıyesi, taşıma evrakı ve talep edilen evraklar taşıma yapan lisanslı araç şoförüne teslim edilmelidir.

Ş ATIK ÜRETİCİSİ, sevkiyatı yapacağı atıkların ambalajlarını ilgili mevzuata uygun yapmalı ve mutlaka doğru etiketlemelidir. Ambalaj şekli (Dökme, palet, varil sayısı vb.) mutlaka sevkiyat öncesinde belirtilmelidir.

Ş Gönderilen atıklar içerisinde tesise kabul edilemeyecek atıkların (radyoaktif, tıbbi atık, patlayıcı, aşırı kokulu vs.) yer alması durumunda araç nakliye bedeli alınarak, boşaltılmadan geri çevrilecektir.

Ş Atık yüklemelerinde keçe, forklift operasyonu Atık Üreticisine aittir. Araç fabrika sahasına girdiğinde en kısa sürede yükleme işlemi tamamlanıp evraklarının teslim edilmesi gerekmektedir.

Ş Atık üreticisi firma tarafından gerçekleştirilmeyen atık sevkiyatlarında hava şartları, eleman eksikliği, ambalajlama şekli vb. km başına 86.00 TL nakliye bedeli atık üreticisi firmaya fatura edilecektir.

Ş ATIK ÜRETİCİSİ, iş bu teklifin imzası ve yürütümü için KARÇEVRE'den aldığı/alacağı her türlü kişisel veriyi, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında; teklifin uygulanması, yorumu, resmi kurumlar nezdinde gerekli başvuruların yapılması ve işlemlerin yürütülmesi, basılı yayınlar/yazışmalar göndermek, elektronik posta ile basın bültenleri veya bildirimler göndermek, teklif konusunu daha da etkin kılmak ve daha iyi sonuçlar yaratabilmek ve benzeri amaçlar için, yasal mevzuatın zorunlu kıldığı ve izin verdiği ölçüde, üçüncü kişilerle paylaşmak da dahil, işleyebilecektir.

Ş ATIK ÜRETİCİSİ, KARÇEVRE ENERJİ ile paylaştığı kişisel veriler için, bu teklif kapsamında verisi işlenen üçüncü kişiye de bu konuda, ilgili mevzuatta belirtilen gerekli bildirim yapmayı ve ilgili mevzuatları uyarınca kişisel verinin işlenebilmesi için gerekli olan açık onayları almakla yükümlü olduğunu kabul ve taahhüt eder.

Ş ATIK ÜRETİCİSİ, Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Taşınması hakkındaki Yönetmelik Sayı/Tarihi:28801/24.10.2013) ve yönetmeliğin atıfta bulunduğu Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Uluslararası Taşınması Avrupa Sözleşmesi (ADR) hükümlerine uygun olarak yükümlülüklerini (gönderen, yükleyen, ambalajlayan,dolduran, taşıyan, boşaltan) yerine getirecektir.

Ş ATIK ÜRETİCİSİ,Talep üzerine sevkiyat KARÇEVRE tarafından yapılacak ise atıklar araç gelmeden önce yükleme hazır hale getirilmelidir.

Ş KARÇEVRE , Atık Üreticisi tarafından kendisine atık yönetimi konusunda onaylanan teklifteki Atıkların T.C. Çevre Koruma kanunu ve ilgili yönetmeliklerine uygun olarak Çevre Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş lisanslar kapsamında işlem yapmak yaptırmakla yükümlüdür. KARÇEVRE ' nin aksine hareket etmesinden dolayı ortaya çıkacak her türlü sonuçtan Atık Üreticisi hiç bir şekilde sorumlu değildir.

Ş Atık üreticisinin atık alımı için talep ettiği gün ve saatte araç teminini sağlayarak atık sevkiyatını gerçekleştirmek durumundadır.

Ş KARÇEVRE, kendi araçları ile taşıma yapıyorsa veya nakliye organizasyonunu üstlenmiş ise aracın tehlikeli atık taşıma lisans belgesi, sürücünün ADR belgesini, atık üreticisine beyan etmek zorundadır.

Ş Atık alımına müteakip fatura kesilerek Motot online sistem üzerinden atıkların tesise kabulünü yaparak atık kabul bilgilerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sistemi üzerinden kabul etmek zorundadır.

Ş KARÇEVRE, işin yapılmasından dolayı, ATIK ÜRETİCİSİ ' nin personeline, makine ve ekipmanlarına ve üçüncü şahıslara zarar vermemek için gerekli önlemleri alacaktır.

Ş KARÇEVRE, Tehlikeli atıkların toplanması, taşınması, geri kazanımı faaliyetleri nedeniyle oluşacak bir kaza dolayısıyla çevreye verebilecekleri zararlara karşı ilgili yönetmelik ile belirlenen esaslara göre "Tehlikeli Atık Mali Sorumluluk Sigortası" yaptırmak zorundadır.

Ş KARÇEVRE Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Taşınması hakkındaki Yönetmelik Sayı/Tarihi:28801/24.10.2013) ve yönetmeliğin atıfta bulunduğu Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Uluslararası Taşınması Avrupa Sözleşmesi (ADR) hükümlerine uygun olarak yükümlülüklerini (gönderen, yükleyen, ambalajlayan, dolduran, taşıyan, boşaltan) yerine getirecektir.

ÖDEME

Ş Atıkların tesise kabulünden sonra imzalanmış, teklifteki anlaşılan fiyatlar üzerinden fatura düzenlenerek atık üretici firmaya gönderilecektir. Fatura bedelleri fatura kesim tarihine istinaden 7 (YEDİ) gün içerisinde, faturada yazılı banka hesap numarasına HAVALE/EFT ile ödenecektir. Fatura bedelinin ödenmemesi hususundaki gecikmeler için aylık %5,25 oranında vade farkı tahakkuk ettirilecektir. Fatura bedelinin tahsil için hukuki takibat başlatılması halinde, asıl fatura ve varsa vade farkı faturalarına aylık % 4 gecikme faizi işletilecektir.

İşbu teklif süresince, taraflardan herhangi birisi yukarıda belirtilen yükümlülöklere aykırı davranması halinde, diğer tarafın bundan dolayı uğrayacağı zararları üstlendiğini beyan, kabul ve taahhüt eder.Teklif formunu onayladığınızda lütfen 0 362 266 66 61 faks numaramıza veya info@karcevre.com.tr'a gönderiniz. İmza, kağıtlı teklif onayı ve yetkili imza sirküleri tarafımıza gönderilmesi ile araç organizasyonu ve atık kabulü yapılacaktır.

BANKA ADI	IBAN	BANKA ADI	IBAN
VAKIFBANK	TR48 0001 5001 5800 7307 8034 11	KUVEYTTÜRK	TR94 0020 5000 0965 4881 2000 01
ZİRAATBANKASI	TR27 0001 0007 6891 3954 8450 01	HALK BANKASI	TR27 0001 2009 6650 0010 2616 75

HAZIRLAYAN
KARÇEVRE ENERJİ END. ATIK YÖNETİMİ
LOJİSTİK İNŞ. İTH.İHR.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

ATIK ÜRETİCİSİ FİRMA
HIZ GAYRİMENKUL VE İNŞAAT SAN.TİC.A.Ş.
SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI KABEV-2

KARÇEVRE ENERJİ ENDÜSTRİYEL ATIK YÖNETİMİ
LOJİSTİK İNŞAAT İTH.İHRACAT SAN.TİC.LTD.ŞTİ.
MERKEZ:İstiklal Mah. Suoğlu Cad.No:38/A Tekkeköy/Samsun
ŞUBE: Toybelen Mah. 1810 Sk. No:11A İlkadım/SAMSUN
Tic Sic No: 0362 266 66 61
19 Mayıs V.İ. 523 09 49822 Tic. Sic. No: 2630

Merkez:İstiklal Mah. Suoğlu Cad.No:38/A Tekkeköy/Samsun
Şube:Toybelen Mah. 1810 Sk. No:11A İlkadım/Samsun

0362 266 66 61
www.karcevre.com.tr

SAYFA 2/2

TÜRKİYE İKİNCİ KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİ(KABEV-2)

(EEPB2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08)

YÜKLENİCİ

Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.

**T.C. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI
ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARI
YENİLEME/TADİLAT İŞİ**

**EK-2 KİRLİLİK ÖNLEME
PLANI**

TEMMUZ 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
TABLOLAR.....	2
1. PROJE ÖZETİ	3
1.1. Planın Amacı ve Kapsamı	3
1.3. Proje Faaliyetleri.....	4
1.4. Enerji Verimliliği Hedefleri.....	5
2. MEVCUT DURUM KOŞULLARI	5
2.1. Proje Sahası, Kullanım Durumu ve Hassas Alıcılar	5
2.2. Mevcut Hava Kalitesi ve Gürültü Ortamı.....	6
2.3. Su Kullanımı, Atıksu ve Drenaj.....	6
2.4. Toprak ve Zemin Koşulları.....	7
2.5. Mevcut Atık ve Kimyasal Madde Koşulları.....	8
2.6. İnşaat Öncesi Başlangıç Durumu Tespiti	8
3. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE.....	9
3.1. Ulusal Mevzuat.....	9
3.2. Dünya Bankası Standartları	10
3.3. İlgili Proje Dokümanları	11
4. POTANSİYEL ÇEVRESEL ETKİLER	11
5. KİRLİLİK ÖNLEME VE ETKİ AZALTMA ÖNLEMLERİ.....	13
5.1. Hava Kalitesi ve Toz Kontrolü	13
5.2. Gürültü ve Titreşim Kontrolü	14
5.3. Su ve Atıksu Kirliliğinin Önlenmesi	15
5.4. Toprak ve Zemin Kirliliğinin Önlenmesi	16
5.5. Kimyasal Maddelerin Yönetimi	16
5.6. Dökülme ve Sızıntılara Müdahale	17
5.7. Atık Kaynaklı Kirliliğin Önlenmesi	18
5.8. Kaynak Verimliliği	18
6. İZLEME PROGRAMI	19
6.1. Ölçüm ve Analiz Gerektiren Durumlar	21
6.2. Uygunsuzluk Kriterleri	22
7. KURUMSAL DÜZENLEMELER, GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	22
8. EĞİTİM VE FARKINDALIK	24
9. KAYIT TUTMA VE RAPORLAMA.....	25
9.1. Aylık Çevresel ve Sosyal İlerleme Raporlaması	26
9.2. Önemli Çevresel Olayların Bildirilmesi	27
10. UYGUNSUZLUKLAR VE DÜZELTİCİ FAALİYETLER.....	28
11. PLANIN İNCELENMESİ VE GÜNCELLENMESİ.....	29

TABLolar

Tablo 1. Projeye İlişkin Genel Bilgiler.....	3
Tablo 2. Enerji Verimliliği Önlemleri ve Tahmini Yıllık Enerji Tasarrufları	5
Tablo 3. İnşaat Öncesi Başlangıç Durumu Tespit Konuları	8
Tablo 4. Proje Kapsamında Uygulanabilir Ulusal Mevzuat	9
Tablo 5. Kirlilik Önleme Planı ile İlgili Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları	10
Tablo 6. Proje Faaliyetlerinden Kaynaklanabilecek Potansiyel Çevresel Etkiler.....	12
Tablo 7. Kirlilik Önleme İzleme Programı.....	19
Tablo 8. Kirlilik Önleme Planı Kapsamındaki Görev ve Sorumluluklar.....	23
Tablo 9. Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Takip Formu.....	29

1. PROJE ÖZETİ

1.1. Planın Amacı ve Kapsamı

Bu Kirlilik Önleme Planı, Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi-2 (KABEV-2) kapsamında T.C. Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü'nde yürütülecek enerji verimliliği yenileme/tadilat çalışmalarından kaynaklanabilecek hava, su ve toprak kirliliği, gürültü ve titreşim, kimyasal madde kullanımı, dökülme ve sızıntılar, atık oluşumu ile su, enerji ve malzeme kullanımından kaynaklanabilecek çevresel etkilerin önlenmesi, azaltılması, izlenmesi ve kontrol altında tutulması amacıyla hazırlanmıştır.

Plan; hazırlık, malzeme taşınması ve geçici depolanması, iskele kurulması ve sökülmesi, yüzey hazırlama, söküm, dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulumu, otomasyon ve enerji izleme sistemi montajı, kesme, delme, kablolama, test, devreye alma, temizlik, atıkların geçici depolanması ve saha dışına gönderilmesi faaliyetlerini kapsamaktadır.

Kirlilik öncelikle kaynağında önlenecek; tamamen önlenemeyen çevresel etkiler için uygun teknik ve idari kontrol önlemleri uygulanacaktır. Çevresel performans düzenli olarak izlenecek, tespit edilen uygunsuzluklar kayıt altına alınacak ve gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetler belirlenen süre içerisinde tamamlanacaktır.

Bu Plan, Yüklenici ile varsa alt yükleniciler, tedarikçiler, nakliye firmaları ve proje faaliyetlerinde görev alan tüm çalışanlar için bağlayıcıdır. Yüklenici, varsa alt yüklenici, tedarikçi ve nakliye firmalarının bu Plan hükümlerine uygun hareket etmesini sağlayacak ve bunların faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sorumlu olacaktır.

Kirlilik Önleme Planı; Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, Atık Yönetim Planı, Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı, Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı, İşgücü Yönetimi Prosedürleri, Paydaş Katılım Planı, Şikâyet Mekanizması, acil durum prosedürleri ve ilgili diğer proje yönetim planlarıyla birlikte uygulanacaktır.

Kirlilik Önleme Planı, kirlilik riski oluşturabilecek proje faaliyetlerine başlanmadan önce Yüklenici tarafından hazırlanacak ve sözleşme ile proje dokümanlarında öngörülen kontrol ve onay süreçleri doğrultusunda Yapı Denetim Heyeti ile ilgili tarafların inceleme ve onayına sunulacaktır. Plan onaylanmadan kirlilik riski oluşturabilecek söküm, inşaat, montaj veya yardımcı faaliyetlere başlanmayacaktır.

1.2. Projeye İlişkin Genel Bilgiler

Tablo 7.Projeye İlişkin Genel Bilgiler

Genel Bilgi	Açıklama
Projenin adı	T.C. Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş
Ana proje	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi-2 (KABEV-2)
İşin referans numarası	EEPB2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08
Kredi numarası	IBRD-9688-TR
Proje alanı	T.C. Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü
Proje yeri	Sakarya ili, Adapazarı ilçesi
Adres	15 Temmuz Camili Mahallesi, Adapazarı/Sakarya
Bina/blok sayısı	26 blok
Kullanım durumu	Aktif olarak kullanılan kamu hizmet binaları

Günlük kullanıcı sayısı	Yaklaşık 1.700 kişi
Uygulama süresi	Yer tesliminden itibaren 210 gün
Yüklenici	Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.
Yararlanıcı kurum	T.C. Sakarya Valiliği
Proje uygulayıcısı	T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü

1.3. Proje Faaliyetleri

Enerji verimliliği yenileme/tadilat çalışmaları, T.C. Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü içerisinde sözleşme eki uygulama projeleri, teknik şartnameler ve mahal listelerinde belirtilen bina ve bloklarda gerçekleştirilecektir.

Proje kapsamında aşağıdaki enerji verimliliği uygulamaları yürütülecektir:

- Traverten kaplı yüzeyler hariç dış cephe duvarlarına 10 cm kalınlığında taş yünü ısı yalıtımı uygulanacaktır.
- Mevcut ve enerji verimliliği düşük aydınlatma armatürleri, enerji verimli LED aydınlatma armatürleriyle değiştirilecektir.
- Mevcut bina çatıları üzerine toplam 467 kWp kurulu güce sahip çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulacaktır.
- Bina otomasyonu ile enerji ölçüm ve izleme sistemi kurulacaktır.

Bu uygulamalar kapsamında;

- malzeme indirme, bindirme ve taşıma,
- malzemelerin geçici olarak depolanması,
- iskele kurulması ve sökülmesi,
- yüzey hazırlama,
- mevcut malzeme ve ekipmanların sökülmesi,
- taş yünü kesimi ve uygulanması,
- delme, kesme ve montaj,
- elektrik tesisatı ve kablolama,
- GES paneli ve taşıyıcı sistem montajı,
- otomasyon ve enerji izleme ekipmanlarının kurulması,
- test ve devreye alma,
- çalışma alanlarının temizlenmesi,
- sökülen malzemelerin ayrılması,
- oluşan atıkların kaynağında ayrı toplanması, geçici depolanması ve saha dışına gönderilmesi faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Kampüs içerisindeki kamu hizmetleri proje süresince devam edeceğinden çalışmalar bina yönetimleriyle koordinasyon içerisinde ve iş programına uygun olarak etaplar hâlinde yürütülecektir. Toz, gürültü veya titreşim oluşturabilecek faaliyetlerin gerçekleştirileceği alanlar ve çalışma zamanları önceden planlanacak; etkilenecek bina kullanıcıları gerekli hâllerde bilgilendirilecektir.

Çalışmalar sırasında bina girişleri, acil çıkışlar, yangın ve ambulans yolları, yaya güzergâhları ve engelli erişimi korunacaktır. Geçici kısıtlama yapılmasının zorunlu olduğu durumlarda güvenli, erişilebilir ve uygun şekilde işaretlenmiş alternatif güzergâhlar oluşturulacaktır.

1.4. Enerji Verimliliği Hedefleri

Proje kapsamında uygulanacak enerji verimliliği önlemleri sonucunda elektrik ve doğal gaz tüketiminin azaltılması, yenilenebilir enerji üretiminin artırılması ve kamu binalarının enerji performansının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında öngörülen enerji verimliliği önlemleri ve tahmini yıllık enerji tasarrufu miktarları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 28. Enerji Verimliliği Önlemleri ve Tahmini Yıllık Enerji Tasarrufları

Enerji Verimliliği Önlemi	Enerji Türü	Tahmini Yıllık Enerji Tasarrufu
Traverten kaplı yüzeyler hariç dış cephe duvarlarına 10 cm kalınlığında taş yünü ısı yalıtımı uygulanması	Elektrik	212.698,81 kWh/yıl
Traverten kaplı yüzeyler hariç dış cephe duvarlarına 10 cm kalınlığında taş yünü ısı yalıtımı uygulanması	Doğal gaz	575.421,89 kWh/yıl
Mevcut aydınlatma armatürlerinin LED aydınlatma armatürleriyle değiştirilmesi	Elektrik	175.087,12 kWh/yıl
Toplam 467 kWp kurulu güce sahip çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulması	Elektrik	572.809,58 kWh/yıl
Bina otomasyonu ile enerji ölçüm ve izleme sistemi kurulması	Elektrik	37.640,94 kWh/yıl
Bina otomasyonu ile enerji ölçüm ve izleme sistemi kurulması	Doğal gaz	29.834,05 kWh/yıl
Toplam	Elektrik	998.236,46 kWh/yıl
Toplam	Doğal gaz	605.255,94 kWh/yıl

Uygulanacak enerji verimliliği önlemleri sonucunda toplam enerji tüketiminde %47,92 oranında tasarruf sağlanması öngörülmektedir.

Projenin işletme döneminde elektrik ve doğal gaz tüketiminin azalması, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali aracılığıyla yenilenebilir enerji üretilmesi ve enerji tüketiminin otomasyon ve izleme sistemleriyle düzenli olarak takip edilmesi sonucunda kaynak verimliliğine ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlanacaktır.

2. MEVCUT DURUM KOŞULLARI

Bu bölümde yer alan mevcut durum bilgileri; proje sahasına ilişkin mevcut kayıtlar, saha koşulları ve onaylı proje dokümanları esas alınarak hazırlanmıştır. Proje süresince gerçekleştirilecek kontrol, izleme ve koruma uygulamaları; sözleşme dokümanları, teknik şartnameler, uygulama projeleri, mahal listeleri, onaylı çevresel ve sosyal yönetim planları ile Yapı Denetim Heyeti talimatları doğrultusunda yürütülecektir.

2.1. Proje Sahası, Kullanım Durumu ve Hassas Alıcılar

Proje sahası, Sakarya ili, Adapazarı ilçesi, 15 Temmuz Camili Mahallesi'nde bulunan T.C. Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü'dür. Kampüs; aktif olarak kullanılan kamu hizmet binaları, kampüs içi yollar, otoparklar, yaya yolları, peyzaj alanları ve mevcut teknik altyapıdan oluşmaktadır.

Proje kapsamında yeni bina yapılmayacak, büyük ölçekli kazı gerçekleştirilmeyecek ve çalışmalar sözleşme eki uygulama projeleri, teknik şartnameler ve mahal listelerinde belirtilen bina ve alanlarda yürütülecektir.

Proje sahasının aktif kamu hizmet alanı olması nedeniyle proje faaliyetlerinden etkilenebilecek başlıca hassas alıcılar aşağıda belirtilmiştir:

- Kamu personeli,
- Hizmet almak amacıyla kampüse gelen vatandaşlar,
- Ziyaretçiler,
- Güvenlik, temizlik ve diğer hizmet personeli,
- Yaşlı, engelli ve hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler,
- Çalışma alanlarına yakın ofis ve birimler,
- Bina girişleri, bekleme alanları ve yaya güzergâhları,
- Çatı çalışması yapılacak binaların üst katlarında bulunan kullanıcılar,
- Kampüs yakın çevresindeki diğer hassas kullanımlar.

Yüklenici, çalışma alanlarını bina kullanıcıları ve üçüncü kişilerden uygun fiziksel yöntemlerle ayıracak; gerekli uyarı, yönlendirme ve güvenlik işaretlerini yerleştirecektir. Bina girişleri, acil çıkışlar, yangın ve ambulans yolları, yaya güzergâhları ve engelli erişimi korunacaktır. Geçici kısıtlama yapılmasının zorunlu olduğu durumlarda güvenli, erişilebilir ve uygun şekilde işaretlenmiş alternatif güzergâhlar oluşturulacaktır.

Çalışma programı ve kamu hizmetlerini etkileyebilecek faaliyetler bina yönetimleriyle koordinasyon içerisinde yürütülecek; toz, gürültü, titreşim veya erişim kısıtlaması oluşturabilecek çalışmalar hakkında etkilenecek bina kullanıcılarına gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır.

2.2. Mevcut Hava Kalitesi ve Gürültü Ortamı

Proje sahasındaki mevcut hava kalitesi; kampüs içi ve yakın çevredeki araç trafiği, bina ısıtma sistemleri, çevrede yürütülen faaliyetler ve meteorolojik koşullardan etkilenmektedir.

Proje faaliyetlerine başlanmadan önce görünür toz kaynakları, araç ve malzeme taşıma güzergâhları, bina girişleri, açık pencereler, havalandırma emiş noktaları ve tozdan etkilenebilecek diğer hassas noktalar saha gözlemleriyle belirlenecek ve fotoğraflı olarak kayıt altına alınacaktır.

Kampüsteki mevcut gürültü kaynakları; araç hareketleri, bina mekanik ve teknik sistemleri, insan hareketliliği ve yakın çevredeki yol trafiğinden oluşmaktadır. Delme, kesme, taşlama, iskele kurulması ve sökülmesi, metal montajı, malzeme indirme-bindirme ve GES kurulumu gibi gürültü ve titreşim oluşturabilecek faaliyetlerden etkilenebilecek ofisler, teknik birimler ve diğer hassas alanlar çalışma öncesinde belirlenecektir.

Başlangıç hava kalitesi ve gürültü koşulları saha gözlemleriyle değerlendirilecek ve başlangıç durum tespit kayıtlarına işlenecektir. Şikâyetin devam etmesi, sınır değer aşımı şüphesinin bulunması veya Yapı Denetim Heyeti tarafından gerekli görülmesi veya İdare tarafından talep edilmesi hâlinde yürürlükteki mevzuat doğrultusunda yetkili veya akredite laboratuvarlar aracılığıyla ölçüm gerçekleştirilecektir.

2.3. Su Kullanımı, Atıksu ve Drenaj

Kampüste yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan evsel nitelikli atıksular, mevcut kanalizasyon altyapısı aracılığıyla kanalizasyon sistemine verilmektedir. Kanalizasyon bağlantısına ilişkin yazı proje kayıtlarında bulunmaktadır ve muhafaza edilmektedir.

Proje personelinin içme ve kullanma suyu ihtiyacı, Valiliğin mevcut içme ve kullanma suyu hattına bağlı süzme sayaç üzerinden karşılanmaktadır. Proje kapsamında kullanılan su miktarı süzme sayaç üzerinden takip edilecek ve sayaç değerleri düzenli olarak kayıt altına alınacaktır.

Proje personeli kampüste bulunan mevcut tuvaletleri veya Yüklenici tarafından sağlanan uygun tuvaletleri kullanacaktır. Personelden kaynaklanan evsel nitelikli atıksular mevcut kanalizasyon sistemi aracılığıyla uzaklaştırılacaktır.

Proje kapsamında sürekli proses atıksuyu oluşması beklenmemektedir. Bununla birlikte aşağıdaki faaliyetler sonucunda kirli su oluşabilecektir:

- Ekipman ve yüzey temizliği,
- Boya, astar, sıva, yapıştırıcı ve benzeri ürünlerin kullanımı,
- Kirlenmiş yüzeylerin yıkanması,
- Yağış suyunun atık veya malzemelerle temas etmesi,
- Yakıt, yağ veya kimyasal maddelerin dökülmesi.

Evsel nitelikli atıksular dışındaki kirli sular; toprağa, peyzaj alanlarına, yağmur suyu sistemine, yüzeysel su kaynaklarına, açık alanlara veya kontrolsüz şekilde kanalizasyon sistemine verilmeyecektir.

Kirli sular uygun ve sızdırmaz kaplarda toplanacak; içeriği ve kirleticinin niteliği dikkate alınarak Atık Yönetim Planı ve ilgili mevzuat doğrultusunda yönetilecektir.

Araç ve ekipmanlar proje sahasında rutin olarak yıkanmayacaktır. Saha içerisinde yıkamanın zorunlu olması hâlinde işlem geçirimsiz ve kontrollü bir alanda gerçekleştirilecek; oluşan kirli suyun çevreye kontrolsüz şekilde verilmesi önlenecektir.

Yağmur suyu ızgaraları, çatı olukları, iniş boruları, kanalizasyon bağlantıları ve su birikme noktaları faaliyetlere başlanmadan önce kontrol edilecek; çalışma süresince atık, taş yünü, sıva, toz ve kimyasal maddelerden korunacaktır.

2.4. Toprak ve Zemin Koşulları

Proje faaliyetleri ağırlıklı olarak mevcut binalarda, çatılarda ve sert zeminli kampüs alanlarında yürütülecektir. Doğal toprak ve peyzaj alanlarında geniş ölçekli çalışma yapılması öngörülmemektedir.

Boya, yapıştırıcı, solvent, yağ, yakıt, hidrolik sıvı ve diğer kimyasalların uygunsuz kullanılması, aktarılması veya depolanması zemin ve toprak kirliliğine neden olabilecektir.

Faaliyetlere başlanmadan önce çalışma, depolama ve araç kullanım alanlarında bulunan mevcut yağ ve kimyasal lekeleri, yüzey çatlakları, hasarlı veya bozulmuş zeminler ve peyzaj alanlarının durumu saha gözlemleriyle belirlenecek ve fotoğraflı olarak kayıt altına alınacaktır.

Kimyasal maddeler, sıvı tehlikeli maddeler ve tehlikeli atıklar; geçirimsiz zeminli, yağıştan korunaklı ve erişimi kontrollü alanlarda muhafaza edilecektir. Sıvı kimyasal maddeler için gerekli ikincil muhafaza sistemleri kullanılacaktır.

Peyzaj ve doğal toprak alanları malzeme, kimyasal madde veya atık depolama amacıyla kullanılmayacaktır. Dökülme veya sızıntı meydana gelmesi hâlinde yayılım derhâl kontrol altına alınacak ve kirlenmiş malzemeler ilgili yönetim planları doğrultusunda yönetilecektir.

2.5. Mevcut Atık ve Kimyasal Madde Koşulları

Kampüsün mevcut kullanımından evsel nitelikli atıklar ile kâğıt-karton, plastik, cam, metal, ambalaj ve sınırlı miktarda bakım-onarım atığı oluşmaktadır. Yüklenici, kampüsün mevcut atık toplama sistemini bina yönetimiyle koordinasyon içerisinde değerlendirecek ve proje faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların kampüsün mevcut atıklarıyla kontrolsüz şekilde karıştırılmasını önleyecektir.

Proje faaliyetleri sonucunda aşağıdaki atıkların oluşması muhtemeldir:

- Ambalaj atıkları,
- İnşaat, söküm ve tadilat atıkları,
- Taş yünü kesim ve uygulama artıkları,
- Metal ve kablo atıkları,
- Sökülen aydınlatma armatürleri,
- Floresan lambalar,
- Elektrikli ve elektronik atıklar,
- Hasarlı veya kullanılamaz hâle gelen güneş panelleri,
- Kimyasal madde kalıntıları ve bunlara ait ambalajlar,
- Yağ veya kimyasal maddelerle kirlenmiş bez, emici malzeme, filtre ve kişisel koruyucu donanımlar,
- Çalışanlardan kaynaklanan evsel nitelikli atıklar.

Proje faaliyetlerinden kaynaklanan atıklar, Atık Yönetim Planı doğrultusunda kaynağında ayrı toplanacak, sınıflandırılacak, etiketlenecek ve uygun koşullarda geçici olarak depolanacaktır. Atıklar yalnızca ilgili mevzuat kapsamında yetkili taşıyıcılara ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilecektir.

Proje kapsamında kullanılacak kimyasal maddeler için güncel kimyasal madde envanteri oluşturulacak ve ürünlere ait Türkçe Güvenlik Bilgi Formları sahada bulundurulacaktır. Kimyasal maddeler orijinal ve etiketli ambalajlarında muhafaza edilecek; uyumsuz kimyasallar birbirinden ayrı depolanacak ve sıvı kimyasallar için ikincil muhafaza sistemi kullanılacaktır.

2.6. İnşaat Öncesi Başlangıç Durumu Tespiti

Proje faaliyetlerine başlanmadan önce, proje süresince gerçekleştirilecek çevresel kontroller ile iş bitimindeki saha teslim ve değerlendirme işlemlerine esas oluşturmak amacıyla fotoğraflı başlangıç durum tespiti yapılacaktır. Başlangıç durum tespiti kapsamında asgari olarak aşağıdaki hususlar değerlendirilecektir:

Tablo 39. İnşaat Öncesi Başlangıç Durumu Tespit Konuları

Kontrol Konusu	Başlangıç Durumunda Kaydedilecek Bilgi
Çalışma alanları	Cephe, çatı, bina içi ve geçici çalışma alanlarının mevcut durumu
Hassas alıcılar	Kamu personeli, vatandaşlar, ziyaretçiler, bina girişleri, yaya yolları, engelli erişimi ve yakın çevredeki hassas kullanımlar

Hava kalitesi	Mevcut görünür toz kaynakları, açık pencereler, havalandırma emiş noktaları ve taşıma güzergâhları
Gürültü ortamı	Mevcut gürültü kaynakları ile gürültülü faaliyetlerden etkilenebilecek bina ve alanlar
Su ve drenaj altyapısı	Yağmur suyu ızgaraları, çatı olukları, iniş boruları, kanalizasyon bağlantıları ve su birikme noktaları
Toprak ve zemin	Mevcut yağ veya kimyasal lekeleri, çatlaklar, hasarlı yüzeyler ve peyzaj alanlarının durumu
Atık ve kimyasal madde alanları	Geçici atık depolama alanları, kimyasal madde depolama alanları ve dökülme kiti noktaları
Ulaşım ve erişim	Araç ve malzeme taşıma güzergâhları, yaya yolları, bina girişleri, acil çıkışlar ile yangın ve ambulans yolları

Başlangıç durum tespiti Yüklenici Çevre Uzmanı tarafından gerçekleştirilecek ve sonuçlar fotoğraf ve saha kayıtlarıyla birlikte raporlanacaktır. Hazırlanan rapor Yüklenici Proje Müdürü tarafından kontrol edilecek ve Yapı Denetim Heyetinin incelemesine sunulacaktır.

Başlangıç durum tespit kayıtları; proje süresince gerçekleştirilecek saha kontrollerinde, çevresel olay ve şikâyetlerin değerlendirilmesinde, olası hasarların kaynağının belirlenmesinde, uygunsuzlukların incelenmesinde ve iş bitimindeki saha teslim işlemlerinde referans olarak kullanılacaktır.

3. YASAL VE KURUMSAL ÇERÇEVE

Bu Kirlilik Önleme Planı; Türkiye Cumhuriyeti çevre mevzuatı, Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Çerçevesi, uygulanabilir Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları, Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, sözleşme dokümanları ve ilgili diğer proje yönetim planları doğrultusunda uygulanacaktır.

Proje faaliyetleri; sözleşme dokümanları, teknik şartnameler, uygulama projeleri, mahal listeleri, onaylı çevresel ve sosyal yönetim planları ve Yapı Denetim Heyeti talimatları doğrultusunda yürütülecektir.

3.1. Ulusal Mevzuat

Proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek hava, su ve toprak kirliliğinin, gürültü ve titreşim etkilerinin, kimyasal madde ve atık kaynaklı risklerin önlenmesi ve kontrol altında tutulmasında yürürlükteki ulusal mevzuat hükümleri esas alınacaktır. Proje kapsamında uygulanabilir başlıca ulusal mevzuat aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 410. Proje Kapsamında Uygulanabilir Ulusal Mevzuat

Mevzuat	Proje ile ilişkisi
2872 sayılı Çevre Kanunu	Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve kirlitenin sorumluluğuna ilişkin temel yükümlülükler
Atık Yönetimi Yönetmeliği	Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların sınıflandırılması, kaynağında ayrı toplanması, geçici depolanması, taşınması, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi
Sıfır Atık Yönetmeliği	Atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması, atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanması
Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	Kâğıt-karton, plastik, metal, cam ve kompozit ambalaj atıklarının ayrı toplanması ve geri kazanıma yönlendirilmesi
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	Söküm, tadilat ve inşaat faaliyetlerinden kaynaklanabilecek atıkların yönetilmesi

Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği	Toz, lif, egzoz ve diğer hava kirleticilerinin çevre ve hassas alıcılar üzerindeki etkilerinin kontrol edilmesi
Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği	Proje kapsamında kullanılacak araçların egzoz emisyonları ve ilgili kontroller
Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği	İnşaat, söküm, kesme, delme, montaj ve araç hareketlerinden kaynaklanabilecek gürültünün kontrol edilmesi
Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği	Kirli suların, kimyasalların, atıkların ve diğer kirleticilerin yüzeysel sulara, yeraltı sularına ve drenaj sistemlerine ulaşmasının önlenmesi
Atıksu Toplama ve Uzaklaştırma Sistemleri Hakkında Yönetmelik	Personelden kaynaklanan evsel nitelikli atıksuların mevcut kanalizasyon sistemi aracılığıyla uzaklaştırılması
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik	Yakıt, yağ, kimyasal madde ve atık kaynaklı toprak ve zemin kirliliğinin önlenmesi ve kirlenme hâlinde gerekli işlemlerin yürütülmesi
Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik	Projede kullanılacak kimyasal maddelerin sınıflandırılması, etiketlenmesi, ambalajlanması ve güvenli şekilde muhafaza edilmesi
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	Toz, gürültü, kimyasal madde, dökülme, sızıntı ve atık yönetimi faaliyetlerinden kaynaklanabilecek çalışan risklerinin kontrol edilmesi
5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu	Kamu binalarında gerçekleştirilecek enerji verimliliği uygulamaları ve kaynakların verimli kullanılması

Yukarıda belirtilen düzenlemelerin yanı sıra proje faaliyetlerine, kullanılacak malzeme ve kimyasal maddelere, oluşacak atıklara ve uygulanacak çalışma yöntemlerine ilişkin diğer ulusal mevzuat hükümleri de uygulanacaktır.

Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İş'i kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler, mevcut kapsamı itibarıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlanmasını gerektiren faaliyetler arasında yer almamaktadır. Bu durum, çevre mevzuatı, sözleşme hükümleri ve proje yönetim planlarından kaynaklanan diğer yükümlülükleri ortadan kaldırmamaktadır.

İlgili mevzuatın yürürlük durumu proje süresince Yüklenici tarafından takip edilecek; mevzuat değişikliklerinin proje faaliyetlerini veya bu Planda tanımlanan önlemleri etkilemesi hâlinde Plan gözden geçirilecek ve gerektiğinde güncellenecektir.

3.2. Dünya Bankası Standartları

Kirlilik Önleme Planının hazırlanması ve uygulanmasında, proje faaliyetleriyle ilişkili aşağıdaki Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları dikkate alınacaktır:

Tablo 511. Kirlilik Önleme Planı ile İlgili Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standartları

Çevresel ve Sosyal Standart	Kirlilik Önleme Planı ile İlişkisi
ÇSS1 – Çevresel ve Sosyal Risklerin ve Etkilerin Değerlendirilmesi ve Yönetimi	Proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek çevresel risk ve etkilerin belirlenmesi, önlenmesi, azaltılması, izlenmesi ve yönetilmesi; uygunsuzlukların ve düzeltici faaliyetlerin takip edilmesi
ÇSS2 – İşgücü ve Çalışma Koşulları	Çalışanların toz, gürültü, kimyasal madde, tehlikeli atık, dökülme ve sızıntı gibi risklerden korunması; güvenli çalışma yöntemlerinin ve gerekli eğitimlerin uygulanması
ÇSS3 – Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi	Su, enerji ve malzemelerin verimli kullanılması; hava, su ve toprak kirliliğinin önlenmesi; atıkların, kimyasal maddelerin ve tehlikeli maddelerin uygun şekilde yönetilmesi

ÇSS4 – Toplum Sağlığı ve Güvenliği	Kamu personeli, vatandaşlar, ziyaretçiler ve diğer hassas alıcıların toz, gürültü, kimyasal madde, kirli su, atık ve çevresel olaylardan kaynaklanabilecek risklere karşı korunması
---	---

Bu Plan açısından temel Dünya Bankası standardı **ÇSS3 – Kaynak Verimliliği, Kirliliğin Önlenmesi ve Yönetimi** olup; ÇSS1, ÇSS2 ve ÇSS4 hükümleri kirlilik önleme faaliyetleriyle bağlantılı oldukları ölçüde uygulanacaktır.

ÇSS3 doğrultusunda;

- kirliliğin öncelikle kaynağında önlenmesi,
- önlenemeyen etkilerin mümkün olan en düşük düzeye indirilmesi,
- su, enerji ve malzemelerin verimli kullanılması,
- atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması,
- tehlikeli maddelerin kullanımının ve bunlardan kaynaklanan risklerin sınırlandırılması,
- hava, su ve toprağa kontrolsüz kirletici bırakılmasının önlenmesi,
- çevresel performansın düzenli olarak izlenmesi

esas alınacaktır.

3.3. İlgili Proje Dokümanları

Bu Kirlilik Önleme Planı aşağıdaki proje dokümanlarıyla birlikte uygulanacaktır:

- KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi ve **Ek 9 – Kirlilik Önleme Planı**,
- T.C. Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı,
- Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı,
- Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı,
- Atık Yönetim Planı,
- Toplum Sağlığı ve Güvenliği/Trafik Yönetim Planı,
- İşgücü Yönetimi Prosedürleri,
- Paydaş Katılım Planı ve Şikâyet Mekanizması,
- Acil Durum Planı ve ilgili müdahale prosedürleri,
- Onaylı iş programı ve çalışma yöntemleri,
- Sözleşme dokümanları, teknik şartnameler, uygulama projeleri ve mahal listeleri,
- Proje kapsamında hazırlanacak veya güncellenecek diğer ilgili alt yönetim planları ve prosedürler.

Bu Plan ile diğer proje dokümanları arasında uygulamayı etkileyen bir uyumsuzluk veya belirsizlik tespit edilmesi hâlinde konu Yüklenici tarafından Yapı Denetim Heyetine bildirilecek ve sözleşme ile proje dokümanlarında öngörülen kontrol ve onay süreçleri doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Planın uygulanmasına ilişkin ayrıntılı kurumsal düzenlemeler ile tarafların görev ve sorumlulukları **7. Kurumsal Düzenlemeler, Görev ve Sorumluluklar** bölümünde tanımlanmıştır.

4. POTANSİYEL ÇEVRESEL ETKİLER

Proje kapsamında gerçekleştirilecek hazırlık, malzeme taşıma ve geçici depolama, iskele kurulması ve sökülmesi, yüzey hazırlama, söküm, kesme, delme, dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali kurulumu, otomasyon ve enerji izleme sistemi montajı, test, devreye alma, temizlik ve atık sevki faaliyetleri sırasında çeşitli çevresel etkilerin ortaya çıkması muhtemeldir.

Proje kapsamında yeni bina yapılmayacak ve büyük ölçekli kazı faaliyeti gerçekleştirilmeyecektir. Beklenen olumsuz çevresel etkiler ağırlıklı olarak yenileme/tadilat ve montaj döneminde ortaya çıkacak; geçici, sahaya özgü, öngörülebilir ve uygun kontrol önlemleriyle yönetilebilir nitelikte olacaktır.

Kampüsün proje süresince aktif olarak kullanılmaya devam edecek olması nedeniyle; toz, gürültü, titreşim, koku, kirli su, kimyasal madde, atık ve saha içi taşıma faaliyetlerinden kaynaklanabilecek etkilerin kamu personeli, vatandaşlar, ziyaretçiler ve diğer hassas alıcılar üzerindeki olası sonuçları ayrıca dikkate alınacaktır.

Tablo 612. Proje Faaliyetlerinden Kaynaklanabilecek Potansiyel Çevresel Etkiler

Etki Konusu	Başlıca Kaynaklar	Potansiyel Çevresel Etkiler
Hava kalitesi ve toz	Yüzey hazırlama, taş yünü kesimi, delme, kesme, zımparalama, söküm, malzeme taşıma, atıkların yüklenmesi ve boşaltılması, araç ve ekipman egzozları	Toz ve lif oluşumu, görünür tozun çalışma alanı dışına yayılması, bina iç ortamlarına toz girmesi, hassas alıcıların geçici olarak etkilenmesi ve yerel hava kalitesinde geçici bozulma
Koku ve uçucu emisyonlar	Boya, astar, yapıştırıcı, mastik, solvent, temizlik ürünü ve benzeri kimyasal maddelerin kullanılması ve açık kaplarda tutulması	Koku oluşumu, uçucu organik bileşik emisyonları, kapalı alan hava kalitesinin olumsuz etkilenmesi ve çalışanlar ile bina kullanıcılarında geçici rahatsızlık
Gürültü ve titreşim	Delme, kesme, taşlama, iskele kurulması ve sökülmesi, metal montajı, GES taşıyıcı sistem ve panel montajı, malzeme indirme-bindirme, araç ve ekipman hareketleri	Kamu hizmetlerinin geçici olarak etkilenmesi, çalışanlar, vatandaşlar ve ziyaretçilerde rahatsızlık, iletişim güçlüğü, titreşime hassas yapı elemanları veya ekipmanlarda hasar riski
Su ve drenaj sistemleri	Kirli yüzey ve ekipman temizliği, yağış suyunun atık ve malzemelerle teması, boya, yapıştırıcı, sıva, yağ, yakıt veya kimyasal madde dökülmeleri	Yağmur suyu ızgaralarının, çatı oluklarının ve iniş borularının kirlenmesi veya tıkanması; kirleticilerin drenaj sistemine, kanalizasyona, toprağa veya su ortamlarına ulaşması
Toprak ve zemin	Kimyasal maddelerin, yağların, yakıtların ve sıvı atıkların uygunsuz depolanması veya aktarılması; araç ve ekipman sızıntıları; dökülmeler	Sert zeminlerde leke ve kirlenme, doğal toprak ve peyzaj alanlarının kirlenmesi, kirleticilerin yeraltı suyuna ulaşma riski ve kirlenmiş malzeme veya toprak oluşumu
Kimyasal madde kullanımı	Boya, astar, yapıştırıcı, mastik, solvent, poliüretan köpük, temizlik ürünü, yağ ve benzeri maddelerin depolanması, taşınması, hazırlanması ve kullanılması	Dökülme, sızıntı, yangın, koku, çalışan maruziyeti, su ve toprak kirliliği, tehlikeli atık oluşumu ve uyumsuz kimyasalların reaksiyona girme riski
Dökülme ve sızıntılar	Hasarlı veya açık kimyasal kapları, uygunsuz aktarım, araç ve ekipman arızaları, sıvı atıkların uygunsuz depolanması	Kirleticilerin zemine, toprağa, drenaj sistemine veya proje sahası dışına yayılması; çevresel olay oluşması ve temizlik sonucunda kontamine atık meydana gelmesi
Tehlikesiz atıklar	Ambalajlar, taş yünü artıkları, metal, kablo, plastik, cam, ahşap, söküm ve tadilat malzemeleri ile çalışanlardan kaynaklanan evsel nitelikli atıklar	Atıkların karışması, geri kazanılabilir malzemelerin kaybı, geçiş alanlarının kapanması, yangın ve yaralanma riski, görüntü ve çevre kirliliği
Tehlikeli atıklar	Floresan lambalar, tehlikeli bileşen içeren elektrikli ve elektronik ekipmanlar, kimyasal ürün kalıntıları, kontamine ambalajlar, bezler, emici malzemeler ve kişisel koruyucu donanımlar	Cıva veya diğer tehlikeli maddelerin yayılması, çalışan ve toplum sağlığı riski, toprak ve su kirliliği, yangın riski ve uygun olmayan atık yönetiminden kaynaklanan mevzuata aykırılık
Elektrikli ve elektronik atıklar	Sökülen aydınlatma ekipmanları, otomasyon ve elektrik ekipmanları, kablolar, hasarlı veya kullanılamaz hâle gelen güneş panelleri	Tehlikeli bileşenlerin çevreye yayılması, kırılma ve yaralanma riski, geri kazanılabilir metal ve diğer malzemelerin kaybı
İnşaat ve söküm atıkları	Yüzey hazırlama, söküm, montaj, delme ve tadilat faaliyetleri	Atık birikmesi, toz oluşumu, geçiş yollarının kapanması, kontrolsüz bırakma veya taşıma sonucunda çevre ve toplum güvenliği riski

Araç ve ekipman faaliyetleri	Malzeme ve atık taşıma araçları, kaldırma ve montaj ekipmanları, zorunlu bakım veya müdahaleler	Egzoz emisyonu, gürültü, yakıt ve yağ sızıntısı, toz oluşumu, yüzey kirlenmesi ve atık yağ veya kontamine malzeme oluşumu
Kaynak kullanımı	Su, elektrik, yakıt, yalıtım malzemeleri, elektrik ekipmanları, kimyasallar ve ambalajların kullanılması	Gereksiz kaynak tüketimi, malzeme firesi, proje maliyetinin ve oluşan atık miktarının artması
Saha düzeni ve çevresel temizlik	Malzeme ve atıkların uygunsuz alanlarda bırakılması, çalışma sonrasında temizlik yapılmaması	Bina girişleri, yaya yolları ve acil ulaşım güzergâhlarının etkilenmesi, kayma-takılma riski, görüntü kirliliği ve kamu hizmetlerinin aksaması
Kümülatif ve eş zamanlı etkiler	Birden fazla binada veya yakın çalışma alanlarında eş zamanlı olarak tozlu, gürültülü ya da yoğun taşıma faaliyeti yürütülmesi	Toz, gürültü, trafik ve erişim etkilerinin aynı zaman diliminde artması; hassas alıcıların daha fazla etkilenmesi ve şikâyet oluşması

Proje faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilecek çevresel etkilerin önlenmesi ve azaltılması amacıyla uygulanacak teknik ve idari önlemler **5. Kirlilik Önleme ve Etki Azaltma Önlemleri** bölümünde tanımlanmıştır.

Projenin işletme döneminde dış cephe yalıtımı, LED aydınlatma dönüşümü, çatı tipi Güneş Enerjisi Santrali ile bina otomasyonu ve enerji izleme sistemi sayesinde elektrik ve doğal gaz tüketiminin azalması, yenilenebilir enerji üretiminin artması, kaynak verimliliğinin iyileşmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına katkı sağlanması beklenmektedir.

5. KİRLİLİK ÖNLEME VE ETKİ AZALTMA ÖNLEMLERİ

Bu bölümde tanımlanan kirlilik önleme ve etki azaltma önlemleri; hazırlık, malzeme taşıma ve geçici depolama, söküm, inşaat, montaj, test, devreye alma, temizlik, atıkların geçici depolanması ve saha dışına gönderilmesi faaliyetlerinin tamamında uygulanacaktır.

Kirlilik öncelikle kaynağında önlenecek; tamamen önlenemeyen çevresel etkiler teknik ve idari önlemlerle mümkün olan en düşük seviyeye indirilecektir. Önlemlerin uygulanmasından Yüklenici sorumlu olacak, günlük saha uygulamaları Yüklenici Çevre Uzmanı tarafından takip edilecek ve uygulamalar Yapı Denetim Heyeti tarafından kontrol edilip izlenecektir.

5.1. Hava Kalitesi ve Toz Kontrolü

Proje faaliyetleri sırasında toz, lif, koku, egzoz emisyonu ve uçucu kimyasal emisyonların oluşmasının önlenmesi veya azaltılması amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Malzeme ve atık taşıyan araçların üzeri uygun şekilde kapatılacak ve araç kasalarından malzeme dökülmesine izin verilmeyecektir.
- Kampüs içerisinde belirlenen hız sınırına uyulacaktır.
- Görünür toz oluşan araç yollarında, çamurlaşmaya ve kontrolsüz yüzeysel akışa neden olmayacak şekilde gerektiğinde sulama yapılacaktır.
- Araç ve ekipmanlar gereksiz şekilde rölantide çalıştırılmayacaktır.
- Geçerli egzoz emisyon belgesi bulunmayan, aşırı duman çıkaran veya bakımsız araç ve ekipmanların proje sahasında kullanılmasına izin verilmeyecektir.
- Taş yünü, sıva, yapıştırıcı ve benzeri tozuma riski bulunan malzemeler kapalı ambalajlarında, yağıştan ve rüzgârdan korunan alanlarda muhafaza edilecektir.
- Taş yünü kesimi; bina girişlerinden, açık pencerelerden, havalandırma emiş noktalarından ve yoğun yaya alanlarından uzakta belirlenmiş alanlarda gerçekleştirilecektir.

- Kuvvetli rüzgâr koşullarında açık alanda taş yünü kesimi ve yoğun toz oluşturabilecek faaliyetler durdurulacak veya uygun kapalı ve kontrollü alanlara alınacaktır.
- Delme, kesme, taşlama ve zımparalama faaliyetlerinde teknik olarak uygun olması hâlinde toz emişli ekipman, geçici perde, lokal emiş veya kontrollü nemlendirme yöntemleri kullanılacaktır.
- Tozlu yüzeylerde kuru süpürme yapılmayacak; endüstriyel vakum veya nemli temizlik yöntemleri uygulanacaktır.
- İnşaat ve söküm atıkları yüksekten kontrolsüz şekilde atılmayacak; mümkün olan durumlarda kapalı veya kontrollü taşıma yöntemleri kullanılacaktır.
- Atıkların proje sahasında yakılmasına hiçbir koşulda izin verilmeyecektir.
- Boya, astar, yapıştırıcı, mastik, solvent ve benzeri kimyasal ürünlerin kapları kullanılmadıkları zaman kapalı tutulacaktır.
- Kapalı alanlarda boya, yapıştırıcı veya benzeri kimyasal ürünlerin kullanılması hâlinde yeterli havalandırma sağlanacaktır.
- Teknik olarak uygun olması hâlinde düşük uçucu organik bileşik içeren ve daha az tehlikeli ürünlerin kullanılması tercih edilecektir.
- Çalışma alanları faaliyet sonunda temizlenecek; bina girişlerinde, yaya yollarında ve ortak kullanım alanlarında toz ve malzeme birikmesine izin verilmeyecektir.

Toz ölçümü sonucunda sınır değeri aşımı tespit edilmesi veya mevcut önlemlerin yetersiz kalması hâlinde; sulama ve ıslak bastırma faaliyetleri artırılacak, araç hızı ve trafik yoğunluğu azaltılacak ve teknik olarak uygun olması hâlinde toksik olmayan kimyasal toz bastırıcılar kullanılacaktır.

5.2. Gürültü ve Titreşim Kontrolü

Gürültü ve titreşim etkilerinin kamu hizmetleri, bina kullanıcıları ve yakın çevredeki hassas alıcılar üzerindeki etkilerinin azaltılması amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

Belirlenen gürültü azaltma önlemleri; çit, bariyer, akustik perde, yanmalı motorlar için susturucu ve benzeri teknik önlemler ile onaylı yöntem beyanları doğrultusunda uygulanacaktır.

İnşaat işlemleri mümkün olduğunca gündüz zaman dilimiyle sınırlı tutulacak ve ruhsat/izinlerde kararlaştırılan çalışma sürelerine uyulacaktır.

Faaliyetlerin akşam veya gece zaman diliminde gerçekleştirilmesinin zorunlu olması hâlinde, Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği ile Dünya Bankası Grubu Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzlarında belirtilen gündüz (07.00-22.00) 55 dBA ve gece (22.00-07.00) 45 dBA sınır değerleri sağlanacak; akşam ve gece çalışmalarına ilişkin İl Mahallî Çevre Kurulundan gerekli izin alınacaktır.

- Gürültü ve titreşim oluşturabilecek faaliyetler bina yönetimleriyle koordinasyon içerisinde ve kamu hizmetlerinin en az etkileneceği zamanlarda yürütülecektir.
- Kesme, delme, taşlama, iskele kurulması ve sökülmesi, metal montajı ve benzeri gürültülü faaliyetlerin yeri, zamanı ve tahmini süresi önceden planlanacaktır.
- Gerekli hâllerde faaliyetlerden etkilenebilecek kamu personeli, vatandaşlar ve diğer bina kullanıcıları çalışma programı hakkında bilgilendirilecektir.
- Aynı çalışma alanında birden fazla yüksek gürültülü ekipmanın eş zamanlı olarak çalıştırılması mümkün olduğunca önleneyecektir.
- Araç, makine ve ekipmanlar bakımlı durumda tutulacak ve üretici talimatlarına uygun şekilde kullanılacaktır.

- Jeneratör, kompresör ve diğer sabit gürültü kaynakları mümkün olduğunca hassas alıcılardan uzak noktalara yerleştirilecektir.
- Ekipmanların mevcut susturucu, kapak ve ses azaltıcı parçaları çalışma sırasında kapalı ve işler durumda tutulacaktır.

Çalışmalar sırasında jeneratör, hava kompresörü ve diğer mekanik ekipmanların motor kapakları kapalı tutulacak ve ekipmanlar bina kullanıcıları, paydaşlar ve diğer hassas alıcılardan mümkün olduğunca uzak noktalara yerleştirilecektir.

Teknik ve saha koşullarının elverdiği ölçüde proje sahası ile hassas alıcılar arasında açık alan, ağaç sırası veya bitki örtülü alan gibi tampon alanlar korunacaktır.

Şantiye faaliyetleri sonucunda oluşabilecek darbe gürültüsü, LCmax gürültü göstergesi cinsinden 100 dB(C) değerini aşmayacaktır.

Gürültü seviyesinde artış görülmesi hâlinde yüksek gürültü oluşturan iş makineleri ve ekipmanlar aynı anda çalıştırılmayacak; faaliyetler mümkün olduğunca farklı zaman dilimlerinde planlanacaktır.

- Gerekli alanlarda geçici akustik bariyer, perde veya koruyucu panel kullanılacaktır.
- Titreşim oluşturabilecek faaliyetlerden önce yakın çevredeki mevcut çatlaklar, hassas yapı elemanları ve titreşimden etkilenebilecek cihazlar başlangıç durum kayıtları dikkate alınarak kontrol edilecektir.
- Faaliyet sonucunda yeni bir hasar veya olumsuz etki oluştuğunun tespit edilmesi hâlinde ilgili faaliyet durdurulacak ve çalışma yöntemi gözden geçirilecektir.
- Gürültü şikâyeti alınması hâlinde faaliyetin türü, kullanılan ekipman, çalışma saati ve mevcut önlemler kontrol edilecektir.
- Şikâyetin devam etmesi, sınır değer aşımı şüphesinin bulunması veya Yapı Denetim Heyeti tarafından gerekli görülmesi veya İdare tarafından talep edilmesi hâlinde yürürlükteki mevzuat doğrultusunda yetkili veya akredite laboratuvar aracılığıyla ölçüm gerçekleştirilecektir.

5.3. Su ve Atıksu Kirliliğinin Önlenmesi

Proje faaliyetleri sırasında su kaynaklarının, mevcut kanalizasyon altyapısının ve yağmur suyu sistemlerinin kirlenmesinin önlenmesi amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Personelden kaynaklanan evsel nitelikli atıksular mevcut kanalizasyon sistemi aracılığıyla uzaklaştırılacaktır.
- Boya, solvent, yapıştırıcı, yağ, yakıt, sıva, çimento şerbeti, temizlik kimyasalı veya katı madde içeren kirli sular toprağa, peyzaj alanlarına, yağmur suyu sistemine, yüzeysel su kaynaklarına veya kontrolsüz şekilde kanalizasyon sistemine verilmeyecektir.
- Kirli sular uygun ve sızdırmaz kaplarda toplanacak; içeriği ve kirleticinin niteliği dikkate alınarak Atık Yönetim Planı ve yürürlükteki mevzuat doğrultusunda yönetilecektir.
- Boya, yapıştırıcı, sıva ve benzeri malzemelerin hazırlanması veya kullanılan ekipmanların temizlenmesi sırasında kirli suyun kontrolsüz şekilde çevreye yayılması önlenecektir.
- Araç ve ekipmanlar proje sahasında rutin olarak yıkanmayacaktır.
- Saha içerisinde yıkamanın zorunlu olması hâlinde işlem geçirimsiz ve kontrollü bir alanda gerçekleştirilecek; oluşan kirli suyun toprağa, yağmur suyu sistemine, yüzeysel su kaynaklarına veya kontrolsüz şekilde kanalizasyon sistemine verilmesi önlenecektir.
- Yağmur suyu ızgaraları, çatı olukları ve iniş boruları atık, taş yünü, sıva, toz ve kimyasal maddelerden korunacaktır.

- Gerekli noktalarda su akışını engellemeyecek filtre, örtü veya sediman tutucu önlemler kullanılacaktır.
- Çatı çalışmaları tamamlandıktan sonra oluklar ve iniş boruları kontrol edilecek ve malzeme birikimleri temizlenecektir.
- Yağış öncesinde ve sonrasında açıkta bulunan malzemeler, atık depolama alanları ve drenaj noktaları kontrol edilecektir.
- Su tüketimi mevcut süzme sayaç üzerinden izlenecek ve açıklanamayan tüketim artışı veya kaçak tespit edilmesi hâlinde gerekli müdahale gerçekleştirilecektir.

5.4. Toprak ve Zemin Kirliliğinin Önlenmesi

Toprak, peyzaj alanları ve sert zeminlerin kimyasal madde, yağ, yakıt ve atık kaynaklı kirlenmesinin önlenmesi amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Kimyasal maddeler, sıvı yağlar ve tehlikeli atıklar geçirimsiz zeminli, yağıştan korunaklı ve erişimi kontrollü alanlarda depolanacaktır.
- Sıvı kimyasal maddeler ve sıvı tehlikeli atıklar için uygun ikincil muhafaza sistemi, sızıntı tepsisi veya havuzlama sistemi kullanılacaktır.
- Kimyasal madde ve atık depolama alanları yağmur suyu ızgaraları, çatı drenajları ve doğal toprak alanlarından uzakta oluşturulacaktır.
- Araç ve ekipmanlar sahaya girişte ve kullanım sırasında yağ, yakıt ve hidrolik sıvı sızıntısı bakımından kontrol edilecektir.
- Sızıntılı araç ve ekipmanlar gerekli bakım ve onarım yapılmadan kullanılmayacaktır.
- Rutin bakım, yağ değişimi ve yakıt ikmali mümkün olduğunca proje sahası dışında uygun servis veya tesislerde gerçekleştirilecektir.
- Saha içerisinde zorunlu müdahale yapılması hâlinde geçirimsiz örtü, damlama tavaşı, ikincil muhafaza ve dökülme kiti kullanılacaktır.
- Kimyasal maddelerin hazırlanması, karıştırılması ve başka kaplara aktarılması geçirimsiz ve kontrollü bir yüzey üzerinde gerçekleştirilecektir.
- Kimyasal aktarımında huni, pompa veya uygun dozaj ekipmanı kullanılacaktır.
- Peyzaj ve doğal toprak alanları malzeme, kimyasal madde veya atık depolama amacıyla kullanılmayacaktır.
- Dökülme veya sızıntı sonucunda kirlenen toprak, yüzey parçası, bez, emici malzeme ve diğer temizlik malzemeleri uygun kaplara alınarak atığın niteliğine göre yönetilecektir.

5.5. Kimyasal Maddelerin Yönetimi

Kimyasal maddelerin güvenli şekilde kabul edilmesi, depolanması, taşınması ve kullanılması amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Proje kapsamında kullanılacak kimyasal maddeler için güncel bir kimyasal madde envanteri oluşturulacaktır.
- Kimyasal maddeler sahaya kabul edilmeden önce ürün adı, kullanım amacı, miktarı, tehlike sınıfı, etiket bilgileri ve Türkçe Güvenlik Bilgi Formu kontrol edilecektir.
- Güvenlik Bilgi Formu bulunmayan, etiketsiz, sızdıran, ambalajı hasarlı veya kullanım amacı belirlenmemiş kimyasal ürünler sahaya kabul edilmeyecektir.
- Kimyasal maddeler mümkün olduğunca üretici tarafından sağlanan orijinal ambalajlarında muhafaza edilecektir.

- Kimyasal maddenin başka bir kaba aktarılması hâlinde yeni kap, ürün adı, tehlike işaretleri ve temel güvenlik uyarılarını içerecek şekilde etiketlenecektir.
- Birbirleriyle reaksiyona girebilecek veya uyumsuz özellik gösteren kimyasal maddeler ayrı bölümlerde depolanacaktır.
- Yanıcı ve parlayıcı ürünler ısı, alev, kıvılcım ve sıcak çalışma alanlarından uzakta muhafaza edilecektir.
- Sıvı kimyasal maddeler uygun ikincil muhafaza sistemi içerisinde depolanacaktır.
- Kimyasal kapları kullanılmadıkları zaman kapalı tutulacaktır.
- Kimyasal maddeler yalnızca eğitimli ve yetkilendirilmiş personel tarafından, üretici talimatlarına ve Güvenlik Bilgi Formlarına uygun şekilde kullanılacaktır.
- Kimyasal depolama ve kullanım alanlarında uygun kişisel koruyucu donanımlar ve dökülme müdahale ekipmanları hazır bulundurulacaktır.
- Artan kimyasallar, kimyasal kalıntıları, kontamine ambalajlar, bezler, eldivenler ve emici malzemeler Atık Yönetim Planı doğrultusunda uygun şekilde yönetilecektir.

5.6. Dökülme ve Sızıntılara Müdahale

Kimyasal madde depolama alanlarında, tehlikeli atık geçici depolama alanlarında, boya ve yapıştırıcı hazırlama noktalarında ve aktif kimyasal kullanım alanlarında uygun dökülme kitleri hazır bulundurulacaktır.

Dökülme kitlerinde faaliyetin ve kullanılan kimyasal maddelerin özelliklerine göre emici ped veya granül, emici bariyer, sızdırmaz atık kabı veya torbası, kürek, eldiven, gözlük ve kullanım talimatı bulunacaktır.

Dökülme veya sızıntı meydana gelmesi hâlinde aşağıdaki işlemler uygulanacaktır:

1. İlgili faaliyet durdurulacak ve yetkisiz kişilerin olay alanına girişi engellenecektir.
2. Güvenli olması hâlinde dökülme veya sızıntının kaynağı durdurulacaktır.
3. Kirleticinin yayılması ve yağmur suyu ızgaralarına, kanalizasyona, toprağa veya proje sahası dışına ulaşması uygun bariyer ve emici malzemelerle önlenecektir.
4. Dökülen madde uygun emici malzemeler kullanılarak toplanacaktır.
5. Kirlenmiş emici malzemeler, bezler, toprak veya diğer temizlik malzemeleri kapalı ve etiketli atık kaplarına alınacaktır.
6. Yüklenici Çevre Uzmanı ve ilgili saha sorumluları derhâl bilgilendirilecektir.
7. Olayın türü, yeri, zamanı, nedeni, tahmini miktarı, etkilenen alan ve gerçekleştirilen müdahale kayıt altına alınacaktır.
8. Olayın kök nedeni değerlendirilecek ve tekrarını önlemeye yönelik düzeltici ve önleyici faaliyetler uygulanacaktır.
9. Kullanılan dökülme kiti ve müdahale malzemeleri olay sonrasında tamamlanacaktır.

Kirleticinin drenaj sistemine, toprağa, proje sahası dışına veya hassas alıcılara ulaşması ya da çevre veya insan sağlığı açısından önemli risk oluşturması hâlinde Yüklenici, Yapı Denetim Heyetini ve İdareyi derhâl bilgilendirecektir.

Olayların bildirilmesi, incelenmesi, kök neden analizinin yapılması ve düzeltici faaliyetlerin belirlenmesi süreçleri Y-ÇSYP ve sözleşmede tanımlanan olay bildirim ve raporlama prosedürleri doğrultusunda yürütülecektir. İdare tarafından Dünya Bankasına yapılacak bildirimler ölümle

sonuçlanan olaylarda 24 saat içinde, diğer önemli olaylarda 3 gün içinde gerçekleştirilecek; detaylı inceleme raporu 30 gün içinde hazırlanacaktır.

5.7. Atık Kaynaklı Kirliliğin Önlenmesi

Proje faaliyetlerinden kaynaklanacak atıklar, proje için hazırlanan Atık Yönetim Planı doğrultusunda yönetilecektir. Bu kapsamda aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Atıklar oluştukları noktada türlerine ve tehlikelilik durumlarına göre kaynağında ayrı olarak toplanacaktır.
- Tehlikeli ve tehlikesiz atıklar birbirleriyle karıştırılmayacaktır.
- Atıklar koridorlarda, çatılarda, bina girişlerinde, yaya yollarında, acil çıkışlarda veya açık alanlarda kontrolsüz şekilde bırakılmayacaktır.
- Çalışma alanlarında oluşan atıklar faaliyet sonunda belirlenmiş atık biriktirme veya geçici depolama alanlarına taşınacaktır.
- Atık kapları atığın adı, atık kodu, tehlikelilik durumu ve biriktirmeye başlama tarihini gösterecek şekilde etiketlenecektir.
- Sökülen malzeme ve ekipmanların yeniden kullanılabilir nitelikte olması veya İdare tarafından muhafaza edilmesinin talep edilmesi hâlinde söz konusu malzemeler tutanak karşılığında İdareye teslim edilecektir.
- Floresan lambalar kırılmalarını önleyecek şekilde dikkatli olarak sökülecek ve diğer atıklardan ayrı, darbeye dayanıklı uygun kaplarda muhafaza edilecektir.
- Floresan lambaların kırılması hâlinde alan havalandırılacak, parçalar çıplak elle toplanmayacak ve kapalı tehlikeli atık kabına alınacaktır.
- Elektrikli ve elektronik atıklar, kablolar ve hasarlı veya kullanılamaz hâle gelen güneş panelleri diğer inşaat ve söküm atıklarından ayrı olarak muhafaza edilecektir.
- Kimyasal ürün kalıntıları, kontamine ambalajlar, bezler, emici malzemeler ve kişisel koruyucu donanımlar uygun tehlikeli atık kaplarında biriktirilecektir.
- Geçici atık depolama alanları geçirimsiz zeminli, yağıştan korunaklı, etiketli ve erişimi kontrollü olacaktır.
- Atıkların yakılmasına, toprağa gömülmesine, kanalizasyona veya yağmur suyu sistemine boşaltılmasına ve kontrolsüz alanlara bırakılmasına izin verilmeyecektir.
- Atıklar yalnızca ilgili mevzuat kapsamında yetkili taşıyıcılara ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine teslim edilecektir.
- Atık kodu, miktarı, taşıyıcı, teslim edilen tesis, taşıma ve teslim belgeleri ile geri kazanım veya bertaraf kayıtları muhafaza edilecektir.

5.8. Kaynak Verimliliği

Su, enerji, yakıt ve malzeme kullanımının azaltılması ve kaynakların verimli kullanılması amacıyla aşağıdaki önlemler uygulanacaktır:

- Proje kapsamında kullanılan su miktarı mevcut sızma sayaç üzerinden takip edilecek ve kayıt altına alınacaktır.
- Su tesisatı ve kullanım noktaları kaçak bakımından kontrol edilecek; tespit edilen kaçaklara müdahale edilecektir.
- Elektrikli araç, makine ve ekipmanlar kullanılmadıkları zaman kapatılacaktır.
- Aydınlatma yalnızca gerekli alanlarda ve gerekli süre boyunca kullanılacaktır.
- Araç ve ekipmanların gereksiz şekilde rölantide çalışması önlenecektir.

- Malzemeler iş programı, uygulama projeleri ve ihtiyaç miktarları dikkate alınarak tedarik edilecektir.
- Gereğinden fazla malzeme sipariş edilmesinden ve malzemelerin uygunsuz depolama nedeniyle zarar görmesinden kaçınılacaktır.
- Taş yünü, kablo, metal profil ve diğer malzemelerin kesim planları, fire miktarını azaltacak şekilde hazırlanacaktır.
- Kullanılabilir durumdaki malzeme, ekipman, palet ve ambalajlar mümkün olduğu ölçüde yeniden kullanılacak veya geri kazanıma yönlendirilecektir.
- Malzeme tüketimleri ve oluşan fireler düzenli olarak takip edilecek; açıklanamayan artışlar değerlendirilerek gerekli iyileştirmeler gerçekleştirilecektir.

6. İZLEME PROGRAMI

Kirlilik önleme ve etki azaltma önlemlerinin uygulanmasını, çevresel performansın kontrol altında tutulmasını ve uygunsuzlukların zamanında tespit edilerek giderilmesini sağlamak amacıyla düzenli izleme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

İzleme faaliyetleri; görsel saha kontrolleri, belge ve kayıt incelemeleri, fotoğraflı tespitler, sayaç okumaları, çevresel olay ve şikâyet kayıtlarının değerlendirilmesi ile gerekli görülmesi hâlinde ölçüm ve analiz yapılması yoluyla yürütülecektir.

Günlük izleme ve saha kontrolleri Yüklenici tarafından gerçekleştirilecek; Yüklenici Çevre Uzmanı uygulamaların takibini ve çevresel kayıtların tutulmasını sağlayacaktır. Yapı Denetim Heyeti, plan hükümlerinin ve sözleşmesel çevresel yükümlülüklerin sahadaki uygulamasını kontrol edecek, tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesini takip edecektir.

İzleme sonuçları, tespit edilen uygunsuzluklar, çevresel olaylar, alınan şikâyetler ve gerçekleştirilen düzeltici faaliyetler kayıt altına alınacak ve Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanacak aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında sunulacaktır.

İzleme; görsel saha kontrolleri, belge ve kayıt incelemeleri, şikâyet değerlendirmeleri ve gerekli durumlarda ölçüm yapılması yoluyla gerçekleştirilecektir.

Tablo 713. Kirlilik Önleme İzleme Programı

İzlenecek Konu	İzleme Göstergeleri	İzleme Yeri	İzleme Yöntemi ve Sıklığı	Sorumlu Taraf	Tutulacak Kayıt
Hava kalitesi ve toz	Görünür toz ve lif oluşumu, açıkta malzeme veya atık bulunması, bina içine veya çalışma alanı dışına toz taşınması, araçların üzerinin kapalı olması	Cephe ve kesim alanları, bina girişleri, açık pencereler, havalandırma emiş noktaları, taşıma yolları	Faaliyet sırasında sürekli gözlem ve günlük saha kontrolü	Yüklenici/ Çevre Uzmanı; Yapı Denetim Heyeti kontrolü	Günlük çevre saha kontrol formu, fotoğraf ve şikâyet kayıtları
Araç ve ekipman emisyonları	Egzoz emisyon belgesi, görünür duman, gereksiz rölanti, bakım ve sızıntı durumu	Kampüs girişi, araç güzergâhları ve çalışma alanları	Sahaya ilk girişte belge kontrolü; kullanım sırasında günlük görsel kontrol	Yüklenici/ Çevre Uzmanı	Araç giriş, egzoz emisyon ve bakım kayıtları
Gürültü ve titreşim	Çalışma saatleri, ekipman durumu, eş zamanlı	Aktif çalışma alanları, yakın ofisler,	Faaliyet sırasında görsel ve işitsel kontrol;	Yüklenici/ Çevre Uzmanı; Yapı	Saha kontrol, çalışma programı,

	gürültülü faaliyetler, şikâyetler, mevcut veya yeni hasarlar	bina üst katları ve diğer hassas alıcılar	şikâyet veya sınır değer aşımı şüphesi hâlinde değerlendirme	Denetim Heyeti kontrolü	şikâyet ve gerektiğinde ölçüm kayıtları
Su ve atıksu yönetimi	Kontrolsüz kirli su oluşumu veya deşarjı, sızdırmaz toplama kaplarının durumu, ekipman ve yüzey temizleme uygulamaları	Temizlik ve malzeme hazırlama alanları, kanalizasyon bağlantıları ve çalışma alanları	Günlük ve kirli su oluşabilecek faaliyetler sırasında görsel kontrol	Yüklenici/ Çevre Uzmanı	Günlük saha kontrol formu, kirli su ve atık kayıtları
Yağmur suyu ve drenaj	Izgara, oluk ve iniş borularının açıklığı, atık ve malzeme birikimi, kirli yüzeysel akış	Yağmur suyu ızgaraları, çatı olukları, iniş boruları ve su birikme noktaları	Günlük; yağış öncesinde ve sonrasında görsel kontrol	Yüklenici/ Çevre Uzmanı	Drenaj kontrol kayıtları ve fotoğraflar
Su tüketimi	Süzme sayaç değeri, tüketim miktarı, açıklanamayan artışlar ve kaçaklar	Süzme sayaç ve su kullanım noktaları	Sayaç okuması ve aylık değerlendirme	Yüklenici	Süzme sayaç ve aylık tüketim kayıtları
Toprak ve zemin	Yağ, yakıt, hidrolik sıvı veya kimyasal leke ve sızıntıları; peyzaj alanlarının durumu	Araç ve ekipman alanları, kimyasal ve atık depolama alanları, sert zeminler ve peyzaj alanları	Günlük ve her dökülme veya sızıntı sonrasında görsel kontrol	Yüklenici/ Çevre Uzmanı	Günlük kontrol, çevresel olay ve müdahale kayıtları
Kimyasal madde yönetimi	Kimyasal envanteri, Türkçe Güvenlik Bilgi Formları, etiketler, kapların durumu, ikincil muhafaza ve uyumsuz maddelerin ayrılması	Kimyasal kabul, depolama, hazırlama ve kullanım alanları	Sahaya kabul sırasında; kullanım alanlarında günlük ve depolama alanlarında haftalık kontrol	Çevre Uzmanı/İSG Uzmanı	Kimyasal envanteri, kabul ve depolama kontrol formları
Dökülme kitleri	Kitlerin konumu, erişilebilirliği, içeriğinin tamlığı ve kullanım sonrasında yenilenmesi	Kimyasal ve tehlikeli atık alanları ile aktif kullanım noktaları	Haftalık ve her kullanım sonrasında kontrol	Yüklenici/ Çevre Uzmanı	Dökülme kiti kontrol formu
Dökülme ve sızıntı olayları	Olayın türü, miktarı, etkilenen alan, müdahale süresi, yayılım ve alınan düzeltici önlemler	Olayın meydana geldiği alan	Her olay ve sonrasında inceleme	Yüklenici/ Çevre Uzmanı; Yapı Denetim Heyeti kontrolü	Çevresel olay bildirim ve inceleme kayıtları
Atık yönetimi	Kaynağında ayrı toplama, atık kodları, etiketleme, kapların durumu, geçici depolama,	Çalışma alanları ve geçici atık depolama alanı	Günlük ve haftalık saha kontrolü; her atık sevkiyatında belge kontrolü	Yüklenici/ Çevre Uzmanı; Yapı Denetim Heyeti kontrolü	Atık Kayıt Formu, kontrol listeleri, UÇBS/MoTAT ve teslim belgeleri

	taşıma ve teslim belgeleri				
Saha düzeni ve temizlik	Atık veya malzeme birikmesi, bina girişleri ve geçiş yollarının açıklığı, faaliyet sonrası temizlik	Proje sahasının tamamı	Günlük faaliyet bitiminde görsel kontrol	Saha Sorumlusu/ Çevre Uzmanı	Günlük saha kontrol formu ve fotoğraflar
Kaynak verimliliği	Su, elektrik, yakıt ve malzeme tüketimi; fireler; yeniden kullanılan veya geri kazanıma yönlendirilen malzemeler	Proje sahası ve ilgili kayıtlar	Aylık kayıt ve performans değerlendirmesi	Yüklenici/ Çevre Uzmanı	Tüketim, malzeme ve atık kayıtları
Eğitim ve farkındalık	Eğitim konusu, katılımcı sayısı, eğitim kayıtları ve saha uygulamalarındaki davranışlar	Proje sahası	Her eğitim sonrasında ve aylık değerlendirme	Yüklenici/ Çevre Uzmanı/İSG Uzmanı	Eğitim katılım formları ve eğitim dokümanları
Çevresel şikâyetler	Şikâyetin konusu, alınma tarihi, değerlendirme süresi, gerçekleştirilen faaliyet ve kapanış durumu	Proje sahası ve etkilenen alanlar	Her şikâyetle ve kapanışa kadar takip	Sosyal Uzman/Çevre Uzmanı	Şikâyet kayıt ve kapanış formları
Uygunsuzluklar ve düzeltici faaliyetler	Açık ve kapatılan uygunsuzluklar, sorumlu kişi, tamamlanma süresi ve kapatma kanıtı	Proje sahasının tamamı	Tespit edildiğinde; haftalık takip ve aylık raporlama	Proje Müdürü/Çevre Uzmanı; Yapı Denetim Heyeti kontrolü	Uygunsuzluk ve düzeltici faaliyet takip listesi

6.1. Ölçüm ve Analiz Gerektiren Durumlar

Başlangıç koşullarının ve günlük çevresel performansın takibinde öncelikle saha gözlemleri, şikâyet kayıtları ve mevcut belgeler esas alınacaktır. Aşağıdaki durumlarda, Yapı Denetim Heyeti tarafından gerekli görülmesi veya İdare tarafından talep edilmesi veya yürürlükteki mevzuatın gerektirmesi hâlinde ölçüm veya analiz gerçekleştirilecektir:

- Alınan önlemlere rağmen görünür toz veya lif oluşumunun devam etmesi,
- Tozun bina içine, hassas alıcılara veya proje sahası dışına ulaşması,
- Gürültü şikâyetlerinin çalışma saati, ekipman veya yöntem değişikliğiyle giderilememesi,
- Gürültü sınır değerlerinin aşılmış olabileceğine ilişkin makul şüphe oluşması,
- Önemli miktarda yakıt, yağ veya kimyasal madde dökülmesi,
- Kirleticinin toprağa, drenaj sistemine veya su ortamına ulaşması,
- Temizlik ve müdahale faaliyetlerinin yeterliliği konusunda tereddüt oluşması,
- İlgili idareler, İdare veya Yapı Denetim Heyeti tarafından ölçüm veya analiz talep edilmesi.

Ölçüm ve analizler yürürlükteki mevzuat doğrultusunda yetkili veya akredite laboratuvarlar aracılığıyla gerçekleştirilecektir. Sonuçlar değerlendirilecek, gerekli ilave önlemler belirlenecek ve ilgili kayıtlar aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında sunulacaktır.

6.2. Uygunsuzluk Kriterleri

Aşağıdaki durumlar çevresel uygunsuzluk olarak değerlendirilecek ve **10. Uygunsuzluklar ve Düzeltici Faaliyetler** bölümünde tanımlanan süreç doğrultusunda yönetilecektir:

- Görünür toz veya lifin çalışma alanı dışına, bina içerisine veya hassas alıcılara ulaşması,
- Atık veya malzeme taşıyan araçların üzerinin kapatılmaması ya da araçlardan malzeme dökülmesi,
- Araç ve ekipmanların gereksiz şekilde rölantide çalıştırılması,
- Gürültülü faaliyetlerin belirlenen çalışma programı dışında veya gerekli koordinasyon sağlanmadan yürütülmesi,
- Kirli suyun toprağa, peyzaj alanına, yağmur suyu sistemine veya kontrolsüz şekilde kanalizasyon sistemine verilmesi,
- Yağmur suyu ızgarası, çatı oluğu veya iniş borusunun atık veya malzemelerle tıkanması,
- Kimyasal maddelerin etiketsiz, açık, hasarlı veya sızdıran kaplarda tutulması,
- Türkçe Güvenlik Bilgi Formu bulunmayan kimyasal ürünlerin sahada kullanılması,
- Uyumsuz kimyasal maddelerin birlikte depolanması,
- Gerekli ikincil muhafaza sisteminin bulunmaması,
- Dökülme kitlerinin eksik, kullanılamaz veya erişilemez durumda olması,
- Yağ, yakıt veya kimyasal madde sızıntısının kontrol altına alınmaması,
- Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların birbirine karıştırılması,
- Atıkların etiketsiz veya uygun olmayan kaplarda biriktirilmesi,
- Atıkların koridor, çatı, bina girişi, yaya yolu veya kontrolsüz açık alanlarda bırakılması,
- Atık taşıma, teslim, geri kazanım veya bertaraf belgelerinin bulunmaması,
- Atıkların proje sahasında yakılması, gömülmesi veya çevreye kontrolsüz şekilde bırakılması,
- Gerekli çevresel eğitimlerin verilmemesi veya eğitim kayıtlarının tutulmaması,
- Çevresel olayların, şikâyetlerin veya uygunsuzlukların kayıt altına alınmaması,
- Belirlenen düzeltici faaliyetlerin verilen süre içerisinde tamamlanmaması,
- Tekrarlayan çevresel şikâyet veya uygunsuzluk meydana gelmesi,
- Çevre veya insan sağlığı açısından doğrudan ve önemli risk oluşturan dökülme, yangın, kimyasal yayılım veya benzeri bir durumun oluşması.

İzleme ve denetimler sonucunda tespit edilen uygunsuzluklar, çevresel etkisi ve risk düzeyi dikkate alınarak sınıflandırılacak; gerekli düzeltici faaliyet, sorumlu kişi ve tamamlanma süresi belirlenecektir. Çevre veya insan sağlığı açısından doğrudan ve önemli risk oluşturan durumlarda ilgili faaliyet derhâl durdurulacaktır.

7. KURUMSAL DÜZENLEMELER, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Kirlilik Önleme Planının uygulanmasına ilişkin görev ve sorumluluklar; sözleşme hükümleri, KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi, Sakarya Valiliği Resmî Daireler Kampüsü Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı, Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı ve ilgili diğer proje dokümanları doğrultusunda belirlenmiştir.

Kirlilik önleme ve etki azaltma önlemlerinin sahada uygulanmasından, gerekli personel ve ekipmanın sağlanmasından, kayıtların tutulmasından, aylık raporların hazırlanmasından ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesinden Yüklenici sorumludur.

Yapı Denetim Heyeti, Planın sahadaki uygulamasını sözleşme ve proje dokümanları doğrultusunda kontrol edecek; izleme ve denetim faaliyetlerini gerçekleştirecek ve gerekli düzeltici faaliyetlerin tamamlanmasını takip edecektir.

Tablo 814. Kirlilik Önleme Planı Kapsamındaki Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Görev ve Sorumluluklar
Proje Uygulama Birimi (PUB)	Projenin genel çevresel ve sosyal yönetimine ilişkin koordinasyonu ve kalite güvencesini sağlamak; kendisine iletilen aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarını ve önemli çevresel olayları değerlendirmek; gerekli görülmesi hâlinde ilave önlem, düzeltici faaliyet veya Plan güncellemesi talep etmek; Dünya Bankasına yapılacak çevresel ve sosyal bildirim ve raporlamaları yürütmek.
İdare (ÇŞİDB / YİGM)	Projenin çevresel ve sosyal yükümlülüklerine ilişkin sözleşmesel ve kurumsal koordinasyonu sağlamak; Yapı Denetim Heyeti ve Yüklenici tarafından iletilen çevresel kayıt, uygunsuzluk, şikâyet ve önemli olayları değerlendirmek; gerekli durumlarda PUB ve ilgili kamu kurumlarıyla koordinasyon kurmak; proje sahasında uygulanacak ilave çevresel önlemlere ilişkin talimatları Yapı Denetim Heyeti aracılığıyla Yükleniciye iletmek.
Yapı Denetim Heyeti	Kirlilik Önleme Planının ve ilgili çevresel önlemlerin sahadaki uygulamasını kontrol etmek, izlemek ve denetlemek; günlük ve haftalık saha kontrol kayıtlarını, aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarını, çevresel olay kayıtlarını, ölçüm ve analiz sonuçlarını incelemek; tespit edilen uygunsuzlukları Yükleniciye bildirmek ve düzeltici faaliyetlerin tamamlanmasını takip etmek; güncellenen Planı sözleşme ve proje dokümanlarında öngörülen kontrol ve onay süreçleri kapsamında incelemek; gerektiğinde ilave çevresel önlem veya ölçüm talep etmek.
Yüklenici	Planı hazırlamak, güncel tutmak ve sözleşme ile proje dokümanlarında öngörülen inceleme ve onay süreçlerine sunmak; kirlilik önleme ve etki azaltma önlemlerini sahada uygulamak; yeterli personel, ekipman, malzeme ve mali kaynağı sağlamak; çevresel izleme, kayıt tutma ve raporlama faaliyetlerini yürütmek; çalışanlara gerekli eğitimleri vermek; önemli çevresel olayları derhâl Yapı Denetim Heyetine ve İdareye bildirmek; varsa alt yüklenici, tedarikçi ve nakliye firmalarının Plan hükümlerine uygun hareket etmesini sağlamak ve bunların faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sorumlu olmak.
Yüklenici Müdürü Proje	Planın uygulanmasını koordine etmek; çevresel önlemleri iş programına ve çalışma yöntemlerine dâhil etmek; gerekli personel, ekipman ve kaynakların sağlanmasını temin etmek; çevre veya insan sağlığı açısından doğrudan ve önemli risk oluşturan faaliyetleri durdurmak; uygunsuzlukların belirlenen sürelerde giderilmesini sağlamak; Plan ve revizyonlarını kontrol ederek ilgili inceleme ve onay süreçlerine sunmak.
Yüklenici Uzmanı Çevre	Planın günlük saha uygulamasını takip etmek; başlangıç durum tespitini gerçekleştirmek; hava kalitesi, gürültü, su, drenaj, toprak, kimyasal madde, dökülme ve atık yönetimi kontrollerini yürütmek; kimyasal madde envanteri ile Güvenlik Bilgi Formlarını güncel tutmak; dökülme kitlerini ve çevresel kontrol ekipmanlarını denetlemek; çevresel olayları, şikâyetleri ve uygunsuzlukları kayıt altına almak; düzeltici faaliyetlerin kapanışını takip etmek; çevresel eğitimleri gerçekleştirmek veya koordine etmek; aylık çevresel performans verilerini ve raporun ilgili bölümlerini hazırlamak; Yapı Denetim Heyeti tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri sunmak.
Yüklenici İSG Uzmanı	Toz, gürültü, kimyasal madde, dökülme, yangın, tehlikeli atık ve benzeri faaliyetlerden kaynaklanan çalışan sağlık ve güvenliği risklerini Çevre Uzmanıyla birlikte değerlendirmek; uygun çalışma yöntemleri ve kişisel koruyucu donanımların kullanılmasını sağlamak; kimyasal maddeler ve acil durumlara ilişkin eğitim ve saha kontrollerine katkı sağlamak; çevresel olayların çalışan güvenliği boyutunun incelenmesine katılmak.
Yüklenici Uzmanı Sosyal	Çevresel etkilerden kaynaklanan paydaş ve toplum şikâyetlerini Şikâyet Mekanizması doğrultusunda almak, kayıt altına almak ve ilgili birimlere iletmek; şikâyetlerin değerlendirilmesi ve kapatılması süreçlerini takip etmek; toz, gürültü, erişim kısıtlaması ve benzeri faaliyetler hakkında bina kullanıcılarına yapılacak bilgilendirmeleri koordine etmek; aylık raporlamaya şikâyet ve paydaş iletişimi verilerini sağlamak.

Varsa alt yükleniciler, tedarikçiler ve nakliye firmaları	Bu Plan, sözleşme hükümleri, çevresel saha talimatları ve Yüklenicinin yönlendirmelerine uygun hareket etmek; görevleriyle ilgili çevresel eğitimlere katılmak; kimyasal madde, malzeme ve atıkları uygun şekilde taşımak ve yönetmek; çevresel olayları, dökülmeleri, sızıntıları ve uygunsuzlukları derhâl Yükleniciye bildirmek; gerekli kayıt ve belgeleri Yükleniciye sunmak.
Tüm proje çalışanları	Çevresel eğitimlere ve saha bilgilendirmelerine katılmak; kirlilik önleme, atık ayrıştırma, kimyasal madde kullanımı, dökülme ve sızıntı müdahalesi ile saha düzenine ilişkin talimatlara uymak; atıkları çevreye bırakmamak, yakmamak veya kontrolsüz şekilde boşaltmamak; tespit ettikleri çevresel olayları, şikâyetleri ve uygunsuzlukları derhâl saha sorumlusuna veya Çevre Uzmanına bildirmek.
Yetkili/akredite laboratuvarlar ve lisanslı hizmet sağlayıcılar	Gerekli ölçüm, numune alma, analiz, çevresel izleme, atık taşıma ve atık işleme hizmetlerini yetki, akreditasyon ve lisans kapsamı doğrultusunda yürütmek; sonuç, tutanak ve işlem belgelerini Yükleniciye sunmak; tespit edilen uygunsuzluk veya sınır değeri aşımını gecikmeksizin Yükleniciye bildirmek.

Taraflar arasındaki çevresel iletişim ve raporlama, proje organizasyon yapısı ve sözleşmede belirlenen iletişim kanalları üzerinden yürütülecektir. Önemli çevresel olaylar aylık raporlama dönemi beklenmeden Yapı Denetim Heyetine ve İdareye bildirilecektir.

Planın uygulanmasına ilişkin izleme sonuçları, çevresel olaylar, şikâyetler, eğitimler, uygunsuzluklar ve düzeltici faaliyetler, Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanacak aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında sunulacaktır.

8. EĞİTİM VE FARKINDALIK

Kirlilik Önleme Planının etkin şekilde uygulanabilmesi amacıyla proje faaliyetlerinde görev alan çalışanlara, varsa alt yüklenici çalışanlarına ve ilgili saha personeline görevleriyle uyumlu çevresel eğitimler verilecektir.

Çalışanlar, gerekli çevresel bilgilendirme ve eğitimleri tamamlamadan ilgili faaliyetlerde görevlendirilmeyecektir. Eğitimler, çalışanların anlayabileceği dilde ve sahada uygulanabilir içerikte gerçekleştirilecektir.

Çevresel eğitimler aşağıdaki durumlarda düzenlenecek veya yenilenecektir:

- Çalışanların işe başlamasından önce,
- Yeni personelin projeye katılması hâlinde,
- Çalışma yöntemi, kullanılan ekipman veya kimyasal maddelerin değişmesi hâlinde,
- Yeni bir çevresel risk veya atık türünün ortaya çıkması hâlinde,
- Önemli çevresel olay meydana gelmesi hâlinde,
- Tekrarlayan uygunsuzluk veya çevresel şikâyet tespit edilmesi hâlinde,
- Saha kontrolleri sonucunda çalışanların bilgi veya uygulama eksikliğinin belirlenmesi hâlinde,
- İdare veya Yapı Denetim Heyeti tarafından gerekli görülmesi hâlinde.

Eğitimler asgari olarak aşağıdaki konuları kapsayacaktır:

- Kirlilik Önleme Planının amacı, kapsamı ve temel saha kuralları,
- Çalışanların çevresel görev ve sorumlulukları,
- Toz, lif ve hava kirliliğinin önlenmesi,
- Gürültü ve titreşim kontrol önlemleri,
- Su, atıksu, yağmur suyu ve drenaj sistemlerinin korunması,

- Toprak ve zemin kirliliğinin önlenmesi,
- Atıkların kaynağında ayrı toplanması, etiketlenmesi ve geçici depolanması,
- Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların birbirine karıştırılmaması,
- Kimyasal maddelerin güvenli kullanımı, taşınması ve depolanması,
- Türkçe Güvenlik Bilgi Formlarının kullanılması,
- Uyumsuz kimyasal maddelerin ayrı depolanması,
- Dökülme ve sızıntıların önlenmesi,
- Dökülme kitlerinin konumu ve doğru kullanımı,
- Çevresel olaylara müdahale ve bildirim süreçleri,
- Çevresel uygunsuzlukların ve şikâyetlerin bildirilmesi,
- Kaynak verimliliği ve su, enerji ve malzeme tüketiminin azaltılması,
- İlgili acil durum ve tahliye düzenlemeleri.

Kimyasal maddelerle çalışan, tehlikeli atıkları elleçleyen veya dökülme ve sızıntılara müdahale etmekle görevlendirilen personele; ilgili maddelerin tehlikelilik özellikleri, güvenli taşıma ve kullanım yöntemleri, etiketleme ve depolama kuralları, kişisel koruyucu donanımlar, dökülme kitlerinin kullanımı, müdahale yöntemleri ve oluşan kontamine malzemelerin yönetimi konularında göreve özgü uygulamalı eğitim verilecektir.

Günlük veya haftalık saha bilgilendirmelerinde, yürütülecek faaliyetlere özgü çevresel riskler ve uygulanacak kontrol önlemleri çalışanlara aktarılacaktır. Taş yünü kesimi, boya ve kimyasal madde kullanımı, gürültülü faaliyetler, çatı çalışmaları, atık sevkiyatı ve benzeri çevresel risk içeren işler öncesinde gerekli saha bilgilendirmeleri yapılacaktır.

Eğitimlerin etkinliği; saha gözlemleri, çalışanların uygulamaları, tespit edilen uygunsuzluklar, çevresel olaylar ve şikâyetler dikkate alınarak değerlendirilecektir. Eğitimlerin yetersiz kaldığının tespit edilmesi hâlinde eğitim içeriği güncellenecek ve ilgili personele yenileme eğitimi verilecektir.

Gerçekleştirilen eğitimlere ilişkin kayıtlar asgari olarak aşağıdaki bilgileri içerecektir:

- Eğitimin tarihi ve süresi,
- Eğitimin konusu ve kapsamı,
- Eğitimi veren kişinin adı, soyadı ve görevi,
- Katılımcıların adı, soyadı, görevi ve imzası,
- Kullanılan eğitim dokümanları,
- Varsa eğitim fotoğrafları,
- Eğitim etkinliğinin değerlendirilmesine ilişkin kayıtlar.

Eğitim ve bilgilendirme kayıtları Yüklenici tarafından muhafaza edilecek, Yapı Denetim Heyetinin incelemesine sunulacak ve gerçekleştirilen eğitimlere ilişkin bilgiler Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanan aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarına dâhil edilecektir.

9. KAYIT TUTMA VE RAPORLAMA

Kirlilik Önleme Planının uygulanmasına ilişkin kayıtlar Yüklenici tarafından düzenli, okunabilir, güncel ve izlenebilir şekilde tutulacaktır. Kayıtlarda belgenin tarihi, ilgili faaliyet veya çalışma alanı, tespiti yapan kişi, gerçekleştirilen işlem ve gerekli hâllerde destekleyici fotoğraf veya belge bilgileri yer alacaktır.

Kayıtlar basılı ve/veya elektronik ortamda muhafaza edilecek; hasar, kayıp, yetkisiz değişiklik ve erişime karşı korunacaktır. Kayıtların güncel nüshaları proje sahasında veya proje yönetim ofisinde erişilebilir durumda bulundurulacak ve Yapı Denetim Heyetinin incelemesine sunulacaktır.

Kirlilik önleme faaliyetleri kapsamında asgari olarak aşağıdaki kayıtlar tutulacaktır:

- Onaylı Kirlilik Önleme Planı ve revizyonları,
- Başlangıç durum tespit raporu ve fotoğrafları,
- Günlük ve haftalık çevre saha kontrol formları,
- Hava kalitesi ve toz kontrol kayıtları,
- Gürültü ve titreşim kontrol kayıtları,
- Süzme sayaç okumaları ve su tüketim kayıtları,
- Yağmur suyu ızgaraları, çatı olukları, iniş boruları ve drenaj sistemlerine ilişkin kontrol kayıtları,
- Araç ve ekipman giriş, bakım, egzoz emisyon ve sızıntı kontrol kayıtları,
- Kimyasal madde envanteri,
- Kimyasal maddelere ait Türkçe Güvenlik Bilgi Formları,
- Kimyasal madde kabul, kullanım ve depolama kontrol kayıtları,
- İkincil muhafaza sistemlerine ilişkin kontrol kayıtları,
- Dökülme kiti kontrol formları,
- Dökülme, sızıntı ve diğer çevresel olaylara ilişkin bildirim, müdahale ve inceleme kayıtları,
- Atık türleri, atık kodları ve miktarlarına ilişkin kayıtlar,
- Atık taşıma, teslim, geri kazanım ve/veya bertaraf belgeleri,
- Uygulanabilir UÇBS ve MoTAT kayıtları,
- Yapılan çevresel ölçüm ve analizlere ilişkin raporlar,
- Çevresel şikâyet ve kapatma kayıtları,
- Eğitim ve saha bilgilendirme kayıtları,
- Uygunsuzluk ve düzeltici faaliyet takip kayıtları,
- Yapı Denetim Heyeti tarafından gerçekleştirilen kontrol ve denetimlere ilişkin kayıtlar,
- Aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporları ve ekleri.

Kayıtlar proje süresince ve ilgili mevzuat, sözleşme veya proje dokümanlarında öngörülen saklama süreleri boyunca muhafaza edilecektir.

9.1. Aylık Çevresel ve Sosyal İlerleme Raporlaması

Yüklenici Çevre Uzmanı, Kirlilik Önleme Planının uygulanmasına ilişkin aylık çevresel performans verilerini hazırlayacaktır. Bu veriler, **Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanacak aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarına dâhil** edilecektir.

Aylık raporlar Yüklenici tarafından hazırlanarak Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve değerlendirmesine sunulacak; uygun bulunan raporlar sözleşme ve proje dokümanlarında belirlenen raporlama zinciri doğrultusunda İdareye iletilecek ve İdare tarafından gerekli proje düzeyindeki raporlama süreçlerine aktarılacaktır.

Aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında Kirlilik Önleme Planı kapsamında asgari olarak aşağıdaki bilgilere yer verilecektir:

- Raporlama döneminde gerçekleştirilen faaliyetler,

- Uygulanan kirlilik önleme ve etki azaltma önlemleri,
- Gerçekleştirilen günlük ve haftalık saha kontrolleri,
- Hava kalitesi, toz, gürültü ve titreşime ilişkin gözlem ve kontroller,
- Su tüketimi ve süzme sayaç kayıtları,
- Atıksu, yağmur suyu ve drenaj sistemlerine ilişkin kontroller,
- Kullanılan kimyasal maddeler ve kimyasal madde envanterindeki değişiklikler,
- Kimyasal depolama alanlarına ve ikincil muhafaza sistemlerine ilişkin kontrol sonuçları,
- Oluşan atıkların türleri, atık kodları ve miktarları,
- Saha dışına gönderilen atıklar ile teslim edilen taşıyıcı ve tesis bilgileri,
- Dökülme, sızıntı ve diğer çevresel olaylar,
- Gerçekleştirilen müdahaleler ve düzeltici faaliyetler,
- Alınan çevresel şikâyetler ve kapatma durumları,
- Gerçekleştirilen eğitim ve saha bilgilendirmeleri,
- Yapılan ölçüm ve analizler ile sonuçları,
- Tespit edilen uygunsuzluklar,
- Tamamlanan ve devam eden düzeltici faaliyetler,
- Bir sonraki raporlama döneminde uygulanması planlanan çevresel önlemler.

Raporda sunulan bilgiler; saha kontrol formları, fotoğraflar, sayaç kayıtları, atık teslim belgeleri, eğitim katılım formları, ölçüm raporları ve ilgili diğer destekleyici belgelerle doğrulanacaktır.

9.2. Önemli Çevresel Olayların Bildirilmesi

Çevre, çalışanlar, bina kullanıcıları, toplum sağlığı veya kamu hizmetleri üzerinde önemli olumsuz etki oluşturabilecek dökülme, sızıntı, yangın, kimyasal yayılım, kontrolsüz kirli su deşarjı veya benzeri çevresel olaylarda aylık raporlama dönemi beklenmeyecektir.

Yüklenici, önemli çevresel olaylar hakkında Yapı Denetim Heyetini ve İdareyi derhâl bilgilendirecektir. Olay bildirimi asgari olarak aşağıdaki bilgileri içerecektir:

- Olayın tarihi, saati ve yeri,
- Olayın türü ve kısa açıklaması,
- Dökülen veya yayılan maddenin türü ve tahmini miktarı,
- Etkilenen alanlar ve kişiler,
- Uygulanan ilk müdahale önlemleri,
- Olayın mevcut durumu,
- İlave müdahale veya desteğe ihtiyaç bulunup bulunmadığı.

Olayın kök nedeni, çevresel ve sosyal etkileri, alınan önlemler ve tekrarını önlemek üzere belirlenen düzeltici ve önleyici faaliyetler kayıt altına alınacaktır. Ayrıntılı olay inceleme ve raporlama süreci Y-ÇSYP ve sözleşmede tanımlanan olay bildirim prosedürleri doğrultusunda yürütülecektir.

Kirlilik Önleme Planının uygulanmasına ilişkin kayıtlar Yüklenici tarafından düzenli, okunabilir, güncel ve izlenebilir şekilde tutulacaktır. Kayıtlarda belgenin tarihi, ilgili faaliyet veya çalışma alanı, tespiti yapan kişi, gerçekleştirilen işlem ve gerekli hâllerde destekleyici fotoğraf veya belge bilgileri yer alacaktır.

Kayıtlar basılı ve/veya elektronik ortamda muhafaza edilecek; hasar, kayıp, yetkisiz değişiklik ve erişime karşı korunacaktır. Kayıtların güncel nüshaları proje sahasında veya proje yönetim ofisinde erişilebilir durumda bulundurulacak ve Yapı Denetim Heyetinin incelemesine sunulacaktır.

10. UYGUNSUZLUKLAR VE DÜZELTİCİ FAALİYETLER

Kirlilik Önleme Planına, yürürlükteki çevre mevzuatına, sözleşme hükümlerine, onaylı çevresel ve sosyal yönetim planlarına, çalışma yöntemlerine veya Yapı Denetim Heyeti talimatlarına aykırı uygulamalar çevresel uygunsuzluk olarak değerlendirilecek ve kayıt altına alınacaktır.

Uygunsuзluklar; Yüklenicinin saha kontrolleri, Yapı Denetim Heyeti denetimleri, çevresel olaylar, ölçüm ve analiz sonuçları, çalışan bildirimleri, çevresel şikâyetler ve ilgili kurumların tespitleri sonucunda belirlenebilecektir.

Bir uygunsuзluk tespit edildiğinde aşağıdaki işlemler uygulanacaktır:

1. Uygunsuзluğun yeri, tarihi, kaynağı ve mevcut çevresel etkisi belirlenecek ve kayıt altına alınacaktır.
2. Uygunsuзluğun çevre, çalışanlar, bina kullanıcıları ve toplum sağlığı açısından oluşturduğu risk düzeyi değerlendirilecektir.
3. Çevre veya insan sağlığı açısından doğrudan ve önemli risk oluşturan durumlarda uygunsuзluğa neden olan ilgili faaliyet derhâl durdurulacaktır.
4. Kirliliğin yayılmasını ve etkilerin artmasını önlemek amacıyla gerekli geçici kontrol ve müdahale önlemleri uygulanacaktır.
5. Uygunsuзluğun kök nedeni belirlenecektir.
6. Uygulanacak düzeltici ve önleyici faaliyetler, sorumlu kişi veya birim ve tamamlanma süresi belirlenecektir.
7. Düzeltici faaliyet tamamlandıktan sonra saha kontrolü gerçekleştirilecek ve uygulamanın etkinliği doğrulanacaktır.
8. Uygunsuзluğun kapatıldığı; kontrol formu, fotoğraf, ölçüm sonucu, teslim belgesi veya diğer uygun kanıtlarla kayıt altına alınacaktır.
9. Tekrarlayan uygunsuзluklarda çalışma yöntemi, kullanılan ekipman, mevcut kontrol önlemleri ve personel eğitimleri gözden geçirilecektir.
10. Mevcut önlemlerin yetersiz olduğunun belirlenmesi hâlinde Kirlilik Önleme Planı ve ilgili çalışma prosedürleri güncellenecektir.

Aşağıdaki durumlar çevre veya insan sağlığı açısından doğrudan ve önemli risk oluşturmaları hâlinde acil uygunsuзluk olarak değerlendirilecek ve ilgili faaliyet derhâl durdurulacaktır:

- Yakıt, yağ, kimyasal madde veya tehlikeli atığın toprağa, yağmur suyu sistemine, kanalizasyona veya proje sahası dışına ulaşması,
- Önemli dökülme, sızıntı, yangın veya kontrolsüz kimyasal yayılım meydana gelmesi,
- Kirli suyun toprağa, yağmur suyu sistemine, yüzeysel su kaynaklarına veya kontrolsüz şekilde kanalizasyon sistemine verilmesi,
- Atıkların proje sahasında yakılması, gömülmesi veya izin verilmeyen alanlara bırakılması,
- Yoğun toz veya lifin çalışma alanı dışına, bina içerisine veya hassas alıcılara kontrolsüz şekilde yayılması,

- Kimyasal maddelerin hasarlı veya sızdıran kaplarda bulunması ve yayılma riskinin mevcut olması,
- Çevre, çalışanlar, bina kullanıcıları veya toplum sağlığı açısından acil risk oluşturan diğer durumlar.

Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların karıştırılması, atıkların veya kimyasal maddelerin etiketsiz tutulması, dökülme kitlerinin eksik olması, gerekli kayıtların bulunmaması ve benzeri uygunsuzluklarda risk düzeyi değerlendirilecek; uygunsuzluğun etkilediği faaliyet veya alan gerektiğinde durdurulacak ve gerekli düzeltici faaliyetler tamamlanmadan uygulamaya devam edilmeyecektir.

Yapı Denetim Heyeti tarafından tespit edilen uygunsuzluklar Yükleniciye bildirilecek; Yüklenici, gerekli düzeltici faaliyetleri belirlenen süre içerisinde tamamlayarak kapatma kanıtlarını Yapı Denetim Heyetine sunacaktır.

Düzeltilici faaliyetin belirlenen süre içerisinde tamamlanamaması hâlinde gecikmenin nedeni, mevcut risk, uygulanan geçici önlemler ve yeni tamamlanma tarihi kayıt altına alınacak ve Yapı Denetim Heyetine bildirilecektir.

Önemli veya tekrarlayan uygunsuzluklar ile bunlara ilişkin düzeltici faaliyetler, Sözleşmenin Ek B'sinde belirtilen ölçütler esas alınarak hazırlanan aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarında sunulacaktır.

Tablo 915. Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Takip Formu

Sıra No	Tespit Tarihi	Uygunsuzluğun Yeri ve Tanımı	Risk Düzeyi	Geçici Önlem	Düzeltilici/Önleyici Faaliyet	Sorumlu	Tamamlanma Süresi	Kapanış Tarihi	Kapatma Kanıtı	Durum
1										
2										
3										

Uygunsuzluğun kapatılması, yalnızca düzeltici faaliyetin gerçekleştirildiğinin doğrulanması ve uygunsuzluğun çevresel riskinin ortadan kaldırıldığına veya kabul edilebilir seviyeye indirildiğinin tespit edilmesi sonrasında yapılacaktır.

11. PLANIN İNCELENMESİ VE GÜNCELLENMESİ

Kirlilik Önleme Planı, proje süresince uygulanacak yaşayan bir yönetim dokümanıdır. Plan; proje faaliyetlerinde, iş programında, uygulama yöntemlerinde, kullanılan ekipman veya kimyasal maddelerde, saha koşullarında, sorumluluklarda ya da çevresel risk ve etkilerde değişiklik meydana gelmesi hâlinde ve her durumda en az altı ayda bir gözden geçirilecek ve gerektiğinde güncellenecektir. Planın gözden geçirilmesini veya güncellenmesini gerektirebilecek başlıca durumlar aşağıda belirtilmiştir:

- Proje faaliyetlerinin, imalatların veya çalışma yöntemlerinin değişmesi,
- Yeni bir faaliyet, ekipman, malzeme veya kimyasal maddenin projeye dâhil edilmesi,
- Çalışma alanlarının, kimyasal madde depolama alanlarının veya geçici atık depolama alanlarının değişmesi,
- Yeni bir çevresel riskin veya kirlilik kaynağının ortaya çıkması,
- İlgili ulusal mevzuatta değişiklik yapılması,
- Sözleşme hükümlerinde veya proje dokümanlarında değişiklik meydana gelmesi,
- Y-ÇSYP veya ilgili diğer yönetim planlarının güncellenmesi,
- Önemli bir çevresel olay, dökülme, sızıntı, yangın veya kontrolsüz yayılım meydana gelmesi,

- Tekrarlayan çevresel uygunsuzluk veya şikâyet oluşması,
- İzleme, denetim, ölçüm veya analiz sonuçlarının mevcut önlemlerin yetersiz olduğunu göstermesi,
- Yapı Denetim Heyeti veya İdare tarafından güncelleme talep edilmesi ya da İdare aracılığıyla proje düzeyinde güncelleme ihtiyacının bildirilmesi.

Planın gözden geçirilmesi sırasında asgari olarak aşağıdaki hususlar değerlendirilecektir:

- Plan hükümlerinin sahadaki uygulanabilirliği ve etkinliği,
- Kirlilik önleme ve etki azaltma önlemlerinin yeterliliği,
- İzleme programının ve izleme sıklıklarının uygunluğu,
- Kullanılan kimyasal maddeler ve kimyasal madde envanterindeki değişiklikler,
- Dökülme kitleri, ikincil muhafaza sistemleri ve diğer müdahale ekipmanlarının yeterliliği,
- Çevresel olaylar, şikâyetler ve uygunsuzluklardan edinilen deneyimler,
- Düzeltici ve önleyici faaliyetlerin etkinliği,
- Görev, sorumluluk ve raporlama düzenindeki değişiklikler,
- Yapı Denetim Heyetinin tespit, görüş ve önerileri.

Planın gözden geçirilmesi ve gerekli revizyonların hazırlanması Yüklenici Çevre Uzmanı tarafından gerçekleştirilecektir. Hazırlanan revizyon, Yüklenici Proje Müdürü tarafından kontrol edilecek ve uygulanmadan önce sözleşme ile proje dokümanlarında öngörülen kontrol ve onay süreçleri doğrultusunda Yapı Denetim Heyeti ile ilgili tarafların inceleme ve onayına sunulacaktır.

Güncellenen Plan onaylanmadan revizyona konu faaliyet veya yöntem uygulanmayacaktır. Onaylanan güncel Planın ilgili çalışanlara, varsa alt yüklenicilere, tedarikçilere ve nakliye firmalarına duyurulması sağlanacaktır.

Yapılan değişikliklerin çalışanların görevlerini, çalışma yöntemlerini veya uygulanacak çevresel önlemleri etkilemesi hâlinde gerekli bilgilendirme ve yenileme eğitimleri gerçekleştirilecektir. Güncel olmayan nüshaların saha kullanımına son verilecek ve Planın güncel nüshası proje sahasında erişilebilir durumda bulundurulacaktır.

TÜRKİYE
KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ
PROJESİ-2 (KABEV-2)
(EEPB2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08)

YÜKLENİCİ
Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.

T.C. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI
ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARI
YENİLEME/TADİLAT İŞİ

EK-3 TOPLUM SAĞLIĞI, GÜVENLİĞİ VE
TRAFİK YÖNETİMİ PLANI

TEMMUZ 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	2
TABLolar.....	3
1. AMAÇ VE KAPSAM.....	4
2. PROJE VE SAHA BİLGİLERİ	5
2.1. Proje Bilgileri.....	5
2.2. Proje Sahası, Çalışmalar ve Saha Kullanım Esasları	5
3. GÖREV VE SORUMLULUKLAR	6
4. YASAL VE PROJE GEREKLİLİKLERİ	7
5. TOPLUM SAĞLIĞI, GÜVENLİĞİ VE TRAFİK YÖNETİM RİSKLERİNİN YÖNETİMİ.....	8
6. TRAFİK YÖNETİMİ VE ULAŞIM DÜZENİ	10
7. ACİL DURUM, KAZA VE OLAY YÖNETİMİ	11
8. PAYDAŞ BİLGİLENDİRMESİ VE ŞİKAYET MEKANİZMASI	13
8.1. Şikayetlerin Alınması ve Değerlendirilmesi	13
9. İZLEME, DENETİM VE RAPORLAMA	14
9.1. İzleme Faaliyetleri.....	14
9.2. Uygunsuzlukların Yönetimi	15
9.3. Kayıt Tutma ve Raporlama	16
10.EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME	16
10.1. İşe Giriş Eğitimleri	16
10.2. Göreve Özel Eğitimler	17
10.3. Yenileme Eğitimleri	17
10.4. Kurum Personeli ve Ziyaretçilerin Bilgilendirilmesi	18
10.5. Eğitim Kaynakları	18
11.PLANIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE GÜNCELLENMESİ.....	18

TABLÖLER

Tablo 1. Proje Bilgileri	5
Tablo 2. Görev ve Sorumluluklar	6
Tablo 3. Yasal ve Temel Gereklilikler.....	7
Tablo 4. Risklerin Yönetimi	8
Tablo 5. Trafik Yönetimi.....	10
Tablo 6. Trafik Yönetimi.....	12
Tablo 7. İzleme Faaliyetleri.....	14
Tablo 8. Kayıt Tutma ve Raporlama	16
Tablo 9. Görevli Eğitimleri.....	17

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planı, Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi-2 kapsamında gerçekleştirilecek olan **Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İşi** için hazırlanmıştır.

Proje faaliyetleri, Sakarya ili 15 Temmuz Camili Mahallesi, Adapazarı ilçesinde bulunan **T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü** içerisinde gerçekleştirilecektir. Kampüsün proje süresince kamu hizmetlerine devam edecek olması nedeniyle bina kullanıcılarının, ziyaretçilerin, yayaların, sürücülerin ve diğer üçüncü tarafların sağlık ve güvenliğinin korunması önem taşımaktadır.

Bu Planın amacı; proje faaliyetlerinden kaynaklanabilecek toplum sağlığı, güvenliği ve trafik risklerini belirlemek, bu riskleri mümkün olduğunca önlemek ve önlenemeyen etkileri kabul edilebilir seviyeye indirmek için uygulanacak tedbirleri açıklamaktır.

Plan kapsamında;

- Kampüs kullanıcılarının ve ziyaretçilerin çalışma alanlarından korunması,
- Yetkisiz kişilerin çalışma alanlarına girişinin engellenmesi,
- Araç ve yaya hareketlerinin güvenli şekilde düzenlenmesi,
- Malzeme, ekipman ve atık taşıma faaliyetlerinin kontrollü yürütülmesi,
- Yükleme ve boşaltma çalışmalarının güvenli şekilde gerçekleştirilmesi,
- İş makineleri ve ağır araç hareketlerinin kontrol edilmesi,
- Çalışma alanlarının bariyer, güvenlik şeridi ve uyarı levhalarıyla sınırlandırılması,
- Kampüs içindeki kamu hizmetlerinin ve acil durum ulaşımının kesintiye uğratılmaması,
- Toz, gürültü, düşen malzeme ve benzeri üçüncü taraf risklerinin azaltılması,
- Proje kaynaklı şikayetlerin kayıt altına alınması ve değerlendirilmesi,
- Kaza, olay ve ramak kala durumlarının raporlanması,
- İzleme, denetim, eğitim ve kayıt tutma çalışmalarının yürütülmesi ele alınmaktadır.

Bu Plan, projenin **210 günlük uygulama süresi** boyunca Yüklenici, alt yükleniciler, tedarikçiler, sürücüler ve proje faaliyetlerinde görev alan diğer taraflar için geçerlidir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin ayrıntılı uygulamalar Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı kapsamında yönetilecektir. Bu Planda ise proje faaliyetlerinin kampüs kullanıcıları, ziyaretçiler, yayalar ve diğer üçüncü taraflar üzerindeki etkileri ile trafik güvenliği konuları ele alınacaktır.

Plan, proje süresince uygulanacak canlı bir doküman olup saha koşullarında, proje faaliyetlerinde, ulaşım düzeninde veya risklerde değişiklik olması halinde Çevre Mühendisi ve ilgili proje yetkilileri tarafından gözden geçirilecek ve gerekli durumlarda güncellenecektir.

2. YÖNETİM POLİTİKASI, LİDERLİK VE TAAHHÜT

Yüklenici üst yönetimi; toplum sağlığı, güvenliği ve trafik risklerinin önlenmesini proje yönetiminin ayrılmaz bir parçası olarak kabul eder. Bu Planın uygulanması için gerekli insan kaynağı, ekipman, işaretleme, bariyer, eğitim ve mali kaynaklar sağlanacak; alt yüklenicilerin ve tedarikçilerin Plan hükümlerine uyması temin edilecek; toplum veya üçüncü taraflar açısından doğrudan ve önemli risk oluşturan faaliyetler gerekli önlemler alınana kadar durdurulacaktır.

3. PROJE VE SAHA BİLGİLERİ

2.1. Proje Bilgileri

Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi-2 kapsamında gerçekleştirilecek çalışmaya ilişkin temel bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Tablo 16. Proje Bilgileri

Bilgi	Açıklama
Proje	Türkiye İkinci Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi-2 (KABEV-2)
Kredi No	IBRD-9688-TR
İşin Adı	Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İşİ
Sözleşme No	EEPB2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08
İşveren	T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
Yüklenici	Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.
Proje Yeri	T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü
Adres	15 Temmuz Camili Mahallesi, Adapazarı/Sakarya
Proje Süresi	210 Gün

Proje, merkezi kamu binalarında enerji tüketiminin azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması ve kamu binalarının enerji performansının iyileştirilmesi amacıyla yürütülmektedir. Projenin uygulama süresi **210 gün** olup çalışmalar, kampüsteki kamu hizmetlerinin devam ettiği koşullarda gerçekleştirilecektir.

2.2. Proje Sahası, Çalışmalar ve Saha Kullanım Esasları

Proje sahası, Sakarya ili Adapazarı ilçesi 15 Temmuz Camili Mahallesi'nde bulunan T.C. Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsüdür. Kampüs, farklı kamu kurumlarının faaliyet gösterdiği toplam 26 bloktan oluşmakta ve kamu personeli, ziyaretçiler, hizmet sağlayıcılar ile diğer kullanıcılar dahil olmak üzere günlük yaklaşık 1.700 kişi tarafından kullanılmaktadır. Proje süresince kamu hizmetleri devam edeceğinden çalışmalar, bina kullanıcılarının ve diğer üçüncü tarafların sağlık ve güvenliği gözetilerek yürütülecektir.

Proje kapsamında;

- Traverten kaplı yüzeyler hariç dış cephe duvarlarına 10 cm kalınlığında taş yünü ısı yalıtımı uygulanması,
- Mevcut aydınlatma armatürlerinin enerji verimli LED armatürlerle değiştirilmesi,
- Toplam 467 kWp kapasiteli çatı güneş enerjisi santrali kurulması,
- Bina otomasyonu ve enerji izleme sistemi kurulması faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Bu çalışmalar sırasında şantiye ve geçici çalışma alanlarının oluşturulması, iskele kurulması ve sökülmesi, çatı ve dış cephe çalışmaları, malzeme ve ekipman sevkiyatı, yükleme-boşaltma işlemleri, kaldırma ekipmanlarının kullanılması, elektrik ve mekanik tesisat çalışmaları, söküm-montaj faaliyetleri ve atıkların geçici depolama alanlarına taşınması gibi yardımcı faaliyetler de yürütülecektir.

Kampüsün aktif olarak kullanılmaya devam etmesi nedeniyle çalışma alanları, kamu personeli ve ziyaretçilerin kullandığı alanlardan fiziksel bariyerler, güvenlik şeritleri ve uyarı levhalarıyla ayrılacaktır. Yetkisiz kişilerin çalışma alanlarına girişi engellenecek; bina girişleri, yaya yolları, araç güzergahları, engelli erişim yolları ve acil durum çıkışları güvenli ve erişilebilir durumda tutulacaktır.

Geçici yol kapatma veya güzergah değişikliği gerektiğinde ilgili kurum yetkilileri önceden bilgilendirilecek ve alternatif geçiş yolları açıkça işaretlenecektir. Malzeme sevkiyatı ile yükleme ve

boşaltma faaliyetleri mümkün olduğunca yoğun yaya ve araç trafiğinin bulunmadığı saatlerde gerçekleştirilecektir.

Ambulans, itfaiye ve diğer acil durum araçlarının kullanacağı güzergahlar hiçbir aşamada araç, malzeme, atık veya ekipmanla kapatılmayacaktır. Çalışma alanları gün sonunda kontrol edilerek açıkta malzeme, sabitlenmemiş ekipman veya geçiş güvenliğini etkileyebilecek unsurlar bırakılmayacaktır.

3. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Bu Planın uygulanmasında görev alan tarafların sorumlulukları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir. Sözleşme uyarınca saha denetimi, gözetim ve kontrol görevleri İdare adına Yapı Denetim Heyeti tarafından yürütülecek; Yüklenici ise Planın hazırlanması, uygulanması, iç izlenmesi, kayıtların tutulması ve raporlanmasından sorumlu olacaktır. Proje düzeyindeki çevresel ve sosyal koordinasyon ile Dünya Bankası raporlama süreçleri İdare/PUB tarafından yürütülecektir.

Tablo 217.Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Görev ve Sorumluluklar
İdare (ÇŞİDB / YİGM) / PUB	Proje düzeyindeki çevresel ve sosyal koordinasyonu yürütmek; önemli toplum sağlığı, güvenliği, trafik ve erişim olaylarını değerlendirmek; gerekli proje düzeyindeki bildirim ve raporlamaları sağlamak; ihtiyaç hâlinde ilave önlem veya plan güncellemesi talep etmek.
Yapı Denetim Heyeti	Planın ve ilgili toplum sağlığı, güvenliği ve trafik önlemlerinin saha uygulamasını İdare adına kontrol etmek, izlemek ve denetlemek; araç-yaya düzeni, erişim, bariyer, işaretleme, güvenlik personeli, sevkiyat ve şikâyet uygulamalarını kontrol etmek; kaza, olay, ramak kala ve uygunsuzluk kayıtlarını incelemek; gerekli düzeltici faaliyetleri Yükleniciye bildirmek ve kapanışını takip etmek; Planı ve güncellemelerini kontrol ve onay süreçleri kapsamında incelemek.
Yüklenici / Proje Müdürü	Planın 210 günlük proje süresince uygulanmasını sağlamak; gerekli personel, ekipman ve mali kaynakları temin etmek; alt yüklenicilerin plana uyumunu sağlamak, ilgili kamu kurumları ve kampüs yönetimiyle koordinasyonu yürütmek.
Şantiye Şefi	Günlük çalışmaların bu Plana uygun yürütülmesini sağlamak; çalışma alanlarını, araç ve yaya güzergahlarını düzenlemek; malzeme sevkiyatı, yükleme-boşaltma ve iş makinesi hareketlerini çalışma programıyla uyumlu şekilde planlamak.
Çevre Mühendisi	Planın uygulanmasını takip etmek; saha kontrollerini gerçekleştirmek, çevresel ve toplumsal etkiler ile trafik kaynaklı uygunsuzlukları kayıt altına almak; şikâyet, olay ve izleme kayıtlarını tutmak; gerekli eğitim ve bilgilendirmeleri düzenlemek, ihtiyaç halinde Planın güncellenmesini sağlamak.
İş Güvenliği Uzmanı	Toplum sağlığı, güvenliği ve trafikle ilişkili riskleri değerlendirmek; bariyer, işaretleme, güvenli geçiş ve çalışma alanı tedbirlerini kontrol etmek; kaza, olay ve ramak kala durumlarının incelenmesine katılmak; gerekli düzeltici ve önleyici faaliyetleri belirlemek ve takip etmek.
Sürücüler ve iş makinesi operatörleri	Geçerli sürücü belgesi, operatörlük belgesi ve gerekli mesleki yeterliliklere sahip olmak; belirlenen güzergâh ve hız sınırlarına uymak; araçların günlük kontrollerini yapmak; emniyet kemeri kullanmak ve yolcuların kullanmasını sağlamak; sürüş sırasında mobil iletişim cihazı kullanmamak; yorgunluk, alkol, uyuşturucu veya dikkat azaltıcı madde etkisi altında araç kullanmamak; yönlendirme personelinin talimatlarına uymak; kaza, arıza ve tehlikeli durumları derhâl bildirmek.
Güvenlik ve trafik yönlendirme personeli	Yetkisiz kişilerin çalışma alanlarına girişini engellemek; araç ve yaya hareketlerini güvenli şekilde yönlendirmek; yükleme-boşaltma ve geri manevra faaliyetlerinde gerekli alan kontrolünü sağlamak; acil durum güzergâhlarının açık tutulmasını kontrol etmek; görevlerini orantılılık, saygı ve insan haklarına uygunluk ilkeleri çerçevesinde yürütmek; ayrımcı, tehditkâr veya aşırı güç içeren davranışlardan kaçınmak ve meydana gelen olayları derhâl amirine bildirmek.
Alt yükleniciler ve çalışanlar	Plan kapsamında verilen eğitim ve talimatlara uymak; çalışma alanlarını güvenli durumda tutmak, kamu personeli ve ziyaretçilerin güvenliğini tehlikeye düşürecek davranışlardan kaçınmak; tespit edilen tehlike, uygunsuzluk, olay ve şikâyetleri amirlerine bildirmek.

Sakarya Valiliği Kampüs Yönetimi	Kampüsün günlük işleyişi, bina kullanıcıları, ziyaretçi hareketleri, otopark ve erişim düzeni hakkında Yüklenici ve Yapı Denetim Heyetiyle koordinasyon sağlamak; planlanan sevkیات, geçici kapanma ve güzergâh değişikliklerinin kullanıcılara duyurulmasına destek olmak; acil durum ve engelli erişim güzergâhlarının açık tutulmasını sağlamak.
--	---

Yüklenici, alt yüklenicilerin ve proje kapsamında görevlendirilen tüm personelin bu Plan hükümlerine uymasını sağlamakla yükümlüdür. Görevli personel değişiklikleri güncel tutulacak; sorumlu kişilerin adı, iletişim bilgileri ve görevleri saha organizasyon listesinde gösterilecektir.

4. YASAL VE PROJE GEREKLİLİKLERİ

Bu Planın uygulanmasında yürürlükteki ulusal mevzuat, Dünya Bankası çevresel ve sosyal standartları ile KABEV-2 kapsamında hazırlanan proje dokümanları esas alınacaktır. Mevzuat veya proje gerekliliklerinde değişiklik olması halinde Plan güncel hükümlere göre gözden geçirilecektir.

Tablo 3. Yasal ve Temel Gereklilikler

Düzenleme / Doküman	Plan Kapsamındaki Temel Gereklilik
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	Proje faaliyetlerinden etkilenebilecek çalışanların ve üçüncü tarafların sağlık ve güvenliğinin korunması, risklerin önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması
2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliği	Proje araçlarının trafik kurallarına, hız sınırlarına, sürücü ve araç yeterlilik şartlarına uygun kullanılması
Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	Çalışma alanlarının düzenlenmesi, güvenli geçiş yollarının oluşturulması, yetkisiz girişlerin önlenmesi ve yapı faaliyetlerinden kaynaklanan risklerin kontrol edilmesi
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	Acil durum erişim yollarının açık tutulması, müdahale ve tahliye düzeninin korunması
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	Çalışma alanlarında uygun uyarı, yasaklama, yönlendirme ve acil durum işaretlerinin kullanılması
Dünya Bankası ÇSS-4: Toplum Sağlığı ve Güvenliği	Proje faaliyetlerinin toplum üzerindeki sağlık, güvenlik, trafik ve yol güvenliği risklerinin belirlenmesi, önlenmesi, izlenmesi ve yönetilmesi
Dünya Bankası Grubu Genel Çevre, Sağlık ve Güvenlik Kılavuzları	Trafik güvenliği, toplumun tehlikeli çalışma alanlarından korunması, acil durum hazırlığı ve üçüncü taraf risklerinin azaltılması
KABEV-2 Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi	Projeye özgü çevresel ve sosyal planların hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve kayıt altına alınması
Sakarya Valiliği Resmi Daireler Kampüsü ÇSYP	Toplum Sağlığı, Güvenliği ve Trafik Yönetim Planının inşaat faaliyetleri başlamadan önce hazırlanarak Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve onayına sunulması ve onay sonrasında uygulanması
Yüklenici Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı	Bu Plandaki önlemlerin yüklenicinin genel çevresel ve sosyal yönetim sistemiyle uyumlu şekilde uygulanması
Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı	Çalışan güvenliğine ilişkin ayrıntılı önlemlerin uygulanması ve üçüncü taraf güvenliğini etkileyebilecek İSG risklerinin bu Planla birlikte yönetilmesi
Atık Yönetim Planı ve Kirlilik Önleme Planı	Atık taşıma, geçici depolama, toz, gürültü, dökülme ve benzeri toplum sağlığını etkileyebilecek hususların ilgili planlar kapsamında yönetilmesi
Proje Şikayet Mekanizması	Bina kullanıcıları, ziyaretçiler ve diğer paydaşlardan gelen sağlık, güvenlik ve trafik şikayetlerinin kayıt altına alınması ve sonuçlandırılması

Dünya Bankası ÇSS-4 kapsamında proje kaynaklı araç hareketlerinin, yaya ve araç etkileşiminin, trafik yoğunluğunun ve yol güvenliği risklerinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle malzeme sevkıyatları, ağır araç girişleri, yükleme-boşaltma işlemleri ve kampüs içerisindeki araç hareketleri önceden planlanacak ve uygulama boyunca izlenecektir.

Bu Plan, sahadaki inşaat faaliyetleri başlamadan önce Yapı Denetim Heyetinin kontrol ve onayına sunulacak; onay alınmadan Plan kapsamındaki uygulamalara başlanmayacaktır. Planın uygulanmasından Yüklenici, saha uygulamalarının kontrolü ve izlenmesinden Yapı Denetim Heyeti sorumludur.

Bu bölümde belirtilen mevzuat ve dokümanlar birbirinin yerine geçmemekte; ulusal mevzuat ile Dünya Bankası gereklilikleri birlikte uygulanmaktadır. Gereklilikler arasında farklılık bulunması halinde toplum sağlığı ve güvenliği açısından daha koruyucu olan hüküm esas alınacaktır.

5. TOPLUM SAĞLIĞI, GÜVENLİĞİ VE TRAFİK YÖNETİM RİSKLERİNİN YÖNETİMİ

Proje faaliyetleri, kamu hizmetlerinin devam ettiği ve günlük kullanıcı yoğunluğunun bulunduğu aktif bir kampüs içerisinde gerçekleştirilecektir. Bu nedenle çalışma alanları ile bina kullanıcılarının bulunduğu alanların birbirinden ayrılması; yaya ve araç hareketlerinin güvenli şekilde sürdürülmesi temel uygulama esasını oluşturacaktır.

Çalışmalara başlamadan önce Şantiye Şefi, İş Güvenliği Uzmanı ve Çevre Mühendisi tarafından faaliyet alanı değerlendirilecek; çalışma bölgesi, geçici yaya güzergahları, araç giriş-çıkış noktaları, malzeme indirme alanları ve gerekli güvenlik tedbirleri belirlenecektir. Uygulanacak temel kontrol önlemleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4. Risklerin Yönetimi

Risk / Faaliyet	Uygulanacak Kontrol Önlemleri
Çalışma alanlarına yetkisiz giriş	Çalışma alanları sağlam bariyerler, güvenlik şeritleri ve uygun uyarı levhalarıyla sınırlandırılacaktır. Çatı, iskele, malzeme depolama ve benzeri yüksek riskli alanlara girişler kontrollü olacak; gerekli alanlarda kilitli kapı veya güvenlik personeli kullanılacaktır. Sahada çalışma izni bulunmayan üçüncü kişilerin ve 18 yaşından küçüklerin çalışma alanlarına girişine izin verilmeyecektir.
Kamu personeli ve ziyaretçilerin çalışma alanlarına yaklaşması	Bina kullanıcıları ile çalışma alanları arasında güvenli mesafe bırakılacaktır. Çalışmanın bina girişlerine veya ortak kullanım alanlarına yakın yürütülmesi halinde ilave bariyer, yönlendirme levhası ve gerektiğinde görevli personel bulundurulacaktır. İlgili kurum personeli yapılacak çalışma ve olası kısıtlamalar konusunda önceden bilgilendirilecektir.
Yaya yollarının kapanması veya daralması	Mevcut yaya güzergahları mümkün olduğunca açık tutulacaktır. Geçici güzergah değişikliği yapılması halinde güvenli, engelsiz, yeterli genişlikte ve görünür şekilde işaretlenmiş alternatif geçiş yolu oluşturulacaktır. Geçici yollar üzerinde malzeme, kablo, atık veya takılma ve düşmeye neden olabilecek unsurlar bulundurulmayacaktır.
Engelli bireylerin erişiminin kısıtlanması	Rampa, engelli girişi ve erişilebilir yaya güzergahları kapatılmayacaktır. Zorunlu bir değişiklik olması halinde erişilebilir alternatif güzergah oluşturulacak ve yönlendirme işaretleri herkes tarafından görülebilecek şekilde yerleştirilecektir. Tüm trafik ve yaya yönlendirmelerinde engelli bireylerin ihtiyaçları dikkate alınacaktır.
İskele, dış cephe ve çatı çalışmalarından malzeme düşmesi	İskele ve çatı çalışma alanlarının altı güvenlik bariyerleriyle kapatılacak ve üçüncü kişilerin bu alanlardan geçişine izin verilmeyecektir. İskelelerde uygun koruma sistemleri ve gerekli durumlarda koruyucu ağ kullanılacaktır. Malzeme ve ekipmanlar düşmeye karşı sabitlenecek; bina girişleri üzerinde çalışma yapılması halinde giriş geçici olarak kapatılacak veya korunaklı geçiş alanı oluşturulacaktır.
Araç ve yayaların aynı güzergahı kullanması	Araç ve yaya yolları mümkün olduğunca fiziksel olarak ayrılacaktır. Kesişme noktalarında uyarı işaretleri, güvenli yaya geçişleri ve gerekli durumlarda trafik yönlendirme personeli bulundurulacaktır. Kampüs içerisindeki araçlar yalnızca belirlenen güzergahları kullanacak ve yerleşke genelinde belirlenen 10 km/sa azami hız sınırına uyacaktır.

Proje araçlarının kampüse giriş ve çıkışı	Proje araçlarının kullanacağı giriş-çıkış noktaları önceden belirlenecektir. Saha girişlerinde uygun uyarı ve yönlendirme levhaları kullanılacak; araçların kontrolsüz şekilde kampüs trafiğine katılması engellenecektir. Yoğun araç veya yaya hareketinin bulunduğu zamanlarda giriş ve çıkışlar yönlendirme personeli kontrolünde gerçekleştirilecektir.
Malzeme sevkiyatı	Sevkiyatlar önceden planlanacak ve ilgili saha yetkililerine bildirilecektir. Büyük hacimli malzeme ve ekipman sevkiyatları mümkün olduğunca kampüsün yoğun giriş-çıkış saatleri dışında gerçekleştirilecektir. Araçların kullanacağı güzergah, bekleme ve boşaltma alanları sevkiyattan önce belirlenecektir.
Yükleme, boşaltma ve geri manevra işlemleri	Yükleme ve boşaltma alanları yayaların kullandığı alanlardan ayrılacaktır. Geri manevra işlemleri eğitilmiş yönlendirme personeli gözetiminde gerçekleştirilecek; sürücünün görüş alanının yetersiz olduğu durumlarda tek başına manevra yapılmayacaktır. Araçların sesli ve ışıklı geri manevra ikazları çalışır durumda olacaktır.
Araç veya iş makinesi arızaları	Projede kullanılacak araç ve iş makinelerinin bakım ve kontrolleri düzenli olarak yapılacaktır. Fren, aydınlatma, lastik, korna, kamera ve geri manevra ikaz sistemlerinde eksiklik bulunan araçların kullanılmasına izin verilmeyecektir. Arıza yapan araçlar trafik ve yaya geçişini engellemeyecek güvenli bir alana alınacaktır.
Acil durum güzergahlarının engellenmesi	Ambulans, itfaiye ve diğer acil müdahale araçlarının kullanacağı yollar sürekli açık tutulacaktır. Acil çıkış kapıları, toplanma alanları ve yangın ekipmanlarına erişim noktaları araç, malzeme, iskele veya atıkla kapatılmayacaktır. Geçici yol kapatılması gerektiğinde alternatif acil erişim düzeni oluşturulacaktır.
Malzeme ve atıkların geçiş alanlarına bırakılması	Malzeme ve atıklar yalnızca belirlenen alanlarda depolanacaktır. Stok alanları devrilme, dağılma ve yetkisiz erişim riskine karşı güvenli şekilde düzenlenecektir. Gün sonunda çalışma ve geçiş alanlarında kalan malzeme, ambalaj, kablo ve atıklar kaldırılacaktır.
Toz, gürültü ve çevresel rahatsızlık	Toz ve gürültü oluşturabilecek çalışmalar, kampüs kullanım durumu dikkate alınarak planlanacaktır. Gerekliğinde çalışma alanları kapatılacak, toz bastırma uygulanacak ve çalışma saatleri düzenlenecektir. Ayrıntılı önlemler Kirlilik Önleme Planı kapsamında uygulanacaktır.
Yetersiz görüş ve olumsuz hava koşulları	Araç ve yaya güzergâhlarının aydınlatması yeterli seviyede tutulacaktır. Proje sahası, çalışma alanları, yaya geçişleri ve erişim noktaları gece boyunca toplum güvenliğini ve yetkisiz girişlerin önlenmesini sağlayacak şekilde aydınlatılacaktır. Sis, şiddetli yağış, kuvvetli rüzgâr veya buzlanma gibi güvenli çalışmayı ve ulaşımı etkileyen durumlarda faaliyetler yeniden değerlendirilecek; gerekli görülmesi hâlinde sevkiyat, yüksekte çalışma veya kaldırma işlemleri durdurulacaktır.
Kaza, tehlikeli durum veya ramak kala olayları	Toplum sağlığı, güvenliği veya trafikle ilişkili tüm olaylar derhal Şantiye Şefi, İş Güvenliği Uzmanı ve Çevre Mühendisine bildirilecektir. Olay yeri güvenli hale getirilecek, gerekli müdahale yapılacak ve tekrarını önleyecek düzeltici faaliyetler belirlenecektir.
Pandemi ve diğer bulaşıcı hastalıklar	Sağlık Bakanlığı ile ilgili ulusal ve uluslararası otoriteler tarafından yayımlanan güncel rehber ve tedbirlere uyulacaktır. Çalışanlar ve toplum için hijyen, temizlik, havalandırma, bilgilendirme ve gerekli kişisel korunma önlemleri uygulanacak; hastalık belirtisi gösteren çalışanların çalışma alanına girişi kontrol edilecek ve gerekli yönlendirmeler yapılacaktır.

Sakarya Valiliği ÇSYP'sinde çalışma alanlarının güvenli bariyerlerle ayrılması, uyarı levhalarının kullanılması, izinsiz girişlerin önlenmesi ve gerektiğinde bina kullanıcılarının riskler konusunda bilgilendirilmesi öngörülmektedir.

ÇSYP ayrıca yüklenicinin saha trafiğini uygun güzergah planlamasıyla yönetmesini, araç-yaya kesişimlerinde güvenli geçişler oluşturmasını, yoğun saatlerde büyük sevkiyatlardan kaçınmasını ve gerektiğinde eğitilmiş personelle aktif trafik yönlendirmesi yapmasını istemektedir.

Bu önlemler bütün faaliyetlerde uygulanacak; işin türü veya saha koşulları nedeniyle ilave risk ortaya çıkması halinde faaliyete başlanmadan önce ek kontrol tedbirleri belirlenecektir.

6. TRAFİK YÖNETİMİ VE ULAŞIM DÜZENİ

Proje kapsamında gerçekleştirilecek malzeme sevkiyatları, yükleme-boşaltma faaliyetleri, iş makinesi hareketleri ve personel ulaşımı; kampüste devam eden kamu hizmetleri ile yaya ve araç trafiğini mümkün olan en az düzeyde etkileyecek şekilde planlanacaktır.

Yüklenici, çalışmalar başlamadan önce kampüs içerisindeki mevcut araç ve yaya hareketlerini inceleyerek kullanılacak giriş-çıkış noktalarını, araç güzergahlarını, malzeme indirme alanlarını, geçici bekleme noktalarını ve yaya geçişlerini gösteren bir Saha Trafik ve Güzergah Planı hazırlayacaktır. Bu plan saha koşullarında veya çalışma alanlarında değişiklik olması halinde güncellenecektir.

Sakarya Valiliği ÇSYP'sinde; inşaat trafiğinin uygun güzergahlarla düzenlenmesi, araç-yaya kesişimlerinde güvenli geçişlerin oluşturulması, yoğun trafik saatlerinde büyük sevkiyatlardan kaçınılması ve gerektiğinde eğitilmiş personel tarafından aktif trafik yönlendirmesi yapılması öngörülmektedir. Trafik yönetimi kapsamında aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilecektir:

Tablo 5. Trafik Yönetimi

Uygulama konusu	Uygulama esasları
Araç güzergahlarının belirlenmesi	Proje araçları yalnızca belirlenen kampüs girişlerini ve araç güzergahlarını kullanacaktır. Araçların bina girişlerine, yaya alanlarına ve çalışma ile ilgisi olmayan kampüs bölümlerine girmesine izin verilmeyecektir.
Araç giriş ve çıkışları	Saha giriş-çıkışları kontrol altında tutulacaktır. Sevkiyat araçlarının girişinden önce Şantiye Şefi veya görevlendirilen saha personeline bilgi verilecek ve aracın sahaya alınmasına uygunluk teyit edilecektir.
Hız kontrolü	Proje kapsamında kullanılan tüm araç ve iş makineleri için yerleşke içerisindeki azami hız sınırı 10 km/saattir. Araçlar yaya yoğunluğunun bulunduğu alanlarda, bina girişlerinde, kavşaklarda, yükleme-boşaltma alanlarında ve görüş mesafesinin sınırlı olduğu noktalarda daha düşük hızla ve kontrollü şekilde ilerleyecektir. 10 km/sa hız sınırını gösteren levhalar yerleşke girişlerinde ve araç güzergahlarının gerekli noktalarında görünür şekilde yerleştirilecektir.
Sevkiyat programı	Malzeme ve ekipman sevkiyatları önceden planlanacaktır. Büyük araçların girişleri mümkün olduğunca personelin işe geliş-gidiş, öğle arası ve ziyaretçi yoğunluğunun fazla olduğu saatlerin dışında gerçekleştirilecektir.
Araç bekleme ve park düzeni	Proje araçları yalnızca kendilerine ayrılan alanlarda bekleyecek ve park edecektir. Araçların bina girişleri, yaya yolları, engelli rampaları, yangın yolları, acil çıkışlar ve toplanma alanları önüne park etmesine izin verilmeyecektir.
Yükleme ve boşaltma alanları	Yükleme ve boşaltma işlemleri önceden belirlenen, bariyerlerle çevrilen ve yayaların girişine kapatılan alanlarda yapılacaktır. İşlem süresince gerekli uyarı levhaları kullanılacak ve alan kontrol altında tutulacaktır.
Geri manevra	Geri manevra mümkün olduğunca en aza indirilecektir. Zorunlu geri manevralar, sürücünün görebileceği konumda bulunan eğitilmiş yönlendirme personeli eşliğinde yapılacaktır. Yönlendirme personeli ile göz teması veya iletişim kesildiğinde araç durdurulacaktır.
Araç-yaya kesişimleri	Araç ve yaya yolları mümkün olduğunca birbirinden ayrılacaktır. Kesişim noktalarında yaya geçiş önceliği sağlanacak; uyarı levhası, bariyer, yönlendirme dubası ve gerekli durumlarda görevli personel kullanılacaktır.
Geçici yol veya geçiş değişiklikleri	Araç veya yaya güzergahında yapılacak geçici değişiklikler ilgili kurum yetkililerine önceden bildirilecektir. Alternatif güzergahlar oluşturulmadan mevcut geçiş kapatılmayacaktır.
Engelli erişimi	Tüm güzergah ve geçiş düzenlemelerinde engelli bireylerin ihtiyaçları dikkate alınacaktır. Engelli rampaları ve erişilebilir yollar açık tutulacak; zorunlu değişikliklerde eşdeğer nitelikte alternatif geçiş sağlanacaktır. Sakarya ÇSYP'si de bütün trafik yönlendirmelerinde engelli kişilerin ihtiyaçlarının gözetilmesini istemektedir.
Acil durum erişimi	İtfaiye, ambulans ve diğer acil müdahale araçlarının güzergahları sürekli açık tutulacaktır. Acil erişim yolunu etkileyen bir çalışma yapılacaksa faaliyete başlamadan önce alternatif erişim düzeni oluşturulacaktır.

Trafik işaretleri ve bariyerler	Giriş-çıkış, hız sınırı, yaya geçişi, park yasağı, çalışma alanı ve yön değişikliklerini gösteren işaretler uygun noktalara yerleştirilecektir. İşaretler temiz, görünür ve gece koşullarında fark edilebilir durumda tutulacaktır.
Araçların temizliği	Proje araçlarının kampüs yollarına çamur, toz veya malzeme taşınması önlenecektir. Yollarda kirlenme oluşması halinde alan gecikmeden temizlenecektir. Araç ve iş makineleri, yüzey sularını kirletme riski bulunan alanlarda yıkanmayacaktır.
Sürücü yeterliliği ve dinlenme durumu	Araç sürücüleri ve iş makinesi operatörleri, kullanılan araç veya ekipman sınıfına uygun geçerli sürücü/operatör belgesi ve gerekli mesleki yeterliliklere sahip olacaktır. Yorgun, uykusuz, alkol, uyuşturucu veya dikkat azaltıcı madde etkisi altında araç kullanılmasına izin verilmeyecek; çalışma ve dinlenme süreleri güvenli sürüşü sağlayacak şekilde düzenlenecektir.
Emniyet kemeri ve dikkat dağıtıcı unsurlar	Araçta bulunan tüm sürücü ve yolcular emniyet kemeri kullanacaktır. Sürüş sırasında cep telefonu, mobil iletişim cihazı veya sürücünün dikkatini dağıtacak başka bir cihaz kullanılmayacaktır. İletişim kurulmasının zorunlu olduğu durumlarda araç güvenli bir alanda durdurulacaktır.

Araç güzergahları üzerinde kontrolsüz malzeme depolanmayacak; yol genişliğini ve sürücü görüşünü azaltacak ekipman, atık veya araç bırakılmayacaktır. Güzergahlardaki levha, bariyer ve aydınlatmalar günlük saha kontrollerinde incelenecek, hasarlı veya eksik olanlar derhal yenilenecektir.

Projede kullanılan araçların trafik tescili, zorunlu sigortası, muayenesi ve diğer yasal belgeleri geçerli olacaktır. Araçları yalnızca uygun sürücü belgesine sahip kişiler; iş makinelerini ise ilgili operatörlük belgesine sahip personel kullanacaktır. Alkollü, uyuşturucu veya dikkat ve tepki yeteneğini etkileyen maddelerin tesiri altında araç kullanılması kesinlikle yasaktır.

Sürücüler ve operatörler, göreve başlamadan önce saha trafik kuralları, belirlenen güzergahlar, yaya önceliği, hız kuralları, geri manevra uygulaması ve kaza bildirim süreci hakkında bilgilendirilecektir. Alt yüklenici ve tedarikçi araçları da aynı kurallara tabi olacaktır.

Saha Trafik ve Güzergah Planında asgari olarak aşağıdaki hususlar gösterilecektir:

- Kampüs ve şantiye giriş-çıkış noktaları,
- Proje araçlarının kullanacağı güzergahlar,
- Yaya yolları ve güvenli yaya geçişleri,
- Engelli erişim güzergahları,
- Malzeme yükleme ve boşaltma alanları,
- Araç bekleme ve park alanları,
- Geçici depolama alanları,
- Acil durum araçlarının ulaşım yolları,
- Acil çıkış ve toplanma alanları,
- Trafik levhaları ile yönlendirme personelinin bulunacağı noktalar.

7. ACİL DURUM, KAZA VE OLAY YÖNETİMİ

Proje faaliyetleri sırasında meydana gelebilecek acil durumların bina kullanıcıları, ziyaretçiler, yayalar ve diğer üçüncü taraflar üzerindeki etkilerini önlemek amacıyla gerekli hazırlık ve müdahale düzenlemeleri oluşturulacaktır.

Bu bölüm, Yüklenici İş Sağlığı ve Güvenliği Planı ile kampüsün mevcut acil durum düzenlemeleriyle birlikte uygulanacaktır. Proje faaliyetleri nedeniyle kampüsün acil çıkışları, toplanma alanları, yangın ekipmanları ve acil müdahale araçlarının ulaşım güzergahları engellenmeyecektir.

Acil durum ve olay yönetimi kapsamında aşağıdaki süreç uygulanacaktır:

Tablo 6. Trafik Yönetimi

Aşama	Uygulama
Faaliyetin durdurulması	Kaza, yangın, dökülme, düşen malzeme, yapısal tehlike, trafik olayı veya üçüncü tarafların güvenliğini etkileyen başka bir durum meydana geldiğinde ilgili çalışma derhal durdurulacaktır.
Alan güvenliğinin sağlanması	Olay alanı bariyer ve güvenlik şeritleriyle çevrilecek; yetkisiz kişilerin alana girişi engellenecek ve devam eden tehlike kontrol altına alınacaktır.
İlk müdahale	Yaralanma olması halinde ilk yardım uygulanacak ve gerektiğinde 112 Acil Çağrı Merkezi aranacaktır. Yangın, trafik kazası veya benzeri olaylarda gerekli acil müdahale ve resmi kurumlarla iletişim sağlanacaktır.
Bildirim	Olayı gören veya öğrenen kişi, durumu derhal Şantiye Şefine bildirecektir. Şantiye Şefi; İş Güvenliği Uzmanı, Çevre Mühendisi, Proje Müdürü ve ilgili kampüs yetkililerini bilgilendirecektir.
Kayıt ve inceleme	Kaza, olay ve ramak kala durumları kayıt altına alınacak; olayın yeri, zamanı, gerçekleşme şekli, etkilenen kişiler, ilk müdahale ve mevcut deliller kaydedilecektir. Gerektiğinde fotoğraf ve diğer destekleyici belgeler rapora eklenecektir.
Düzeltilici faaliyet	Olayın doğrudan ve temel nedenleri değerlendirilecek; tekrarını önlemek amacıyla sorumlusu ve tamamlanma tarihi belirlenmiş düzeltici ve önleyici faaliyetler oluşturulacaktır.
Faaliyete yeniden başlama	Tehlike ortadan kaldırılmadan, gerekli önlemler uygulanmadan ve ilgili saha sorumlularının kontrolü tamamlanmadan çalışmaya yeniden başlanmayacaktır.
Kapanış ve takip	Düzeltilici faaliyetlerin tamamlanması Çevre Mühendisi ve İş Güvenliği Uzmanı tarafından takip edilecek; olay kaydı gerekli kontroller sonrasında kapatılacaktır.

Acil müdahale gerektirebilecek başlıca durumlar şunlardır:

- Proje araçlarının karıştığı trafik kazaları,
- Bina kullanıcısı veya ziyaretçinin yaralanması,
- İskele, çatı veya dış cepheden malzeme düşmesi,
- Yangın, patlama veya elektrik kaynaklı tehlikeler,
- Yakıt, yağ veya kimyasal madde dökülmesi,
- İş makinesi veya kaldırma ekipmanı kaynaklı olaylar,
- Acil çıkış ve ulaşım yollarının engellenmesi,
- Şiddetli yağış, kuvvetli rüzgar, fırtına ve benzeri hava koşulları,
- Çalışma alanına yetkisiz giriş,
- Yaralanmaya neden olmayan ancak zarar verme potansiyeli bulunan ramak kala olayları.

Şiddetli yağış, kuvvetli rüzgar veya benzeri koşulların çatı, iskele, kaldırma ve trafik güvenliğini olumsuz etkilediği durumlarda ilgili faaliyetler durdurulacaktır. Sakarya Valiliği ÇSYP’inde de şiddetli yağış ve acil durumlarda çalışmaların askıya alınması öngörülmektedir.

Çevre, toplum, bina kullanıcıları veya çalışanlar üzerinde önemli olumsuz etkisi bulunan kazalar, ölümler, ciddi yaralanmalar, dökülmeler ve benzeri önemli olaylar Yüklenici tarafından derhâl Yapı Denetim Heyetine ve İdareye bildirilecektir. İdare tarafından Dünya Bankasına yapılacak bildirimler ölümle sonuçlanan olaylarda 24 saat içinde, diğer önemli olaylarda 3 gün içinde gerçekleştirilecek; olayın kök neden analizi, alınan önlemler ve düzeltici eylemleri içeren ayrıntılı inceleme raporu 30 gün içinde hazırlanacaktır.

Tüm kaza, olay ve ramak kala kayıtları proje süresince muhafaza edilecek; tekrar eden olaylar veya önemli riskler tespit edilmesi halinde bu Plan, saha trafik düzeni ve ilgili risk değerlendirmeleri gözden geçirilecektir.

8. PAYDAŞ BİLGİLENDİRMESİ VE ŞİKAYET MEKANİZMASI

Proje faaliyetlerinden etkilenebilecek kampüs yönetimi, kamu personeli, ziyaretçiler, hizmet sağlayıcılar ve diğer kullanıcılar; çalışmaların yeri, zamanı, süresi ve oluşturabileceği geçici erişim kısıtlamaları hakkında önceden bilgilendirilecektir.

Bilgilendirmeler; ilgili kurum yetkilileri aracılığıyla, duyuru panoları, yönlendirme levhaları, saha girişindeki ilanlar ve gerekli durumlarda doğrudan bilgilendirme yöntemleri kullanılarak yapılacaktır. KABEV-2 Paydaş Katılım Planı, proje süresince paydaşlarla erken, düzenli ve açık iletişim kurulmasını öngörmektedir.

Paydaşlara asgari olarak aşağıdaki konularda bilgi verilecektir:

- Çalışmanın gerçekleştirileceği bina veya alan,
- Çalışmanın başlangıç ve tahmini tamamlanma zamanı,
- Gürültü, toz veya geçici erişim kısıtlaması oluşturabilecek faaliyetler,
- Kapatılacak veya yönü değiştirilecek yaya ve araç yolları,
- Alternatif bina girişleri ve geçiş güzergahları,
- Büyük araç ve malzeme sevkiyatlarının gerçekleştirileceği zamanlar,
- Acil durumlarda başvurulacak saha yetkilileri,
- Şikayet ve önerilerin iletebileceği başvuru kanalları.

Kampüs kullanıcılarının proje nedeniyle oluşan sağlık, güvenlik, trafik ve erişim sorunlarını iletebilmesi amacıyla sahaya özgü bir Şikâyet Mekanizması uygulanacaktır. Bu mekanizma, KABEV-2 kapsamında oluşturulan genel şikâyet sistemiyle uyumlu olacak; kayıtlar Yapı Denetim Heyetinin kontrolü sonrasında İdareye sunulacak ve İdare tarafından gerekli görülmesi hâlinde PUB ile paylaşılacaktır.

8.1. Şikayetlerin Alınması ve Değerlendirilmesi

Şikayetler sözlü veya yazılı olarak alınabilecektir. Başvuru kanalları proje başlangıcında belirlenerek kampüs içerisinde görünür yerlere asılacaktır. Gerekli iletişim bilgileri bu Planın ekinde güncel olarak sunulacaktır.

Toplum sağlığı, güvenliği ve trafik kapsamında aşağıdaki konularda başvuru yapılabilecektir:

- Çalışma alanlarının yeterince çevrilmemesi,
- Tehlikeli alanlara kontrolsüz erişim,
- Bina girişlerinin veya yaya yollarının kapatılması,
- Engelli erişiminin kısıtlanması,
- Proje araçlarının hızlı veya güvensiz kullanılması,
- Uygunsuz araç parkı ve geri manevra işlemleri,
- Malzeme sevkiyatı ve yükleme-boşaltma faaliyetleri,
- Gürültü, toz ve çalışma saatlerinden kaynaklanan rahatsızlıklar,
- Acil durum yollarının veya çıkışlarının engellenmesi,
- Proje faaliyetleri nedeniyle oluşan maddi hasar,
- Bina kullanıcılarının sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek diğer durumlar.

Şikayetlerin yönetiminde aşağıdaki süreç izlenecektir:

Tablo 7. Şikayet Yönetimi

Aşama	Uygulama
Başvurunun alınması	Sözlü veya yazılı olarak iletilen şikayetler Çevre Mühendisine veya görevlendirilen proje personeline aktarılacaktır. İsimsiz başvurular da değerlendirmeye alınacaktır.
Kayıt altına alınması	Başvuru tarihi, konusu, yeri, başvuru yöntemi ve varsa başvuru sahibinin iletişim bilgileri Şikayet Kayıt Formuna işlenecektir.
Ön değerlendirme	Başvurunun toplum sağlığı, trafik güvenliği veya acil müdahale gerektiren bir durum içerip içermediği belirlenecektir. Acil risklerde inceleme beklenmeden alan güvenli hale getirilecektir.
İnceleme	Çevre Mühendisi, Şantiye Şefi ve konuyla ilgili diğer sorumlular tarafından saha incelemesi yapılacak; şikayetin nedeni ve alınması gereken önlemler belirlenecektir.
Düzeltilici faaliyet	Gerekli önlem, sorumlu kişi ve tamamlanma tarihi belirlenerek uygulamaya alınacaktır. Faaliyetin tamamlanması sahada kontrol edilecektir.
Geri bildirim ve kapanış	İletişim bilgisi bulunan başvuru sahibine yapılan işlem hakkında bilgi verilecek ve sonuç Şikayet Kayıt Formuna işlenerek başvuru kapatılacaktır.
Üst seviyeye iletim	Yüklenici tarafından çözülemeyen veya tekrarlanan şikâyetler Yapı Denetim Heyetine iletilecek; Yapı Denetim Heyeti tarafından çözülemeyen başvurular İdareye sunulacak ve gerekli proje düzeyindeki koordinasyon İdare tarafından yürütülecektir.

Şikayette bulunan kişiler ayrımcılığa, baskıya veya olumsuz muameleye maruz bırakılmayacaktır. Başvuru sahibinin kişisel bilgileri gizli tutulacak ve yalnızca şikayetin değerlendirilmesi amacıyla kullanılacaktır. Cinsel istismar veya cinsel taciz iddiası içeren başvurular genel şikayet kayıtlarında ayrıntılı olarak açıklanmayacak; gizlilik ve mağdur odaklı yaklaşım esas alınarak proje kapsamında belirlenen özel prosedüre göre yetkili kişilere iletilecektir. Çevre Mühendisi; alınan, sonuçlandırılan, açık durumda bulunan ve tekrar eden şikayetleri düzenli olarak değerlendirecektir. Şikayet sayısındaki artış veya aynı konuda tekrarlanan başvurular, mevcut önlemlerin yetersizliğinin göstergesi olarak kabul edilecek ve ilgili saha uygulamaları gözden geçirilecektir

9. İZLEME, DENETİM VE RAPORLAMA

Bu Plan kapsamında belirlenen toplum sağlığı, güvenliği ve trafik önlemlerinin uygulanma durumu proje süresince düzenli olarak izlenecektir. İzleme faaliyetleri; saha kontrolleri, doküman incelemeleri, kaza ve olay kayıtları, şikayetler ve düzeltici faaliyetlerin takibi yoluyla gerçekleştirilecektir. Yüklenici adına günlük saha kontrolleri Çevre Mühendisi ve İş Güvenliği Uzmanı tarafından gerçekleştirilecek; çalışma ve trafik düzenine ilişkin operasyonel kontroller Şantiye Şefi tarafından takip edilecektir. Yapı Denetim Heyeti tarafından çevresel ve sosyal etki azaltma önlemlerinin uygulanmasına yönelik saha kontrolleri ve denetimleri gerçekleştirilecektir.

9.1. İzleme Faaliyetleri

Tablo 8. İzleme Faaliyetleri

İzlenecek konu	İzleme yöntemi ve göstergesi	İzleme sıklığı	Sorumlu
Çalışma alanlarının sınırlandırılması	Bariyerlerin, güvenlik şeritlerinin, kilitli girişlerin ve uyarı levhalarının mevcut ve uygun durumda olduğunun kontrol edilmesi	Günlük ve çalışma alanı değiştiğinde	İş Güvenliği Uzmanı / Şantiye Şefi
Yaya yolları ve bina girişleri	Yaya yollarının, engelli erişiminin, bina girişlerinin ve alternatif güzergahların açık ve güvenli olduğunun kontrol edilmesi	Günlük	Çevre Mühendisi / İş Güvenliği Uzmanı
Araç ve yaya etkileşimi	Araç güzergahlarının, yaya geçişlerinin, 10 km/sa hız sınırı levhalarının ve araçların hız sınırına uyumunun kontrol edilmesi.	Günlük	Şantiye Şefi / İş Güvenliği Uzmanı

Araç giriş-çıkışları ve sevkیاتlar	Araçların belirlenen güzergahı kullanması, sevkıyat programına uyulması ve yoğun saatlerde kontrolsüz sevkıyat yapılmaması	Her sevkıyatta	Şantiye Şefi / Trafik Yönlendirme Personeli
Yükleme, boşaltma ve geri manevra	Alanın yayalara kapatılması, yönlendirme personelinin bulunması ve güvenli manevra kurallarına uyulması	Her faaliyette	Şantiye Şefi / İş Güvenliği Uzmanı
Acil durum erişimi	İtfaiye ve ambulans yolları, acil çıkışlar, yangın ekipmanları ve toplanma alanlarının açık tutulması	Günlük	İş Güvenliği Uzmanı
İskele, çatı ve dış cephe alanları	Düşen malzeme riskine karşı alt bölgelerin kapatılması, koruyucu ağların ve malzeme sabitlemelerinin kontrolü	Çalışma öncesinde ve günlük	İş Güvenliği Uzmanı / Şantiye Şefi
Malzeme ve atık düzeni	Geçiş alanlarında malzeme veya atık bulunmaması ve belirlenen depolama alanlarının kullanılması	Günlük	Çevre Mühendisi / Saha Sorumlusu
Araç ve iş makinesi uygunluğu	Araç belgeleri, periyodik kontroller, bakım durumu, ikaz sistemleri ve operatör belgelerinin kontrolü	İşe başlamadan önce ve belge süresi dolduğunda	İş Güvenliği Uzmanı / Şantiye Şefi
Kaza, olay ve ramak kala durumları	Olay sayısı, olay türü, etkilenen kişiler ve düzeltici faaliyetlerin tamamlanma durumu	Olay meydana geldiğinde ve aylık değerlendirmede	İş Güvenliği Uzmanı / Çevre Mühendisi
Şikayetler	Alınan, sonuçlandırılan, açık kalan ve tekrarlanan şikayetlerin değerlendirilmesi	Sürekli kayıt, aylık değerlendirme	Çevre Mühendisi
Eğitim ve bilgilendirmeler	Eğitime katılan personel, eğitim konusu ve katılım kayıtlarının kontrolü	Eğitim sonrasında ve aylık	Çevre Mühendisi / İş Güvenliği Uzmanı
Düzeltilici faaliyetler	Uygunsuzlukların kapatılma süresi ve alınan önlemlerin yeterliliğinin kontrol edilmesi	Haftalık ve aylık	Çevre Mühendisi / İş Güvenliği Uzmanı
Sürücü davranışı ve yolcu güvenliği	Sürücü yeterliliği, yorgunluk durumu, emniyet kemeri kullanımı ile mobil iletişim cihazı yasağına uyumun kontrolü	Her sevkıyatta / Günlük	Şantiye Şefi / İş Güvenliği Uzmanı / Trafik Yönlendirme Personeli

9.2. Uygunsuzlukların Yönetimi

Saha kontrollerinde tespit edilen uygunsuzluklar kayıt altına alınacak ve risk seviyesine göre değerlendirilecektir. İnsan sağlığı ve güvenliği açısından ciddi veya yakın tehlike oluşturan durumlarda ilgili faaliyet derhal durdurulacak ve gerekli tedbirler alınmadan çalışmaya yeniden başlanmayacaktır. Diğer uygunsuzluklar için sorumlu kişi ve tamamlanma tarihi belirlenerek düzeltici faaliyet oluşturulacaktır. Uygunsuzluk kayıtlarında asgari olarak aşağıdaki bilgiler bulunacaktır:

- Uygunsuzluğun tespit tarihi ve yeri,
- Uygunsuzluğun açıklaması,
- Tespit eden kişi,
- Alınması gereken önlem,
- Sorumlu kişi,
- Tamamlanma tarihi,
- Gerçekleştirilen düzeltici faaliyet,
- Kapanış kontrolü ve tarihi.

Tekrarlanan uygunsuzluklarda yalnızca mevcut durum düzeltilmekle kalınmayacak; olayın temel nedeni değerlendirilerek çalışma yöntemi, eğitim, gözetim veya saha düzeninde gerekli değişiklikler yapılacaktır.

9.3. Kayıt Tutma ve Raporlama

Planın uygulanmasına ilişkin kayıtlar Çevre Mühendisi tarafından düzenli ve erişilebilir şekilde muhafaza edilecektir. Şikâyet ve uygulama kayıtları Yapı Denetim Heyetinin kontrolüne sunulacak; sözleşme ve proje dokümanlarında belirlenen raporlama zinciri doğrultusunda İdareye iletilecektir. Tutulacak başlıca kayıtlar şunlardır:

- Günlük saha kontrol formları,
- Araç ve iş makinesi kontrol kayıtları,
- Sürücü ve operatör yeterlilik belgeleri,
- Sevkiyat ve araç giriş-çıkış kayıtları,
- Eğitim ve bilgilendirme katılım formları,
- Kaza, olay ve ramak kala kayıtları,
- Şikâyet kayıt ve kapanış formları,
- Uygunsuzluk ve düzeltici faaliyet kayıtları,
- Saha fotoğrafları,
- Trafik güzergahında yapılan değişikliklere ilişkin kayıtlar,
- İlgili kurumlarla yapılan yazışma ve bilgilendirmeler.

Toplum sağlığı, güvenliği ve trafik uygulamalarına ilişkin bilgiler aylık çevresel ve sosyal raporlara dahil edilecektir. Aylık raporda en az aşağıdaki hususlar yer alacaktır:

Tablo 9. Kayıt Tutma ve Raporlama

Raporlama konusu	Raporda sunulacak bilgi
Saha kontrolleri	Yapılan kontrol sayısı ve temel bulgular
Uygunsuzluklar	Tespit edilen, kapatılan ve açık durumda bulunan uygunsuzluklar
Trafik faaliyetleri	Önemli sevkiyatlar, güzergâh değişiklikleri ve trafik düzenlemeleri
Kaza ve olaylar	Kaza, olay ve ramak kala sayıları ile alınan önlemler
Şikâyetler	Alınan, çözülen ve devam eden şikâyetler
Eğitimler	Eğitim konusu, tarihi ve katılımcı sayısı
Düzeltilici faaliyetler	Uygulanan ve tamamlanmayı bekleyen faaliyetler
Görsel kayıtlar	Önemli saha uygulamalarını gösteren fotoğraflar

10. EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME

Planın etkin şekilde uygulanabilmesi için proje kapsamında görev alan tüm çalışanlar, alt yükleniciler, sürücüler ve iş makinesi operatörleri, çalışmaya başlamadan önce toplum sağlığı, güvenliği ve trafik kuralları konusunda bilgilendirilecektir.

Eğitimler, personelin görevi ve karşılaşılabileceği riskler dikkate alınarak düzenlenecek; genel saha kurallarının yanında faaliyete özel uygulamalara da yer verilecektir.

10.1. İşe Giriş Eğitimleri

Projede görev alacak personele sahada çalışmaya başlamadan önce aşağıdaki konularda eğitim verilecektir:

- Proje sahasının genel özellikleri,
- Kampüsün aktif olarak kullanıldığı ve kamu hizmetlerinin devam ettiği,
- Çalışma alanlarına giriş ve çıkış kuralları,
- Yetkisiz kişilerin çalışma alanlarından korunması,
- Araç ve yaya güzergahları,
- Kampüs içi hız ve park kuralları,
- Geri manevra ve yönlendirme uygulamaları,
- Yükleme ve boşaltma alanlarının kullanımı,
- Engelli erişim yollarının korunması,
- Acil çıkış ve müdahale güzergahlarının açık tutulması,
- Kaza, olay, ramak kala ve uygunsuzluk bildirim süreci,
- Şikayet mekanizması,
- Kampüs kullanıcılarıyla iletişim ve davranış kuralları.

İşe giriş eğitimini tamamlamayan personelin sahada çalışmasına izin verilmeyecektir.

10.2. Göreve Özel Eğitimler

Yapılan işin niteliğine göre aşağıdaki personele göreve özel eğitim ve bilgilendirme yapılacaktır:

Tablo 10. Görevli Eğitimleri

Personel grubu	Eğitim konuları
Sürücüler	Belirlenen güzergâhlar, kampüs içi hız kuralları, yaya önceliği, park ve bekleme düzeni, sürüş-dinlenme düzeni, emniyet kemeri kullanımı, mobil iletişim cihazı yasağı, alkol/uyuşturucu ve dikkat azaltıcı maddeler, kaza ve olay bildirimi.
İş makinesi operatörleri	Güvenli manevra, kör nokta riskleri, yönlendirme personeliyle iletişim ve yaya alanlarının korunması
Trafik yönlendirme personeli	El işaretleri, görünürlük, güvenli konumlanma ve araç-yaya geçişlerinin kontrolü
Yükleme ve boşaltma personeli	Alanın sınırlandırılması, yük güvenliği, yaya girişinin engellenmesi ve iletişim kuralları
İskele, çatı ve dış cephe çalışanları	Düşen malzeme riskinin önlenmesi, alt alanların kapatılması ve malzemelerin sabitlenmesi
Güvenlik personeli	Yetkisiz girişlerin önlenmesi, ziyaretçi kontrolü, insan haklarına uygun ve orantılı davranış, ayrımcı veya tehditkâr davranışlardan kaçınma, olay ve acil durum bildirimi.
Alt yükleniciler	Plan gereklilikleri, saha kuralları, kayıt ve raporlama düzeni

Sürücülere, operatörlere ve trafik yönlendirme personeline güzergahlar, yükleme alanları ve riskli kesişim noktaları sahada gösterilecektir.

10.3. Yenileme Eğitimleri

Aşağıdaki durumlarda yenileme veya ilave eğitim verilecektir:

- Saha trafik düzeninin değişmesi,
- Yeni çalışma alanı veya güzergah oluşturulması,
- Yeni araç, iş makinesi veya ekipman kullanılması,
- Personelin görevinin değişmesi,
- Kaza, olay veya ramak kala meydana gelmesi,
- Aynı tür uygunsuzlukların tekrarlanması,
- Denetimlerde bilgi veya eğitim eksikliği belirlenmesi,
- Planın veya saha kurallarının güncellenmesi.

Gerekli durumlarda günlük işe başlama toplantıları ve faaliyet öncesi kısa saha bilgilendirmeleri yapılacaktır.

10.4. Kurum Personeli ve Ziyaretçilerin Bilgilendirilmesi

Kamu personeli, ziyaretçiler ve diğer kampüs kullanıcıları, kendilerini etkileyebilecek çalışmalar hakkında ilgili kurum yetkilileri aracılığıyla önceden bilgilendirilecektir. Bilgilendirme özellikle aşağıdaki durumlarda yapılacaktır:

- Bina giriş veya çıkışlarının geçici olarak değiştirilmesi,
- Yaya veya araç güzergahlarının yeniden düzenlenmesi,
- Büyük araç ve malzeme sevkiyatı yapılması,
- Gürültü veya toz oluşturabilecek çalışma yürütülmesi,
- Otopark veya geçiş alanlarının geçici olarak kullanılamaması,
- Acil durum erişimini etkileyebilecek geçici düzenleme yapılması.

10.5. Eğitim Kaynakları

Verilen tüm eğitim ve bilgilendirmeler kayıt altına alınacaktır. Eğitim kayıtlarında aşağıdaki bilgiler bulunacaktır:

- Eğitimin tarihi ve süresi,
- Eğitimin konusu,
- Eğitimi veren kişinin adı ve görevi,
- Katılımcıların adı, görevi ve imzası,
- Kullanılan eğitim dokümanları,
- Gerekli durumlarda eğitim değerlendirme sonuçları.

Eğitim kayıtları Çevre Mühendisi ve İş Güvenliği Uzmanı tarafından muhafaza edilecek ve aylık raporlama kapsamında değerlendirilecektir.

11. PLANIN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ VE GÜNCELLENMESİ

Bu Plan, proje süresince uygulanacak canlı bir dokümandır. Planın saha koşullarını ve yürütülen faaliyetleri karşılamaya devam edip etmediği Çevre Mühendisi, İş Güvenliği Uzmanı ve Şantiye Şefi tarafından düzenli olarak değerlendirilecektir. Aşağıdaki durumlarda Plan gözden geçirilecek ve gerekli bölümleri güncellenecektir:

- Proje kapsamında veya iş programında önemli değişiklik yapılması,
- Yeni bir çalışma alanı oluşturulması,
- Araç ve yaya güzergahlarının değiştirilmesi,
- Farklı araç, iş makinesi veya ekipmanların kullanılmaya başlanması,
- Bina girişleri, otopark alanları veya geçiş yollarını etkileyen yeni bir çalışma yapılması,
- Kaza, olay veya ramak kala meydana gelmesi,
- Aynı tür uygunsuzluk veya şikayetlerin tekrarlanması,
- Saha denetimlerinde mevcut önlemlerin yetersiz olduğunun belirlenmesi,
- Ulusal mevzuat, Dünya Bankası gereklilikleri veya proje dokümanlarında değişiklik olması,
- Yapı Denetim Heyeti veya İdare tarafından ilave önlem talep edilmesi ya da İdare aracılığıyla ilgili proje birimlerinden ilave önlem ihtiyacının bildirilmesi.

Planın güncellenmesini gerektiren bir durum ortaya çıktığında değişikliğin nedeni, etkilenen bölüm ve alınacak yeni önlemler belirlenecektir. Yapılan değişiklikler revizyon tablosuna işlenecek ve güncel doküman ilgili sorumlulara iletilecektir.

Revize edilen Planın saha uygulamalarını etkileyen hükümleri; çalışanlara, alt yüklenicilere, sürücülere, operatörlere ve ilgili saha personeline açıklanacaktır. Kurum personeli ve ziyaretçileri etkileyen trafik veya erişim değişiklikleri ise ilgili kurum yetkilileri aracılığıyla önceden duyurulacaktır.

Sahada yalnızca güncel ve onaylı doküman kullanılacaktır. Önceki revizyonlar yanlışlıkla kullanılmalarını önleyecek şekilde yürürlükten kaldırılacak ve doküman kayıt sistemi içerisinde arşivlenecektir. Planın uygulanmasının genel sorumluluğu Yükleniciye aittir. Çevre Mühendisi, Planın güncelliğini ve revizyon kayıtlarını takip edecek; Şantiye Şefi ile İş Güvenliği Uzmanı ise yapılan değişikliklerin saha uygulamalarına aktarılmasını sağlayacaktır.

EKLER:

- EK-1: Saha Trafik ve Güzergah Planı
- EK-2: Kaza ve Olay Bildirim Formu
- EK-3: Ramak Kala Bildirim Formu
- EK-4: Şikayet Kayıt Formu
- EK-5: Uygunsuzluk ve Düzeltici Faaliyet Formu
- EK-6: Günlük Saha Kontrol Formu
- EK-7: Acil durum iletişim listesi
- EK-8: Araç ve iş makinesi kontrol formu
- EK-9: Revizyon ve onay tablosu

TÜRKİYE İKİNCİ KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ PROJESİ(KABEV-2)

(EEPB2/WB/MOEU/REN-WORKS-R08)

YÜKLENİCİ

Hız Gayrimenkul ve İnşaat Sanayi Ticaret A.Ş.

**T.C. SAKARYA VALİLİĞİ HİZMET BİNASI
ENERJİ VERİMLİLİĞİ UYGULAMALARI
YENİLEME/TADİLAT İŞİ**

EK-4 ŞİKAYET MEKANİZMASI PROSEDÜRÜ

TEMMUZ 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
TABLOLAR.....	2
1. AMAÇ.....	3
2. KAPSAM.....	3
3. TEMEL İLKELER.....	3
4. BAŞVURU KANALLARI	3
5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	4
6. ŞİKÂyetLERİN ALINMASI VE KAYDEDİLMESİ.....	4
7. DEĞERLENDİRME VE ÇÖZÜM SÜRECİ.....	5
8. GERİ BİLDİRİM VE KAPANIŞ	5
9. ÜST MAKAMA İLETME VE İTİRAZ	6
10. ÇALIŞAN ŞİKÂyetLERİ	6
11. HASSAS VE GİZLİ BAŞVURULAR	7
12. DUYURU VE FARKINDALIK.....	7
13. KAYIT VE RAPORLAMA.....	7
EK-1. ŞİKÂyet VE ÖNERİ KUTUSU AFİŞİ	9
EK-2. ŞİKÂyet VE ÖNERİ FORMU	10
EK-3 ŞİKAYET KAPATMA FORMU	11
EK-4. ŞİKAYET KAYIT İZLEME TABLOSU.....	12
EK-5. ŞİKAYET VE ÖNERİ KUTUSU	13

TABLÖLAR

Tablo 1. Şikâyet Mekanizması Kapsamındaki Görev ve Sorumluluklar.....	4
Tablo 7. Kirlilik Önleme İzleme Programı.....	5

1. AMAÇ

Bu Prosedürün amacı, KABEV-2 kapsamında yürütülen T.C. Sakarya Valiliği Hizmet Binası Enerji Verimliliği Uygulamaları Yenileme/Tadilat İşi nedeniyle ortaya çıkabilecek şikâyet, öneri, talep, endişe ve geri bildirimlerin erişilebilir, şeffaf, gizli, tarafsız ve zamanında alınmasını, kayıt altına alınmasını, değerlendirilmesini, sonuçlandırılmasını ve raporlanmasını sağlamaktır.

Bu Prosedür, KABEV Projesi için oluşturulan proje düzeyindeki Şikâyet Çözüm Mekanizmasının sahadaki uygulamasını düzenlemektedir.

2. KAPSAM

Şikâyet Mekanizması aşağıdaki kişiler tarafından kullanılabilir:

- Kampüste görev yapan kamu personeli,
- Bina kullanıcıları, vatandaşlar ve ziyaretçiler,
- Proje faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenebilecek çevre sakinleri,
- Yüklenici ve alt yüklenici çalışanları,
- Tedarikçiler ve hizmet sağlayıcılar,
- Kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve diğer ilgili taraflar.

Başvurular; toz, gürültü, titreşim, atık, trafik, erişim kısıtlaması, iş sağlığı ve güvenliği, çalışma koşulları, çalışan davranışları, çevresel etkiler, bina kullanımı, kamu hizmetlerinin etkilenmesi ve proje uygulamalarına ilişkin diğer konuları kapsayabilecektir.

3. TEMEL İLKELER

Şikâyet Mekanizmasının uygulanmasında aşağıdaki ilkeler esas alınacaktır:

- Başvuru yapmak ücretsiz olacaktır.
- Yazılı, sözlü ve anonim başvurular kabul edilecektir.
- Sözlü başvurular görevli personel tarafından forma aktararak kayıt altına alınacaktır.
- Başvuru sahibinin kimliği ve iletişim bilgileri gizli tutulacaktır.
- Başvuru yapan kişiye karşı ayrımcılık, baskı, tehdit veya misilleme uygulanmayacaktır.
- Başvurular tarafsız, adil ve çözüm odaklı şekilde değerlendirilecektir.
- Anonim başvurular da diğer başvurular gibi incelenecektir. Ancak iletişim bilgisi bulunmaması hâlinde başvuru sahibine doğrudan geri bildirim yapılamayabilecektir.
- Şikâyet Mekanizmasının kullanılması, başvuru sahibinin idari veya yargısal başvuru haklarını sınırlandırmayacaktır.

4. BAŞVURU KANALLARI

Şikâyet, öneri ve diğer başvurular aşağıdaki kanallar aracılığıyla iletilenilecektir:

- Proje sahasında bulundurulacak Şikâyet ve Öneri Formu,
- Proje sahasına yerleştirilecek Şikâyet ve Öneri Kutusu,
- Yüklenici Çevresel ve Sosyal Uzmanına veya Sosyal Uzmanına sözlü ya da yazılı başvuru,

- Bina yönetimine yapılan başvuru,
- Proje panosunda ilan edilen telefon ve e-posta kanalları,
- Alo 181 Çağrı Merkezi,
- Proje panosunda belirtilen güncel KABEV çevrimiçi şikâyet formu veya QR kodu,
- Sakarya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü,
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi.

Şikâyet ve öneri kutusu ile başvuru formları, bina kullanıcıları ve çalışanlar tarafından kolayca erişilebilecek görünür alanlarda bulundurulacaktır. Başvuru kanalları proje bilgilendirme panolarında ilan edilecektir.

5. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Tablo1. Şikâyet Mekanizması Kapsamındaki Görev ve Sorumluluklar

Sorumlu Taraf	Görev ve Sorumluluklar
Yüklenici Sosyal Uzmanı/Çevresel ve Sosyal Uzmanı	Başvuruları almak ve kayıt altına almak, sözlü başvurular için form düzenlemek, başvuruyu sınıflandırmak, ilgili birimlere iletmek, çözüm sürecini takip etmek, başvuru sahibine geri bildirim vermek, kapatma ve raporlama kayıtlarını hazırlamak.
Yüklenici Proje Müdürü	Başvuruların çözülmesi için gerekli teknik ve idari önlemleri belirlemek, ilgili birimleri görevlendirmek, düzeltici faaliyetlerin uygulanmasını sağlamak ve Yüklenici düzeyinde hazırlanan yanıtları onaylamak.
Yüklenici Çevre Uzmanı	Toz, gürültü, atık, su, kimyasal madde, dökülme, trafik ve benzeri çevresel konulardaki şikâyetleri incelemek ve gerekli düzeltici faaliyetleri belirlemek.
Yüklenici İSG Uzmanı	İş sağlığı ve güvenliği, çalışan güvenliği ve toplum güvenliği konulu başvuruları incelemek ve gerekli önlemleri belirlemek.
Yapı Denetim Heyeti	Yüklenici tarafından çözülemeyen veya Yüklenici düzeyini aşan başvuruları İdare adına değerlendirmek; gerekli düzeltici faaliyetleri talep etmek; başvuruların sonuçlandırılmasını ve kapatma kayıtlarını izlemek; aylık şikâyet raporlarını kontrol ederek İdareye sunmak.
Sakarya ÇŞİDİM	İdare tarafından kendisine iletilen ve yetki alanına giren proje şikâyetlerini kaydetmek ve değerlendirmek; gerekli işlemleri yürütmek ve sonuçları İdare/PUB ile paylaşmak.
İdare / PUB	Proje düzeyindeki Şikâyet Mekanizmasını koordine etmek; Yapı Denetim Heyeti tarafından İdareye iletilen, alt seviyelerde çözülemeyen veya önemli nitelikteki başvuruları değerlendirmek; gerekli proje düzeyindeki bildirim, yönlendirme ve nihai işlemleri yürütmek.

6. ŞİKÂyetLERİN ALINMASI VE KAYDEDİLMESİ

Alınan tüm başvurular, geçerli olup olmadığına veya proje kapsamında bulunup bulunmadığına bakılmaksızın **en geç üç iş günü içinde** Şikâyet Kayıt ve Takip Çizelgesine kaydedilecektir. Her başvuruya benzersiz bir kayıt numarası verilecektir. Kayıta asgari olarak aşağıdaki bilgilere yer verilecektir:

- Başvurunun tarihi,
- Başvuru kanalı,
- Başvurunun konusu ve açıklaması,
- Başvurunun yeri,
- Başvuru sahibinin iletişim bilgileri veya anonimlik durumu,
- Başvurunun sınıfı ve öncelik düzeyi,
- Başvurudan sorumlu kişi,
- Alınan veya planlanan düzeltici faaliyetler,
- Geri bildirim ve kapanış bilgileri.

İletişim bilgisi bulunan başvuru sahibine, başvurunun alındığı ve kayıt numarası en geç üç iş günü içerisinde bildirilecektir. Proje kapsamı dışında kalan bir başvuru da kayıt altına alınacak; başvuru sahibine mümkün olduğu ölçüde ilgili kurum veya başvuru kanalı hakkında yönlendirme yapılacaktır.

7. DEĞERLENDİRME VE ÇÖZÜM SÜRECİ

Başvurular; konusu, aciliyeti, çevresel ve sosyal etkisi, sağlık ve güvenlik riski ile ilgili tarafların görev ve yetkileri dikkate alınarak değerlendirilecektir.

Tablo 18. Kirlilik Önleme İzleme Programı

İşlem	Süre
Başvurunun kaydedilmesi ve alındı bilgisinin verilmesi	En geç 3 iş günü
Başvurunun değerlendirilmesi ve çözüm faaliyetlerinin başlatılması	Kayıt işleminden sonra mümkün olan en kısa süre
Başvurunun sonuçlandırılması için hedef süre	15 iş günü
Ayrıntılı inceleme gereken başvurular için azami süre	30 takvim günü
Acil sağlık, güvenlik veya çevresel risk içeren başvurular	Derhâl müdahale ve bildirim

Başvurunun on beş iş günü içerisinde sonuçlandırılmaması hâlinde gecikme nedeni, gerçekleştirilen işlemler ve öngörülen tamamlanma tarihi başvuru sahibine bildirilecektir. Çözüm süresi, başvuru sahibiyle iletişim kurularak en fazla otuz takvim gününe kadar uzatılabilecektir. Çözüm sürecinde aşağıdaki işlemler gerçekleştirilecektir:

1. Başvuru incelenecek ve ilgili proje faaliyetleriyle ilişkisi belirlenecektir.
2. Gerekli hâllerde saha incelemesi yapılacak, belge ve fotoğraflar incelenecek ve ilgili kişilerin görüşleri alınacaktır.
3. Başvurunun kök nedeni ve olası etkileri değerlendirilecektir.
4. Uygulanacak düzeltici faaliyetler, sorumlu kişiler ve tamamlanma süreleri belirlenecektir.
5. Düzeltici faaliyetlerin tamamlandığı kanıtlarla doğrulanacaktır.
6. Sonuç ve gerçekleştirilen işlemler başvuru sahibine bildirilecektir.

8. GERİ BİLDİRİM VE KAPANIŞ

Başvurunun değerlendirme sonucu ve gerçekleştirilen düzeltici faaliyetler, başvuru sahibine tercih ettiği iletişim kanalı üzerinden bildirilecektir.

Başvuru sahibinin çözümü kabul etmesi hâlinde Şikâyet Kapatma Formu düzenlenecek ve mümkün olması hâlinde başvuru sahibi tarafından imzalanacaktır.

Başvuru sahibine ulaşılamaması veya anonim başvurularda geri bildirim yapılamaması hâlinde; gerçekleştirilen inceleme, alınan önlemler ve kapanış gerekçesi kayıt altına alınarak başvuru idari olarak kapatılabilecektir.

Bir başvurunun kapatılması için:

- Gerekli düzeltici faaliyetlerin tamamlanması,
- Faaliyetlerin etkinliğinin doğrulanması,

- Başvuru sahibine geri bildirim yapılması veya geri bildirim yapılamama nedeninin kaydedilmesi,
- Şikâyet Kapatma Formunun düzenlenmesi gerekmektedir.

9. ÜST MAKAMA İLETME VE İTİRAZ

Yüklenici düzeyinde çözülemeyen, Yüklenicinin yetki alanını aşan veya çözüm konusunda anlaşma sağlanamayan başvurular **Yapı Denetim Heyetine** iletilecektir.

Yapı Denetim Heyeti düzeyinde çözülemeyen başvurular İdareye iletilecek; İdare tarafından gerekli görülmesi hâlinde Sakarya ÇŞİDİM, PUB veya diğer ilgili proje birimleriyle koordinasyon sağlanacaktır.

Aşağıdaki başvurular aylık raporlama dönemi beklenmeden derhâl Yapı Denetim Heyetine ve İdareye bildirilecek; proje düzeyindeki bildirimler İdare tarafından ilgili birimlere iletilecektir:

- Ölüm, ciddi yaralanma veya önemli iş sağlığı ve güvenliği olayı,
- Önemli çevresel olay, kimyasal yayılım, dökülme veya yangın,
- Kamu hizmetlerini veya toplum güvenliğini önemli ölçüde etkileyen durum,
- Tekrarlayan veya çok sayıda kişiyi etkileyen şikâyet,
- Cinsel sömürü ve istismar, cinsel taciz, şiddet veya ağır ayrımcılık iddiası,
- Projenin veya Dünya Bankasının itibarını önemli ölçüde etkileyebilecek başvuru.

Başvuru sahibinin Şikâyet Mekanizması yoluyla sunulan çözümü kabul etmemesi hâlinde CİMER, Kamu Denetçiliği Kurumu, ilgili idari merciler, adli makamlar veya Dünya Bankasının ilgili şikâyet mekanizmaları dâhil diğer başvuru yollarını kullanma hakkı saklıdır.

10. ÇALIŞAN ŞİKÂyetLERİ

Yüklenici ve alt yüklenici çalışanları; ücret, çalışma süresi, çalışma koşulları, iş sağlığı ve güvenliği, ayrımcılık, mobbing, disiplin uygulamaları, barınma koşulları ve benzeri konulardaki şikâyetlerini gizli olarak iletebilecektir. Çalışanlar, şikâyetlerini doğrudan Yüklenici Sosyal Uzmanına, Proje Müdürüne veya ilan edilen diğer başvuru kanallarına iletebilecektir. Çalışan şikâyetlerinde:

- Gizlilik korunacaktır.
- Misillemeye izin verilmeyecektir.
- Başvuru, şikâyet konu olan kişinin doğrudan değerlendirmesine bırakılmayacaktır.
- Gerekli hâllerde Yapı Denetim Heyeti bilgilendirilecektir.
- Çalışanın yasal başvuru ve sendikal hakları sınırlandırılmayacaktır.

Çalışan şikâyetleri diğer paydaş şikâyetlerinden ayrı olarak veya erişimi sınırlandırılmış bir kayıt sistemi içerisinde takip edilecektir.

11. HASSAS VE GİZLİ BAŞVURULAR

Cinsel sömürü ve istismar, cinsel taciz, şiddet, ağır ayrımcılık, çocukların korunması ve benzeri hassas konulu başvurular yalnızca yetkilendirilmiş personel tarafından, gizlilik ve başvuru sahibinin güvenliği gözetilerek ele alınacaktır. Bu tür başvurularda:

- Başvuru sahibinden olayın ayrıntılarını tekrar tekrar anlatması istenmeyecektir.
- Genel şikâyet kayıtlarına kişisel veya olayın ayrıntılarını açıklayan bilgiler yazılmayacaktır.
- Kayıta yalnızca vaka numarası, başvuru tarihi, genel kategori ve yönlendirme durumu yer alacaktır.
- Başvuru sahibinin rızası ve güvenliği gözetilerek ilgili destek ve yönlendirme mekanizmaları işletilecektir.
- Başvuru derhâl Yapı Denetim Heyetine ve İdareye iletilecek; İdare tarafından proje düzeyindeki hassas şikâyet prosedürleri doğrultusunda gerekli koordinasyon ve bildirim işlemleri yürütülecektir.

12. DUYURU VE FARKINDALIK

Şikâyet Mekanizmasının başvuru kanalları ve temel işleyişi:

- Proje bilgilendirme panolarında,
- Bina girişlerinde,
- Şikâyet ve öneri kutularının bulunduğu alanlarda,
- Çalışan oryantasyon ve saha eğitimlerinde,
- Gerekli hâllerde bina yönetimi ve kullanıcılarına yapılacak bilgilendirmelerde

duyurulacaktır. Saha duyurularında Şikâyet ve Öneri Formu, Alo 181, güncel KABEV çevrimiçi başvuru kanalı ve QR kodu açıkça gösterilecektir.

13. KAYIT VE RAPORLAMA

Yüklenici tarafından aşağıdaki belgeler muhafaza edilecektir:

- Şikâyet ve Öneri Formları,
- Şikâyet Kayıt ve Takip Çizelgesi,
- Şikâyet Kapatma Formları,
- Başvurulara ilişkin fotoğraf, yazışma ve inceleme kayıtları,
- Düzeltici faaliyet kanıtları,
- Haftalık ve aylık şikâyet raporları.

Şikâyet kayıtları haftalık olarak Yapı Denetim Heyetine sunulacaktır. Alınan, çözölen, açık bulunan ve önceki dönemden devreden şikâyetlere ilişkin bilgiler aylık çevresel ve sosyal ilerleme raporlarına dâhil edilecektir. Aylık raporlamada asgari olarak aşağıdaki göstergelere yer verilecektir:

- Raporlama döneminde alınan toplam başvuru sayısı,
- Başvuruların konu ve başvuru kanallarına göre dağılımı,
- Sonuçlandırılan başvuruların sayısı ve oranı,
- On beş iş günü içerisinde sonuçlandırılan başvurular,
- Otuz günden uzun süredir açık olan başvurular ve gecikme nedenleri,
- Uygulanan önemli düzeltici faaliyetler,
- Tekrarlayan şikâyet konuları,
- Üst makama iletilen başvurular.

Raporlarda başvuru sahiplerinin isimleri, iletişim bilgileri ve kimliklerini ortaya çıkarabilecek kişisel verilere yer verilmeyecektir.

14. PROSEDÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Bu Prosedür; başvuru kanallarında, sorumluluklarda veya proje organizasyonunda değişiklik meydana gelmesi, tekrarlayan şikâyetler oluşması, mevcut uygulamanın yetersiz kalması veya İdare tarafından gerekli görülmesi hâlinde güncellenecektir.

Güncellenen Prosedür, uygulanmadan önce proje kapsamında belirlenen inceleme ve onay sürecine sunulacaktır.

EK-1. ŞİKÂYET VE ÖNERİ KUTUSU AFİŞİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

KAMU BİNALARINDA ENERJİ VERİMLİLİĞİ (KABEV) PROJESİ

Bu Binada “Kamu Binalarında Enerji Verimliliği Projesi” kapsamında,
yenilemeler ve tadilatlar yapılmaktadır.

ŞİKÂYET ve ÖNERİ KUTUSU

Proje ile İlgili Tüm Şikâyet ve Önerilerinizi

- Şikâyet ve Öneri formunu doldurarak,
- **Alo 181** Çağrı Merkezini arayarak,
- **kabev.org** web adresinde yer alan Şikâyet ve Öneri formu üzerinden ya da
- Aşağıda yer alan **QR** kodu okutarak iletebilirsiniz.

EK-2. ŞİKÂyet VE ÖNERİ FORMU

ŞİKAYET/ÖNERİ FORMU

Referans No	
Ad Soyad* (Anonim başvurular da alınmaktadır. Başvurunuzu anonim tutmak istiyorsanız, lütfen aşağıda sizinle nasıl iletişime geçilmesini istediğinizi işaretleyin.)	
Lütfen şikâyet/öneri/görüşünüz ile ilgili olarak sizinle nasıl iletişim kurulmasını istediğinizi işaretleyin (mektup, e-posta, telefon).	E-posta (Lütfen e-posta adresinizi belirtiniz) _____@_____
	Telefon (Lütfen sizinle iletişim kurulmasını istediğiniz telefon numaranızı belirtiniz) (____) _____
	Posta (Lütfen sizinle iletişim kurulmasını istediğiniz posta adresinizi belirtiniz) _____
İl/İlçe/Mahalle	
Tarih	
Şikâyet Kategorisi	
1. Projeden etkilenen varlıklar/mülkler hakkında	
2. Altyapıda oluşan kesintiler (elektrik, su, internet, doğal gaz kesintisi)	
3. Gelir kaynaklarının azalması veya tamamen kaybedilmesi üzerine (Okul kantini vs.)	
4. İstihdam kaynaklı (Yüklenici çalışanı)	
5. Çevre ile ilgili konularda (Çöp, toz, yağlı zemin, vs.)	
6. Sağlık ve Güvenlik tehlikesi (Güvensiz inşaat faaliyetli)	
7. Trafik, ulaşım ve diğer riskler hakkında	
8. Diğer (eğer özel/gizli bir durum varsa lütfen PUB direk arayınız):	
Şikâyetin Tanımı, Ne oldu? Ne zaman oldu? Nerede oldu? Sorunun sonucu nedir?	
Sorunun çözülmesi konusunda ne tür aksiyonlar alınmasını bekliyor/öneriyorsunuz?	
İsim ve iletişim bilgilerinin paylaşılması zorunlu olmamakla birlikte, şikâyet/görüş/önerileriniz ile ilgili geri bildirim sürecinde bilgi eksikliği nedeniyle bazı sorunların ortaya çıkabileceği unutulmamalıdır.	

İmza:

Tarih

EK-3 ŞİKAYET KAPATMA FORMU

ŞİKAYET KAPATMA FORMU

Şikayet Kapama No	
Gerekli acil eylemin tanımı:	
Uzun vadeli eylem tanımı (gerekliyse):	
Tazminat gerekli mi?	☐ EVET ☐ HAYIR
Düzeltilici Faaliyet ve Kararın Kontrolü	
Düzeltilici faaliyetin aşaması	Termin ve Sorumlu Kurum
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

TAZMİNAT VE NİHAİ KADEMELER

Bu kısım tazminat ücretlerini aldıktan ve şikâyetinin giderilmesinden sonra şikâyet sahibi tarafından doldurulacak ve imzalanacaktır.

Notlar:

[Ad / Soyad ve İmza]

Tarih: ____/____/____

Şikayet Sahibinin:

Sorumlu Kurum / Şirket Temsilcisi

[Ünvan / Adı / Soyadı ve İmzası]

EK-5. ŞİKAYET VE ÖNERİ KUTUSU

